

PAMĚTNÍ KNIHA

obce Rozineckých Pasek.

Kristof Josef
starosta.

Lidman he Josef
němčák
Kobola Josef
Burval Jan
Kubla Antonín.
Flanus Josef

Kadlec Antonín
Prudký Frant.
Chromberg Jan

Založena r. 1928.

Číslo knihy 150 listů

PAMĚTNÍ KNIHA

OBCE ROŽINECKÝCH PASEK

LP 1928 - 1945

Obec vznikla 1802 (1734 PPZ)

PAMĚTNÍ KNIHA OBCE ROŽINECKÝCH PASEK

LP 1928 - 1945

Složení obecního zastupitelstva:

Křištof Josef, starosta
Lidmiha Josef, náměstek
Nebola Josef
Buřval Jan
Kukla Antonín
Hanus Josef
Kadlec Antonín
Prudký František, kronikář
Ehrenbergr Jan

Tato kronika jest založena roku 1928. Pamětní kniha čítá 150 listů (76 listů doslovného přepisu)

Tato pamětní kniha byla založená v roku 1928 dle zákona ze dne 30. ledna 1920, č. 80, jež zní:

§.1.

Každá politická obec jest povinna založiti a vésti pamětní knihu.

§.2.

K založení a vedení pamětní knihy obecní zřízená budíž v každé obci komise. Zápisy provádí kronikář, ustanovený obecním zastupitelstvem, za přiměřenou odměnu.

§.3.

Provéstí zákon ukládá se ministru školství a národní osvěty a ministru vnitra.

Kronika čítá 300 stran.

Kronikářem byl zvolen obecním zastupitelstvem Prudký František, narozený dne 3.tího února 1877 v Pavlovicích, čís. 22.

Navštěvoval trojtřídní obecní školu v Jimramově. R. 1891, šel do učení na truhlářství do Svitavy, pak pracoval jako dělník do r. 1898, kdy byl odveden k vojsku a 1.ho října téhož roku nastoupil službu vojenskou v Enži u 6.ho pluku dragounů.

Po ukončení tříleté presenční službě se usadil v Rož. Pasekách a zabývá se rolnictvím.

Do letopisecké komise zvolení Buřval Jan a Šauer František.

Rož: Paseky mají dle sčítání lidu ze dne 16. února 1921, 168 obyvatel.

Popis obce:

Obec Rožinecké Paseky, leží v okrese Novoměstském na Moravě, župa Brno. Budovy jsou roztroušeny po obou stranách silnice od Nového Města k Jimramovu od sedmého po devátý kilometr, jen dolní část zvaná "Štarkov" odbočuje na pravo podél cesty k Michovu a končí "Spáleným Dvorem". Dvůr tento byl dle pověsti první budovou v tehdejších lesích, byl majetkem velkostatku D. Rožinka, jehož nynějším majitelem jest Vladimír Mitrovský a k témuž panství naše obec za doby robot patřila.

Ve Dvoře býval úředník, ten dohlížel na drvaře, kteří v lesích kácely dříví, dělaly paseky, někteří se zde i usadily a tím povstala dědinka Paseky. Jak ve starších spisech psaných vrchnostenskými úřady, je všude psáno jen Paseky, teprve po zrušení roboty zřízením politických úřadů v polovici osmnáctého století, dostala obec název Paseky Rožinecké. Byli totiž na okrese Novo-městském Paseky několikery, tak každé dostaly název dle svého panství. Rožinecké od Rožinky, Jimramovské Paseky od Jimramova. Do r. 1920 byla obec spojená s Konikovem a sice tím, že měli společnou obecní radu. Starosta býval pravidelně v Rož. Pasekách, který vyřizoval záležitosti politické pro obě obce, obecní záležitosti v Konikově vyřizoval radní. Obě obce měly svůj vlastní katastr a svůj chudinský majetek. Roku 1914 podala naše obec žádosti o osamostatnění, přispěním tehdejšího poslance pana Sáblika, což asi nastalou válkou bylo přerušeno. Po válce 1919 podaná žádost znovu toho samého znění, které bylo vyhověno a dne 26. března r. 1920 volila naše obec poprvé devíti člennou obecní radu.

Obec má nyní to jest r. 1928 - třicet pět domovních čísel, z toho třicet jedna málorolnických usedlostí a čtyři chaloupky. Veřejných budov obec nemá žádných, školu má společnou s Věcovem, kamž školní děti z Rož. Pasek musí docházeti. Obě vyznání jsou přifařena k Jimramovu. Začátkem osmnáctého století za doby robot, dvě malorolnické budovy zanikly tím, že jejich majitelé nechaly vše stát a v noci utekly. Mezi čtvrtým a šestým číslem na parcele čís. 231 stávala budova N. Žilky, který utekl a pak se ukázalo, že odjel do Ameriky. Budova časem bez oprav zchátrala, až úplně zanikla - pozemky byly přiděleny k číslu 6. a 7. Majitel čís. sedmého J. Sklenář posléze pozemek prodal Fr. Havlíkovi, majiteli čísla druhého, asi v polovici osmnáctého století. Druhá budova stála na parcely čís. 74. patřila N. Mackovi, který ještě na jaře předstíral, jako by rozsíval a v noci se ztratil, vše zanechal. Pak se ukázalo, že rozsíval plevy, aby oklamal rychtáře. Za doby robot takový člověk patřil vrchnosti a bez jejího svolení se nesměl ani na druhé panství stěhovat. Pozemky, kterým dosud říkají na Mackových byly rozděleny k čís. 10. a 11. Majitel čís. 10. Fr. Kuklík prodal onen pozemek čís. parc. 66 - 70 Jos. Laštovicovi, čís. 17. U čís. 12. stávala chaloupka čís. 16 jež si r. 1899 pronajala žena koželuha N. Slámy z Bystřice n. Pernšt. se svojí matkou, která od něho utekla. On pro ni v září téhož roku přišel, aby šla k němu zpět a když nechtěla, tak je zavřel na petlici a chaloupku zapálil. Oni však vylezli oknem a tím se zachránili. Jmenovaný byl odsouzen Jihlavským soudem na 7 roků do vězení. Několik chaloupek, kterých se používalo, hlavně ku sušení lenu, též zaniklo neboť se len prodával netřený později i chaloupky bývaly neobydlené, tak se staly nepotřebnými. Budovy jsou z větší části zděné asi třetina je ještě ze dřeva, dříve byly kryté šindelem, až po r. 1901, kdy zavedená byla lepenka, která brzo se rozšířila tak, že nabyla vrchů. Od r. 1918 se lepenky užívá jen na opravu starých střech. Na novou se kryje eternitem neb taškami.

Obec má dva hostince a jeden smíšený obchod. Hostinec Zavadilů čís. 21 byl zaveden začátkem minulého století, majitel jeho měli též prodej tabáků. Druhý hostinec čís. 2 patří Antonínu Kuklovi, zřízen byl r. 1866, prodej tabáku měli od r. 1847. Obchod patří Janu Ehrenbergrovi, zřízen byl r. 1910 na čís. 22, r. 1912 přesídlil do čís. 19 a obchod též přestěhoval.

Nemovitý majetek obec nemá žádný, pouze obecní knihovnu a trier na čištění obilí. Knihovna byla zřízena r. 1921 a trier r. 1925. R. 1928 koupila Obec dvě berlovky.

Obec Rož. Paseky leží přes 700 m nad mořem, proti západním větrům je částečně chráněna lesy. Dědinou podél silnice teče potůček zvaný "Pisarky", který zásobuje občany částečně vodou, když studny nedostačují zavlažuje letní dobou louky ležící uprostřed vesnice. Nad

"Korabovým mlýnem" vlévá se do "Věcovce"! Na straně jihovýchodní hraničí katastr Rož. Pasek s lesy velkostatku Rožineckého, který patří do katastru obce Vějtěchova. Na západ hraničí s katastrem obce Konikova - hranici tvoří cesta zvaná "Uhelnice". Dále na sever počínaje Zobačovým lesem hraničí s katastrem obce Věcova až po Štarkov. Na východ leží pozemky obce Michova.

Pozemky ležící na jihozápadní straně směrem k Rožineckému lesu mají název "na Kopci". Na stranu západní hraničí s Konikovem, jmenují se "ve Skalách". Pozemky ležící na východ od Rož. Pasek směrem k Míchovu až po Rožinecký les mají název "Hyvinsky" všeobecně zvané "na Panském". Nad Štarkovem pozemky ležící nad lesem, takzvaným "Březina" jmenují se též "ve Skalách". Louky upřed vesnice mají půdu slinovitě hlinitou někde i k upotřebení na výrobu cihel. Polní půda jest vesměs lehká, písčovitě kamenitá - zdejší horniny jsou složeny se smíšeniny ruly s pískovcem. Na některých místech se dá kopati a upotřebiti ku stavbě. Na pozemky "ve Skalách" vedou dvě obecní cesty, jedna vede od silnice nad čís.1 a od dřívějšího majitele Křenka zove se "Křenkovice". Druhá nad čís. 21 vedoucí ku Lhotě má název "Fialova". Cesty udržují v pořádku občané, kteří je potřebují, někteří majitelé mají podél svých tratí cesty vlastní.

Jména majitelů, katastru a popis výměry v hektarech a áreh. (tabulka)

Číslo - Jméno a příjmení - Role - Louky - Zahrady - Pastviny - Lesy - Neplodné -
Satvební plocha - Celková výměra

1. Bednář Fr.	444	293	-	16	-	-	0.350	761
2. Kukla Anton.	551	114	1	5	-	-	0.400	712
VĚCOV								
192	-	-	-	235	8	-	-	470
3. Hanus Jos.	446	217	1	8	-	-	0.400	582
4. Buřval Ján	447	173	-	-	42	5	0.557	682
5. Křištof Jos.	309	34	1	22	-	-	0.220	370
MÍCHOV								
12	46	-	-	14	-	-	72	
6. Vašík	524	98	5	5	-	-	0.290	661
VĚCOV								
-	84	-	-	-	-	-	-	84
7. Kunc Adolf	265	159	-	5	3	-	0.360	446
8. Hanusová Jos	400	154	-	24	22	-	0.310	628
9. Břenek Fr.	422	90	-	25	-	-	0.440	565
10.Sedlák Adolf	324	77	3	2	18	-	0.400	442
11.Lidmila Jos.	490	116	-	15	-	-	0.585	643
12.Prutký Fr.	401	103	1	-	-	13	0.400	532
VĚCOV								
105	45	-	-	-	-	-	-	150
13. Sklenář Adolf	457	174	6	-	-	-	0.370	648
14. Tichý Fr.	289	96	-	-	-	-	-	403

MÍCHOV

-	52	-	6	-	-	-	-	88	
15. Nebola Jos.	372	88	-	-	-	-	-	0. 380	472
17. Zobač Ján	318	97	1	-	-	-	-	0. 520	428
18. Zich Josef	546	49	1	7	6	-	-	0. 400	630

VĚCOV

-	41	-	-	-	-	-	-	41	
19 Ehrenbergr Jan	791	83	-	-	22	-	-	0. 550	888
Koníkov:									
Ehrenbergr Jan	30	-	-	-	-	-	-	-	0. 30

VĚCOV

-	33	-	-	-	-	-	-		0. 33
20. Stehlík Čeněk	374	109	-	-	-	-	-	0. 410	487
21. Zavadil Fr.	418	58	-	-	-	-	-	0. 470	482
22. Havlíček Ludvík	81	27	1	10	-	-	-	0. 220	126
23. Sklenář Jan	400	50	-	-	-	-	-	0. 480	458

MÍCHOV

-	89	-	-	-	-	-	-		89
24. Brablec Čeněk	343	60	1	1	-	-	-	0. 460	413
25. Zich Jos.	329	40	-	-	-	-	-	0. 330	372
26. Bukáček Jos.	473	79	3	1	241	-	-	0. 400	820
27. Prosecká Julie	300	41	1	-	-	-	-	0. 340	361
28. Šauer Fr.	407	131	10	4	233	-	-	0. 360	795
29. Kadlec Anton.	280	64	1	-	-	-	-	0. 270	349

VĚCOV

129	25	-	-	-	-	-	-		154
33. Šauer Fr.	253	63	7	18	-	-	-	0. 440	344
34. Laštovicová Ant.	23	-	7	11	-	-	-	0. 220	45

MÍCHOV

229	7	-	-	-	-	-	-		236
35. Jírek Jos.	29	-	1	1	-	-	-	0. 300	38

MÍCHOV

388	158	-	-	-	-	-	-		550
Koníkov: Kalina Fr.	81	-	-	-	-	-	-	-	81
Vojtěchov: Zítka Fr.	174	19	-	19	-	8	-	-	220
Míchov: Vávrová Fr.	440	31	-	-	52	-	-	-	573
Míchov: Straka Fr.	310	109	-	-	33	4	-	-	456
Míchov: Uherka Jos.	366	30	-	5	6	8	-	-	415
Míchov: Topinková Jos.	253	72	-	5	-	-	-	-	330

Obyvatelstvo je národnosti České, mluví nářečím horáckým. V minulém století bylo přimíseno dosti cizích slov, hlavně německých.

Na místě brzda říkaly šlajf, lopatě říkaly veršfouf atd.: mladá generace vlivem škol, mluví češtinou o které možno říci, že je nesprávnější z celé Moravy. Dle náboženství je asi polovice obyvatelstva vyznání Římsko Katolického a polovice Česko Bratrsko Evangelického.

Sčítání lidu:

Dle sčítání lidu ze dne 16. února 1921 měla obec 168 obyvatel. Z toho.

Římsko Katolického vyznání 81.

Českobratrsko -evangelického vyznání 87.

Politické strany byly při posledních volbách dvě a sice: Republikánská Česl. venkova a Domovin, která odevzdala 44 hlasů. Hospodářské poměry zdejších maloročníků jsou asi takové. Většina usedlostí čítá kolem 30 mír pozemku jen několik usedlostí je většího rozměru a to ti, kteří si pole přikoupily. Poněvadž zdejší hornatá půda by v takové výměře pro četnější rodinu nedostačila, chopí se občané po skončených polních pracích jiného zaměstnání, hlavně tkalcovství. Před válkou se dělali různé látky zvané "štolfy" do továren, osnova bývala bavlněná, outek z odpadkové vlny, z téhož materiálu se i sukně vyráběly. Někteří zručnější tkalci, dělaly látky celovlněné. Také se šily komisi letní plátěnné obleky, někdy i soukenné pláště a kabáty. Roku 1924 se šily vojenské stany (celty). Od roku 1925 se dělají zde většinou koberce. Při tom ovšem, hlavní výživou je rolnictví a dobytkařství, zvláště chovu vepřového dobytka se hledí. Z obilovin se pěstuje nejvíce žito a oves, žito se upotřebí většinou na výživu, oves, kdo nemá koně a obdělává pozemky hovézím potahem, může prodati, zvláště poslední léta má slušnou cenu. Pšenice a ječmen se pěstují v menším rozsahu. Z okopanin se pěstují brambory a tuřín (čili řepa), která se pravidelně skrmuje s dobytkem.

Bramborů se někdy při lepší úrodě i uprodalo. Poslední dobou pěstují někteří červené brambory pro lihovar. Len se též dříve u nás dosti pěstoval, následkem ale zdražení chlebovin a rozšíření chovů vepřového dobytka pěstění lenu hodně zaniklo. Nyní jej seje každý pro svojí potřebu v menším rozsahu. Len se dříve zpracovával doma, sušil se v pazderkách, k tomu zřízených, které vesměs zanikly. Pouze ještě dvě v naší obci stojí. Kolem roku 1880 začaly se stavěti tírny s kruhovitým točivým lešením ve kterých se dá topiti pazdeřím. Od té doby kupují obchodníci len netřený a jej ve svých tírnách sami zpracují a roztřídí, pak do továren prodávají. Z lněného semene tlačil se olej ve mlýnách, z toho zbytky skrmovaly se s dobytkem. Podobných podniků jako jsou tírny, olejny ani jiných průmyslových závodů naše obec nemá.

Odměny a ceny:

Zedník	vydělal před válkou ke stravě 2 Kč	v r. 1920	20 Kč	v r. 1926	28 Kč.
Drvoštěp	" denně v lese 80 h			v r. 1926	6 Kč
Tkadlec	" denně za stavem 1 Kč 20 h			v r. 1926	8 až 10 Kč

Při tkaní koberců širokých přičemž jsou zaměstnaný tři lidé, dva tkají, jeden souká a zahybá vydělají.....30 až 40 Kč.

Sekáč měl před válkou ke stravě.....1 Kč

Po válce v roku 1926 na 1/2 dne 8 Kč za celý den obyčejně 15 Kč.

Okování koně stálo před válkou 3 Kč 20 h v roku 1926.....48 Kč.

Čeledín měl před válkou 240 Kč v roku 1925.....1 800 Kč.

Služka měla před válkou 160 Kč v roce 1925.....1 200 až 1 400 Kč.

Metrický cent žita byl před válkou prům. za 20 Kč, 1923 - 400 Kč, 1928 - 220 Kč.

Metrický cent ovsy stál před válkou 14 Kč, 1923 - 140 Kč, 1927 - 100 Kč, 1928 - 30 Kč.

Nejvyššího stupně dostoupila drahota ku konci světové války a ještě několik roků po ní. Tehdáž r. 1918 platily řezníci hospodářům za zabitého vepře až 40 Kč za jeden kilogram. Ovšem zač ho pod ruku konsumentům prodávaly, není ani známo! Po převratu platila Republika za jeden kilogram Americké mouky a ještě dosti špatné jakosti 15 Kč. Lepší kráva stála 10 až 12 tisíc korun, kuň 25 až 30 tisíc korun.

Jména majitelů a výměra jejich pozemků:

Číslo 1

MAJITELÉ: František Bednář a jeho žena Anna rozená Slámová z Maršovic

Bednář František narodil se v Míchově roku 1859. Ten samý rok koupil usedlost jeho otec Jiří Bednář čís. 18 v Rož. Pasekách. Vojenskou povinnost konal u čtvrtého praporu myslivců v Polsku. Roku 1891 se přizemil do čís. 1, jeho žena Josefa Křenková zdělila onu usedlost po rodičích. Zemřela po dvanácti letém manželství nezanechavší žádných potomků. Po druhé oženil se s Annou Slámovou roku 1902. Mají tři děti: dva syny Františka, který jest t. č. letnickým strážmistrem v České Kamenici. Druhý syn Ludvík jest poštovním zřízencem v České Lípě a nezletilou dceru Annu. Rod Křenků vlastnil onu usedlost od nepamětných dob od čehož i cesta vedoucí na pole ve "Skalách" jest nazvaná "Křenkovice".

K čís. 1 patří následující pozemky:

parc. 281 neplodná půda 2 á 18 m, parc. 282 louka 0.11 á 8 m, parc. 283 pole 2 ha 66 á, parc. 284 pole 3 á 32 m, parc. 285 louka 1 ha 52 á, parc. 286 louka 19 á, parc. 287 pole 15 á, parc. 288 louka 7 á, parc. 289 louka 6 á, parc. 290 louka 1 ha 15 á, parc. 291 role 27 á, parc. 292 louka 6 á, parc. 293 role 1 ha 52 á, parc. 294 louka 12 á.

Číslo 2

MAJITELÉ: Jindřich Roušar, rozený roku 1905 v Telecím čís. 33 a jeho žena Justina Nyklová, rozená v roce 1909 v Sádce u Poličky.

Jmenovaný při hostinci provozuje též živnost řeznickou, usedlost onu koupily majitelé roku 1928 10/12 od Antonína a Anny Kůklových, kterouž jmenovaná zdělila po rodičích. Nynější obytné a hospodářské zděné budovy postavil Fr.Havlík roku 1883 na novém místě. Dřívější budova stála o něco níže. Hostinec a prodej tabáků měli majitelé asi od roku 1866. Praděd Jiří Havlík pocházel z Bukového a do Rož. Pasek se přistěhoval již začátkem minulého století.

K čís. 2 patří následující pozemky:

parc. 228 role 1 ha 43 á, parc. 229 louka 1 á, parc. 230 louka 1 á, parc. 231/1 role 66 á, parc. 231/2 role 3 á, parc. 235 role 5 á, parc. 236 role 39 á, parc. 237 louka 39 á, parc.238 louka 10 á, parc. 239 kamenice 2 á, parc. 240 role 3 ha 30 á, parc. 241 role 5 á, parc. 242 1 á, parc. 243 kamenice 12 á, parc. 244 kamenice 2 á.

Číslo 3

MAJITELÉ: Josef Hanus a žena jeho rozená Lidmilová oba z Rož. Pasek, jejich děti: syn Josef, Bohumil, dcera Marie, Růžena, syn Frant. a dcera Anežka.

Za světové války účastnil se Jos. Hanus též polního tažení na Rumunské frontě. Hospodářství převzal po otcí v r. 1927 otec jeho Josef Hanus rozený 1862 v Nyklovicích. Oženil se s Marií Otavovou z Rož. Pasek, která usedlost onu sdělila po rodičích roku 1893 z tohoto manželství byli jeden syn a čtyři dcery. Syn Josef dcery Marie provdaná ve Věcově, Anežka provdaná v

Manině u Brna, Stázi zemřela, zadusíc se svítiplynem v Brně ve službě, Františka zemřela v domě u rodičů. Žena Josefa Hanuse zemřela roku 1912. Po druhé oženil se roku 1914 s Marií Brychtovou z Dlouhého rozená 1868. Po 15 letém manželství zemřela roku 11/3 1929. On zemřel za devatenáct dnů dne 30/3 ten samý rok oba onemocněly na chřipku.

K čís. 3 patří následující pozemky:

parc. 1 mrt. p. 7 á, parc. 2 role 3 ha, parc. 3 pastva 4 á, parc. 4 5 á, parc. 5 zahr. 1 á, parc. 276 mrt. p. 1 á, parc. 277 louka 50 á, parc. 279 role 1 ha 35 á, parc. 230 role 32 á. Roku 1907 koupil les od Fr. Mináře parc. čís. 103/3 2 ha 34 a 98 m, parc. 110/1 pastva 10 á 6 m, parc. 107/1 kamenice, parc. 107/2 2 ha 13 á.

Číslo 4

MAJITELÉ: Ján Buřval a jeho žena Josefa rozená Jilková v Unčíně 1/1 1870. Majitel narodil se v Jimramově 17.1. 1870, jejich dívky: dcera Josefa provdaná v Praze, Františka provdaná v Praze, syn Ján, oženil se s Blaženou Černých z Konikova rozená 17/5 1908 t. č. při rodičích. Mají syna jménem Miloš, rozený roku 1926. Anna dcera, provdaná v Dalečíně, Božena zaměstnaná při obchodě v Praze, syn Jaroslav zaměstnán při řemesle tamtéž. Usedlost koupili majitelé roku 1912 od Fr. Češky, který jí koupil od Jos. Slámy roku 1896. Sláma budovu postavil kolem roku 1870. Nynější majitel byl představeným obce od roku 1911 do roku 1919.

K čís. 4 patří následující pozemky:

parc. 7/1 louka 1 ha 2 á 12 m, parc. 7/2 role 31 á 30 m, parc. 10 role 3 á 31 m, parc. 11 mrt. p. 2 á 27 m, parc. 154 louka 5 á 93 m, parc. 155 louka 3 á 38 m, parc. 160/2 louka 1 á 4 m, parc. 261 role 9 á 42 m, parc. 262 role 1 ha 2 á 18 m, parc. 263 louka 60 á 53 m, parc. 264 louka 94 á 38 m, parc. 265 mrt. p.1 á 1 m, parc. 266 les 42 á 55 m, parc. 265 mrt. p. 2 á 9 m, parc. 432 cesty 7 á 63 m, parc. 457 cesty 1 á 40 m.

Číslo 5

MAJITELÉ: Josef Křištof, rozený 4/3 1878 a jeho žena Josefa Křištofová, rozená Obrová 18/3 1875. Oba ze Strachujova. Jejich dívky: dcera Emilie, provdaná za Fr. Vašíka v Rož. Pasekách, Božena, syn Josef t. č. úředník u firmy "Bratři Etlů" a dcera Filipka. Jmenovaný koupil usedlost roku 1903 od Fr. Šauera. Dřívější majitel byl Čeněk Lidmila rodem z Trhonic, měl tři syny. Nejstarší Čeněk byl vlastníkem čís. 11 v Rož. Pasekách, zemřel. Druhý syn František jest ve Vojetíně u dvora, nejmladší Ján, pracoval v Ústí nad Orlicí v továrně a za světové války zemřel v nemocnici. Nynější majitel byl povolán za světové války při první výzvě a byl po celou válku v poli, posledně v Albánii.

K čís. 5 patří následující pozemky:

parc.307 pastv. 2 á 16 m, parc. 311 pastv. 1 á 8 m, parc. 312 role 2 ha 13 á, parc. 313 mrt. p.1 á, parc. 314 pastva 2 á, parc. 315 mrt. p.1 á 8 m, parc. 316 past.1 á 8 m, parc. 317 pastv. 10 m, parc. 318 role 95 á, parc. 319 louka 4 á, parc. 320 role 5 á. V katastru obce Věcova: parc. 74/11 louka 9 á 40 m, parc. 444 louka 38 á, role 17 á, parc. louka, příděl z pozemk. reformy parc.

Číslo 6

MAJITELÉ: Anna Vašíková rozená 15/2 1878 v Německém, provdaná za Frant. Vašík do Konikova čís. 31. Čís. 6 v Rož. Pasekách koupili od Jos. Sklenáře roku 19.. Jejich děti: syn František, oženil se s Emilií Křištofovou z Rož. Pasek roku 1929, dcera Anna provdaná vMl. Boleslavě v Čechách, dcera Josefa a Blažena, nyní hospodaří na Vříšti a provozují živnost hostinskou.Otec jejich byl povolán za světové války na Italskou frontu, kdež byl raněn střepinou granátu do nohy, která jemu byla po dvakráte amputována, přes to svému zranění podlehl a zemřel v Lublani v nemocnici roku 1917 dne 19/1. Dřívější majitel Jos. Sklenář

rozený v roce 1847 a žena jeho Josefa, rozená Lašticová oba z Rož. Pasek. Měli tři děti: syn Josef, Adolf vystudovali oba na učitele, starší syn Josef působil v Hutisku na Valašsku a zemřel v Poličce, kde se později rodiče s dcerou usadili. Mladší Adolf učil v Heršpicích na Moravě, kdež byl úkladně zavražděn. Náklad na vystudování obou synů rodiče finančně vyčerpali, tak že později koupivše domek v Poličce, musily znovu zápasit s dluhy a k tomu ještě vyhořely. Nynější dobu vede se jím zase dobře.

K čís. 6 patří následující pozemky:

parc. 191 louka 31 á, parc. 192 role 1 ha 33 á, parc. 193 louka 6 á, parc. 194 role 10 á, parc. 195 louka 39 á, parc. 196 role 2 á, parc. 197 mrt. p. 6 á, parc. 198 mrt. p. 1 á, parc. 199 louka 19 á, parc. 200 mrt. p. 3 á, parc. 201 louka 14 á, parc. 202 role 76 á, parc. 203 role 2 ha 54 á, parc. 204 mrt. p. 3 á, parc. 258 louka 21 á, parc. 434 cesty 10 á.

Číslo 7

MAJITELÉ: Adolf Kunc, rozený 5/4 1856 ve Vříšti, jeho žena rozená Švandová Anna 24/4 1860 v Konikově čís. 11. Ono číslo sdělila po rodičích a Kunc se k ní přiznal - mající jedinou dceru Annu provdávši se za Františka Taubra, postoupivše jim onu usedlost, který následkem špatného zacházení učinil jí život nesnesitelným, byli nuceni se rozejít a usedlost ona přišla do prodeje. Jelikož Anna Taubrová neměla s rodiči na výměnku bytu, jež pouze ony tam měli stanovený. Nebyl nový majitel povinen jí tam i s dětmi trpět, tož koupily rodiče hospodářství čís. 7 v Rož. Pasekách od Fr. Prudkého a Růženy roku 1911. Dotyčný byl majitelem oné usedlosti od roku 1904 kamž se tehdá toho roku přiznal - dřívější majitel byl Čeněk Minář její otec. Druhá jeho dcera Amálie je provd. na Březinkách.

K čís. 7 patří následující pozemky:

parc. 14 mrt. p. 2 á, parc. 15 role 1 ha 83 á, parc. mrt. p. 6 á, parc. 17 past. 3 á 60 m, parc. 18 louka 1 ha 34 á, parc. 19 role 17 á, parc. mrt. p. 3 á, parc. 228 role 1 ha 43 á, parc. 229 louka 1 á, parc. louka 2 á, parc. 231 role 45 á, parc. 256 role 46 á, parc. 267 louka 24 á, parc. 260 role 25 á, parc. 436 cesty 10 á, parc. 456 cesty 1 á.

Číslo 8

MAJITELÉ: Josefa Hanusová, rozená Marková z Kandratic 12/3 1868. Provdaná za Josefa Hanuse, který roku 1917 zemřel, byl raněn mrtvicí při rekvírování obilí pro válečné účely.

Číslo 9

MAJITELÉ: Na čís. 9 se během 50 roků vystřídalo asi sedm majitelů. Gregor, Brabec, nyní na čís. 24 ve zdejší obci. Od něho to koupil Lidmila Fr. též zdejší občan, roz. v čís. 5 - prodáno za nějakou dobu znovu Vrtěnovi z Německého což po krátkém vlastnictví prodáno v ekzekuční dražbě r. 1900 Janu Buřvalovi nyní na čís. 4, který usedlost prodal později r. 1913 Fr. Metelovi z Hlubokého. Dotyčný zemřel r. 1918 ve světové válce v italském zajetí. Jeho žena Čenka, roz. Vítková za Strachujova, provdala se za Fr. Břenka ze Suklovce r. 1920 a vlastnily usedlost do r. 1927, kdy budova 27. března vyhořela a více se nestavěla. Pozemky koupil Josef Zich čís. 25 též zdejší.

Číslo 10

MAJITELÉ: Adolf Sedlák, roz. v 12/2 1876, jeho žena Josefa, rozená Bukáčková z Rokytna r. 19/8 1879. Děti mají čtyři: dcera Josefa, Emilie, syn Adolf a Vlastimil.

Usedlost koupily od Jos. Koněrzy, který se přestěhoval na čís. 34, též v Pasekách. Dřívější majitel byl Kulík Jos., zemřelý r. 1895 a rodina po něm manželka a tři syni, dvě dcery, odjeli do Ameriky.

K čís. 10 patří následující pozemky:

p. 65 louka 21 á, p. 66 role 40 á, p. 67 louka 4 á, p. 68 pastv. 1 á, p. 69 louka 4 á, p. 70 role 8 á, p. 161 louka 1 á, p. 162 pastva 3á, p. 163 zahr. 2 á, p. 164 role 3 á, p. 165 role 42 á, p. 166 louka 11 á, p. 167 mrt. p. 7 á, p. 168 mrt. p. 2 á, p. 258 role 24 á, p. 439 cesty 5 á, p. 440 cesty 50 m.

Číslo 11

MAJITELÉ: Jos. Lidmila, nar. v Rož. Pasekách 6/3 1887 a jeho žena Marie Štorková z Odrance, nar. 19/1 1893. Mají dvě dcery Marii a Libuši. Otec jmenovaného Čeněk Lidmila koupil usedlost od Fr. Romana r. 1883, který byl na oné usedlosti 50 roků. Chlív vystavěl r. 1850. Za války byl Jos. Lidmila odveden r. 1915 k 81. pěšímu pluku, téhož roku byl poslán na ruskou frontu, kde byl až po Zborovský Výpad, tam byl zajat do Ruska, po sedmiměsíčním zajetí, při okupování Ukrajiny Němci přišel nazpět. V krátké době byl poslán znovu na Italskou frontu, v říjnu ku konci r. 1918 byl zajat do Itálie, tam vstoupil do 31. praporu národ. obrany s tou přišel na Slovensko r. 1919 v březnu, byl tam až do října téhož roku. Zúčastnil se okupace Slovenska.

K čís. 11 patří následující pozemky:

p. 71 role 36 á, p. 72 louka 11 á, p. 73 role 11 á, p. 74 louka 14 á, p. 139 role 81 á, p. 140 role 13 á, p. 141 mrt. p. 1 á, p. 142 louka 8 á, p. 143 role 2 ha 13 á, p. 144 louka 1 á, p. 145 role 55 á, p. 146 past. 1 á, p. 147 louka 14 á, p. 410 louka 6 á, p. 433 cesty 7 á, p. 442 cesty 14 á.

Číslo 12

MAJITELÉ: Fr. Prutký, nar. v Pavlovicích 3/2 1877 a jeho žena Růžena, rozená Minářová z Rož. Pasek. Jejich děti: syn František, Josef, dcera Amálie, Růžena a syn Boleslav.

Usedlost onu koupily od Jos. Bednáře r. 1911, jmenovaný koupil ji od Jos. Smělého, který odjel do Ameriky a tam se usmrtil při jízdě automobilu. Za války byl povolán nynější majitel při částečné mobilisaci na Srbskou frontu. R. 1915 - 16 byl na Ruské frontě ku konci byl přidělen k řemeslu ve Vídni.

K čís. 12 patří následující pozemky:

p. 128 louka 64 á 9 m, p. 129 louka 2 á 37 m, p. 130/1 louka 14 á 96 m, p. 130/2 zahr. 15 á, p. 130/3 louka 3 á 74 m, p. 133 role 2 ha 85 á 80 m, p. 149/1 louka 3 á 60 m, p. 223 role 71 á 18 m, p. 224 louka 3 á 70 m, p. 225 louka 10 á 75 m, p. 226 louka 9 á 93 m, p. 227 role 42 á 33 m, p. 458 role 1 á 65 m, p. 444 cesta 12 á 95 m.

Na věcovsku: p. 111/3 louka 46 á, p. 100/6 role 1 ha 5 á, p. 111/12 mez 75 m.

Číslo 13

MAJITELÉ: Adolf Sklenář, roz. v Rož. pasekách 3/5 1897, žena Anna, rozená Černýho z Konikova 13/5 1900. Mají jednoho syna Drahomíra. Usedlost koupily od Fr. Holce z Rokytina r. 1922. Dotyčný ji koupil od Jos. Pospíšila r. 1904. Adolf Sklenář byl ve světové válce odveden jako osmnáctiletý r. 15/10 1915 ku 14. pluku zeměbrany. Byl na Italské frontě až do konce března 1918, pak byl vystřídán do Ukrajiny na službu k výměně zajatců, vracejících se z Ruska, až do konce války.

K čís. 13 patří následující pozemky:

p. 34 role 2 ha 30 á, p. 35 louka 1 ha 33 á, p. 36 role 11 á, p. 37 cesty 12 á, p. 38 role 12 á, p. 39 pastv. 3 á, p. 40 louka 32 á, p. 41 role 80 á, p. 246 cesty 37 á, p. 247 louka 12 á, p. 248 role 39 á, p. 405 louka 5 á, p. 406 louka 7 á, p. 407 role 2 ha 55 á, p. 408 cesty 4 á, p. 409 cesty 5 á, p. 410 louka 56 á.

Číslo 14

MAJITELÉ: Tichý Fr. syn rozený 25/12 1894 v Pasekách a jeho matka Tichá Fr., rozená Ondráčková 25/12 1864 v Jimramovských Pavlovicích. Její manžel zemřel r. 1924

Otec zemřelého koupil usedlost r. 1870 od Aleksandra Smělého. R. 1901 Fr. Tichý, otec nynějšího majitele postavil novou zděnou budovu r. 1901. Syn Fr. byl odveden ve válce světové r. 1916. Službu voj. nastoupil v lednu 1917 u 201. dělostřeleckého pluku, s tím byl poslán na Italskou posici, kdež byl až do konce války. Po utvoření Republiky Československé, zúčastnil se okupace Slovenska až do října 1919.

K čís. 14 patří následující pozemky:

p. 339 louka 18 á, p. 340 role 14 á, p. 341 pastva 1 á, p. 342 role 2 á, p. 343 zahr. 1 á, p. 374 louka 15 á, p. 375 louka 29 á, p. 376 role 2 ha 12 á, p. 377 pastva 1 á, p. 378 louka 5 á, p. 379 role 54 á, p. 380 louka 18 á, p. 424 cesty 12 á.

Číslo 15

MAJITELÉ: Nebola Jos., narozený 16/4 1881 a jeho žena Čeňka, rozená Hudcová r. 17/7 1884 oba v Strachujově. Mají jednoho syna Emila. Usedlost koupily od Fr. a Čeňky Řádkových r. 1909 - manželé Řádkovy ji koupily od Fr. Zavadila r. 1895. Řádek Fr. vystavěl novou stodolu a dal novou vazbu na hlavní budovu. Zemřel ve Zvole r. 1912 a žena Čeňka zemřela v Pasekách v čís. 2. Syn jejich Fr. padl na Ruském bojišti r. 1915. Druhý syn Josef se oženil v Haliči a tam se též usadil. Nejmladší Jindřich jest t. č. při řeznictví v Chotěboři. Nynější majitel byl odveden r. 1914 narukoval do Jihlavy k 81. pěšímu pluku, později byl přeložen k zdravotnickému pluku do Vídně u kterého sloužil do konce války.

K čís.15 patří následující pozemky:

p. 42 louka 15 á 61 m, p. 44 role 4 á 21 m, p. 45 louka 3 á 45 m, p. 46 louka 6 á 38 m, p. 47 louka 1 á 62 m, p. 48 louka 5 á 25 m, p. 49 louka 30 á 97 m, p. 51 louka 5 á 47 m, p. 54 louka 4 á 17 m, p. 55 role 1 ha 39 á 77 m, p. 89 role 45 á 71 m, p. 90 louka 3 á 95 m, p. 91 louka 5 á 50 m, p. 137 role 52 á 26 m, p. 138 nepl. p. 1 á 11m, p. 219 louka 6 á 69 m, p. 222 role 65 á 75 m, p. 452 cesty 7 á 19 m.

Číslo 16

MAJITELÉ: Antonín Kukla, roz. v Jedlové r. 17/12 1874 a jeho žena Anna, roz. Havlíková z Rož. Pasek. Majitel přiženil se doPasek r. 1898. Dítka jejich: syn Antonín, nyní řezník a hostinský ve Žďáře, dcera Anna provdaná za Tlustoše, krejčího z Jimramova. Syn František slouží t. č. u vojska, dcera Jindřiška, provdaná za Josefa Zicha z Rož. Pasek, syn Adolf, dcera Marie a syn Bohumil při rodičích. Majitel postavil část budovy a sice obydlí r. 1900, stodolu a chlév přistavěl r. 1928. Antonín Kukla výzvou jako dělostřelec na Italské bojiště, kdež konal povinnost až do konce války.

Číslo 17

MAJITELÉ:

Číslo 18

MAJITELÉ:

Číslo 19

MAJITELÉ: Ehrenbergr Ján, narozený 19/6 1877 v Rož. Pasekách a jeho žena Františka, rozená Dostálová v Dlouhém 28/8 1883. Dítka: dcera Marie, Anna, provdaná v Jimramově za Emila Havliše, syn Josef, dcera Marta, syn Arnošt, obchodní příručí a syn Karel.

Majitelé vlastnily čís. 22 do r. 1913, které ten samý rok vyhořelo a bylo znovu postaveno poněkud v menším rozsahu. Ten samý rok koupily čís. 19 od Fr. Taubra, který onu usedlost koupil asi před rokem od svého mladšího bratra Josefa, jež se odstěhoval do Ameriky. Otec jmenovaných bratří zemřel ve Zvole, matka prodávši výměnek nynějšímu majiteli, odstěhova-

la se do Věchnova. Ehrenbergr Ján r. 1913 při čís. 19 postavil novou stodolu a obytné stavení značně opravil. Za války konal voj. povinnost na Ruském bojišti, ku konci války ve Francii.

K čís. 19 patří následující pozemky a některé byly přikoupeny od čís. 22 a 17:

p. 12 mrt. p. 4 á 70 m, p. 13 role 60 á 64 m, p. 212 role 59 á 27 m, p. 216 louka 2 á 52 m, p. 217 role 60 á 30 m, p. 218 mrt. p. 8 á, p. 211 role 58 á, p. 212 role 50 á, p. 208 role 39 á, p. 209 louka 8 á, p. 214 role 41 á, p. 215 role 58 á, p. 210 mrt. p. 1 á, p. 122 role 1 ha 31 á, p. 123 role 3 ha 11 á, p. 124 past. 6 á, p. 108 role 22 á, p. 135 role 15 á, p. 111/4 louka 25 á, p. 258 louka 22 á, p. 128 louka 30 á.

Číslo 20

MAJITELÉ: Čeněk Stehlík, rozený v Rož. Pasekách 4/5 1864 a jeho žena Aloisie, rozená Nebolová z Polome. Mají dvě děti: dceru Emílii ac syna Emila, který je t. č. kandidátem bohosloví. Hospodářství převzal po otci Josefu Stehlíkovi r. 1895. Majitel měl ještě bratra Josefa nyní je v Rotkově a sestru Čenku zemřelou ve Vojtěchově. Josef Stehlík koupil usedlost od Jos. Sřešňáka, který odjed do Ameriky r. 1873. Nynější majitel postavil dnešní zděnou budovu r. 1895.

K čís. 20 patří následující pozemky:

p. 8 stav. p. 4 á 32 m, p. 7 mrt. p. 3 á, p. 75 louka 32 á, p. 76 role 86 á, p. 77 louka 14 á, p. 78 pastva 6 á, p. 79 louka 21 á, p. 80 role 1 ha 18 á, p. 118 louks 14 á, p. 119 role 5 á, p. 120 past. 3 á, p. 121 role 1 ha 4 á, p. 205 role 74 á, p. 206 louka 3 á, p. 207 role 43 á, p. 449 cesty 1 á, p. 298 louka přikoupeno 28 á.

Číslo 21

MAJITELÉ: Zavadil Fr., narozený 13/7 1889 a jeho manželka, rozená Novotná Emilie v Michově r. 6/8 1885. Usedlost zdědili po rodičích r. 1921. Jeho otec Jos. Zavadil a matka Anna Zavadilová, rozená Sádovská ze Svratky, měli dva syny. Nejstarší Josef jest ženat na Suchých Loukách, dcera Anna provdaná je v Konikově, dcera Františka provdaná v Michově a dcera Josefa je na výměnku s matkou v tom samém čísle. Syn Fr. nynější majitel vypověděl živnost hostinskoua prodej tabáků, kterou jeho předkové provozovaly od nepaměti. Děd jeho býval prý i ve zdejší obci rychtářem . Jmenovaný zúčastnil se polního tažení ve světové válce. Byl na Ruské frontě raněn do ruky. Po vyléčené dostal se na pozici Italskou, odtud až do Francie. Dosluhoval za Republiky ČSL osm měsíců.

K čís. 21 patří následující pozemky:

p. 5 zahr. 32 m, p. 6 st. pl. 5 á, p. 79 louka 21 á, p. 80/1 role 1 ha 18 á, p. 80/2 louka 21 á, p. 82 role 5 á, p. 105 role 1 ha, p. 107 role 3 á, p. 108 louka 1 á, p. 109 louka 6 á, p. 110 louka 17 á, p. 11 role 1 ha 16 á, p. 113 pastva 4 á.

Číslo 22

MAJITELÉ: Havlíček Ludvík, narozený ve Věcově r. 18/4 1898 a jeho žena Emilie, rozená Zobačová 2/10 1901 v Rož. Pasekách. Budovu koupily r. 1925 od Viktorie Hauptové, příslušné do Nyklovic, ona ji koupila od Fr. Bašty r. 1922. Jmenovaný ji koupil od Jana Ehrenbergra r. 1913, toho dotyčného postavená většinu pozemku ponechal si k čís. 19.

K čís. 22 patří následující pozemky:

p. 83 louka 19 á, p. 84 role 59 á, p. 85 pastva 1 á, p. 86 louka 20 á, p. 87 role 16 á, p. 88 past. 6 á. Havlíček Ludvík byl odveden za války r. 1916 téhož roku rúkoval do Jihlavy, později ve Vídni sloužil až do konce války.

Číslo 23

MAJITELÉ: Sklenář Ján, rozený r. 13/2 1851 v Rož. Pasekách, manželka jeho Františka, rozená Mazourková z Veselého zemřela r. 1900. Jejich děti: nejstarší Josefa, její dcera Blažena, syn Bohumil, který ve světové válce r. 1914 v Haliči u Rešova zahynul. Dcera Božena a nejmladší syn Adolf majitel nyní čís. 13 v Rož. Pasekách. Majitel koupil usedlost od Fr. Pyšného r. 1879 a společnou kůlnu postavil r. 1895.

K čís. 23 patří následující pozemky:

p. 329 zahr. 7 á, p. 330 louka 19 á, p. 344 pastv. 1 á, p. 345 role 3 ha 24 á, p. 19 á, p. 388 role 75 á.

Číslo 24

MAJITELÉ: Brabec Čeněk, narozen 18/3 1896 v Rož. Pasekách a jeho žena Marie, rozená Libalová z Trnavy u Třebíče r. 22.2. 1893. Děti jejich: syn Josef a dcera Anežka.

Převzal hospodářství po otci Jos. Brabcovi r. 1927 a jeho žena je Karolína, rozená Novotná z Nyklovic 15/2 1862. Mají tři děti: nejstarší dceru Amálii provdanou za Jos. Zicha čís. 25 v místě. Syn Josef odjel do Ameriky a syn Čeněk nynější majitel. Brabec Jos. postavil novou stodolu r. 1872 a chaloupku, která při tření lenů vyhořela, též znovu postavil kolem r. 1870.

K čís. 24 patří následující pozemky:

p. 92 cesta 5 á, p. 93 louka 59 á, p. 94 role 23 á, p. 95 role 1 ha 75 á, p. 96 role 33 á, p. 97 pastv. 1 á, p. 114 role 1 ha 2 á, p. 115 role 4 á, p. 116 pastv. 4 á, p. 117 role 1 á, p. 459 cesta 2á.

Číslo 25

MAJITELÉ: Jos. Zich, narozen v Odranci 16/2 1887, jeho manželka Amálie, rozená Brablecova Rož. Paseky 12/2 1891. Její první muž Fr. Havelka oženil se s ní r. 1911 a zemřel r. 1915, zůstal po něm syn František. Dítka z druhé ho manželství: syn Josef a dcera Josefa, nezletilý. Zich Jos. přiznal se do čís. 25 r. 1919 - postavil novou stodolu r. 1920 a novou kolnu r. 1929. Koupili od vyhořelého čís. 9, které se více nestavělo veškeré pozemky r. 1928. Jmenovaný byl za války povolán k voj. službě u 81. pěšího pluku na Ruském bojišti, byl raněn do ruky, po vyléčení se dostal na tu samou pozici. R. 8/9 1915 byl zajat do Ruska až do března 1918. Po návratu dostal se na Italskou pozici, kdež byl do konce války a pak byl propuštěn jako invalid.

K čís. 25 patří následující pozemky:

p. 31 role 97 á, p. 32 cesta 7 á, p. 98 role 90 á, p. 99 past. 1 á, p. 100 role 1 ha 22 á, p. 101 louka 8 á, p. 102 past. 1 á, p. 103 louka 43 á, p. 178 louka 2 á, p. 179 cesra 1 á, p. 180 past. 17 á, p. 181 cesta 6 á, p. 182 cesta 3 á, p. 183 louka 11 á, p. 184 role 3 ha, p. 185 cesta 6 á, p. 186 louka 86 á, p. 187 role 17 á, p. 188 past. 5 á, p. 189 role 27 á, p. 190 role 11 á, p. 438 cesta 8 á.

Číslo 26

MAJITELÉ: Jos. Bukáček, rozený 18/5 1899 a jeho žena Antonie, rozená Šírová z Kuklíku 8/6 1901. Děti jejich: syn Josef, dcera Antonie a nejmladší dcera Marie.

Otec jmenovaného Jos. Bukáček, narozen v Německém se přiznal na čís. 26 r. 1897 měl s manželkou Marií, rozenou Koutníkovou dva syny. Svrchů jmenovaného Josefa a Petra, který r. 1919 zemřel tragickou smrtí, v čís. 26 bydlí též sestra Marie Bukáčkové Anna Koutníková a bratr Josef Koutník. Budova dřívější stála pod cestou podél stodoly. R. Jos. Bukáček otec nynějšího majitele postavil nad cestou nynější novou budovu a starou odstranil. Později v r. 1900 koupil od Anny Minářové lesní pozemek, kterého byla menší část osázená a ostatní během doby zalesnil, onen les zove se "Březina". Dále přikoupil v r. 1920 od Antonína Kukly role ve výměře 1 ha 30 á zvané "ve Skalách".

K čís. 26 patří následující pozemky:

p. 299 role 4 á, p. 300 louka 7 á, p. 301 mrt. p. 3 á, p. 302 role 3 ha 47 á, p. 303 cesta 1 á, p. 304 louka 30 á, p. 305 louka 41 á, p. 306 zahr. 4 á, p. 296 role 1 ha 29 á, p. 297 mrt. p. 1 á, p. 436 cesta 7 á, p. 295/1 les 2 ha 35 á.

Číslo 27

MAJITELÉ: Prosecká Jülie, rozená ve Lhotě 13/2 1887, její muž Ján Prosecký, narozený v Michově. Při konání voj. povinnosti ve válce onemocněl na Italské frontě a zemřel 4/5 1918 v Pardubicích v nemocnici. Její děti: dcera Marie, syn Jan, Antonín a dcera Julie.

Majitelka koupila usedlost od Fr. Straky r. 1923, onen koupil ji od Fr. Nedělové r. 1920, která nyní bydlí u příbuzných v Lišném.

K čís. 27 patří následující pozemky:

p. 331 louka 16 á, p. 332 role 6 á, p. 333 zahr. 7 á, p. 334 role 4 á, p. 355 louka 2 á, p. 356 role 17 á, p. 357 louka 1 á, p. 358 mrt. p. 1 á, p. 359 mrt. p. 2 á, p. 360 role 2 ha 51 á, p. 361 pastv. 1 á, p. 368 louka 7 á, p. 426 cesta 2 á, p. 428 cesta 12 á.

Číslo 28

MAJITELÉ: Šauer Fr., rozený 17/2 1886 v Rož. Pasekách a manželka jeho rozená ve Svatce 23/2 1901 Fr. Šaurová, dříve Sádovská. Děti: syn František, dcera Marie a Věra.

Otec dotyčného se narodil r. 1843 v Rož. Pasekách a r. 4/3 1915 zemřel. Matka rozená Matějková z Věcovazemřela r. 1925. Děti byli: nynější majitel a dcera Marie, provdaná v Bystřici n. Pernšt. Dřívější předkové co pamět sahá hospodařily na onom čís. 28 dlouhou řadu let. R. 1903 koupil otec nynějšího majitele čís. 33 v Rož. Pasekách (nazv. Spálený Dvůr) koupil část pozemku a budovu. V r. 1925 přistavěl nynější vlastník čís. 28 chlévy pro hovězí a vepřový dobytek a ostatní budovu částečně opravil. Vojenská povinnost jeho byla ve světové válce u 81. pěšího pluku od začátku r. 1915 až do konce války - nepřetržitě na Ruském bojišti.

K čís. 28 patří následující pozemky:

p. 45 stav. p. 32 m, p. 46 st. p. stavení 2 á 48 m, p. 47 pl. stodoly 1 á 33 m, p. 381/1 louka 32 á 12 m, p. 381/1 louka 30 á 93 m, p. 381/2 pastv. 10 á 93 m, p. 382/2 pastv. 7 á 21 m, p. 383/3 orná p. 1 ha 43 á 29 m, p. 383/3 orná p. 1 ha 28 á 8 m, p. 384 pastv. 3 á 52 m, p. 385 pastv. 1 á 1 m, p. 386 zahr. 5 á 35 m, p. 461 zahr. 1 á 96 m.

Číslo 29

MAJITELÉ: Kadlec Anton. narozen 15/7 1857 v Rož. Pasekách a jeho žena Žofie, rozená Obrová ze Strachujova 17/1 1881. Jejich děti: syn Antonín, při rodičích, syn Josef, obchodník ve Veselí, dcera Žofie, Františka, Jarmila, Věra a syn Jaroslav.

Otec, majitele pocházel z Hlubokého a jeho manželka též. Usedlost koupily r. 1869 od Hynka Havla, jež se odstěhoval do Michova. Děti jmenovaných rodičů byli dva syni a čtyři dcery, nynější majitel, druhý syn Jan, ženatý na Březinách, tři dcery v Telecím a jedna v Brně. Kadlec Anton. byl povolán za války s druhou výzvou k pluku.....do Znojma. S oním plukem se dostal na Italské bojiště, kde až do konce války konal nepřetržitě vojenskou povinnost.

K čís. 29 patří následující pozemky:

p. 335 pastv. 3 á, p. 336 zah. 3 á, p. 337 role 12 á, p. 338 louka 18 á, p. 369 past. 1 á, p. 370 role 2 ha 63 á, p. 371 role 15 á, p. 372 past. 2 á, p. 373 louka 28 á, p. 425 cesty 2 á. Na Věcovsku: parc. 101/4 role 1 ha 29 á, parc. 111 louka 25 á.

Čísla 30, 31, 32 jsou bez pozemků a obyvatel, takzvané bývalé pazderky.

Číslo 33 patří majiteli k čís. 28 Fr. Šauerovi.

Číslo 34

MAJITELÉ: Laštovicová Antonie, rozená 13/7 1868, vdova po Jos. Laštovicovi narozeném v Rož. Pasekách čís. 17, za kterého se provdala r. 1913. Dotyčný po desetiletém manželství zemřel r. 1923 zanechav po sobě jedno dítě, dceru Vlastu. Jos. Laštovica býval v obci po více období starostou a vůbec váženou osobou. První muž majitelky Jos. Koněra narozený v Hlubokém zemřel 7/9 1911. Onu usedlost koupily spolu od matky majitelky Čenky Pospíšilové r. 1902, tato se svým mužem Jos. Pospíšilem ji koupila od velkostatku "Rožinka", kterému do té doby patřila 1897. Po tuto dobu tam bydlel panský hajný. Část pozemků a lůk rozprodala matka nynější majitelky, ta však zase se svým manželem Jos. Laštovicou koupila r. několik měřic pozemku od Jana Vávry z Michova.

K čís. 34 patří následující pozemky:

parc. stav. pl. dar 63 m, parc. 389 role dary 37 m, parc. 390 role 8 á 96 m, parc. 391/1 pastva 5 á 86 m, p. 392 zah.4 á 32 m, p. 395/1 r. 10 á, p. 396/1 1 á 91 m, p. 404 pas. 7 á 45 m, 418/1 ces. 1 á 92 m. Do roku 1915 patřily čís.34 - 35 k obci Míchovu, přičiněním Jos. Laštovici byly připsány k obci Rož. Pasekám.

Číslo 35

MAJITELÉ: Jos. Jírek narozený 13/10 1876 v Jimr. Pasekách a jeho žena Františka, rozená Šenkýřová roku 2/2 1885, dítek dosud nemají žádných. Usedlost sdělila dotyčná po rodičích, kteří pocházely oba z Veselího. Postavená byla roku 1860 od Jos. Sklenáře, který ji prodal a koupil čís. 6 v Rož. Pasekách. Spolumajitelka Františka Jírová měla tři bratry a sice: Ján, Josef a Vincenc, kteří asi před 20 lety odjely do Ameriky.

K čís. 35 patří následující pozemky:

p. 418/3 role 1 ha 16 á 50 m, p. 431/2 louka 47 á 94 m, p. 454 role 2 ha 18 á 17 m, p. 456/1 louka 96 á 10 m, p. 458 role 51 á 56 m, p. 451/2 role 75 m, p. 452/2 nepl. 14 m.

Jména majitelů obce Michova, kteří mají pozemky v katastru obce Rož. Pasekách:

Straka Fr. vlastní tyto parcely: parc. 269 role 25 á, parc. 270 role 40 á, parc. 271 role 27 á, parc. 272 les 18 á, parc. 273 role 23 á, parc. 274 role 2 ha 33 á, parc. 275 role 5 á, parc. 276 louka 80 á, parc. 434 cesta 4 á.

Uherka Jos. vlastní tyto parcely: parc. 268 les 7 á, parc. 350 louka 26 á, parc. 351 pole 3 ha 62 á, parc. 352 pastv.1 á, parc. 353 pastv. 5 á, parc 354 louka 6 á, parc. 457 cesta 1 á.

Vávra Fr. vlastní tyto parcely: parc. 411 louka 53 á, parc. 412 pastv. 4 á, parc. 413 les 52 á, parc. 414 pole 4 ha 35 á, parc. 415 louka 25 á, parc. 416 pastv. 1 á, parc. 417 pastv. 4 á.

Topinka Fr. vlastní tyto parcely: parc. 405 pastv. 5 á, parc. 406 louka 7 á, parc. 407 pole 2 ha 25 á, parc. 408 louka 4 á, parc. 409 pastv. 5 á, parc.410 louka 57 á.

Kroje horácka z minulého století:

V první polovici minulého stol. mělo Horácko svůj vlastní kraj, který pomalu vymizel, hlavně tím, že mnoho mladých lidí odcházelo do měst na službu a k řemeslům, odtud pak

přišli oblečení dle časové módy. Do té doby nosili muži na Horácku většinou koženky, obyčejně na žluto vydělané, později když se ušpinily, dávaly se obarviti na černo.

Nohavice sahaly nad kotníky, byly dole ovázaný řemínkem, výše měli tři knoflíky buď kostěnné neb lesklé kovové. Byli šité nohavice dole užší, na způsob takzvaných jezdeckých. K tomu nosily vysoké boty, většinou černě leštěné.

Vestu měli černou neb šedou, svobodní nosili někdy vesty bílé až ku krku zapnuté, vpředu hustě posázené dvěma řady lesklých knoflíků (někde jim říkaly řimbuláky).

Kabát býval buď šedý neb oblakově modrý, míval široká záda, dlouhý život vzadu v šose, bývala kapsa pro kapesník nad ní dva velké lesklé knoflíky na laplích u kapec po třech. Vpředu byli knoflíky velké pleskaté, velikosti dukátu, sukno bylo z domácí vlny předené i doma tkané, nebylo sice tak pěkné jak nynější tovární, ale mnohem trvanlivější.

Také se nosily fraky, přední šosy bývaly kratší, vzadu delší, říkaly jim špicfraky. V zimě nosily dlouhé žluté kožichy, vzadu bývaly na nich vyšíváné různé národní vzory, jak náš obrázek znázorňuje.

Čepice nosily zámožnější persianky, po doby válce až 30 cm vysoké, mnohem vyšší jak obrázek ukazuje. Dno bylo tam kam dosahovala hlava, ostatní válec byl prázdný. Bývaly obyčejně barvy plesnivě bílé neb hnědé, na jedné straně byla od vrchu až dolů mašle stávala 15 až 20 zlatých.

Košile bývaly z domácího plátna koudelné z pačesnými rukávy u zámožnějších počesná s tenkými rukávy, které byli bez límečku, francovský rozporek nenosily vpředu, nýbrž vzadu, jen u límce se zapínalo, ostatní bylo otevřeno. Na krku nosily šátek hedvábný, křížkovaný, červenozelený neb jiných barev, zavazovaly je na mašličku. Ženy nosily sukňe doma tkané, takzvané mezulánky a kanafasky, barvy modrozelené neb měnivé, mívaly jich v truhle i na tucty, bohatší nosily sukňe hedvábné všelijakých barev. Těžtochy nosily hedvábné, buď černé cibulové neb bledomodré, někdy také vyšíváné.

Kabátky též z domácího sukna, buď damaškově modré, neb hnědé, v zimě nosívaly selky krátký kožíšek s límcem šňůrou opásaný, výše byly knoflíky.

Na hlavách nosívaly po celý rok čepce, zámožnější stříbrné neb zlaté chudobnější nosily černé. V neděli odpoledne nosily svobodné i vdané šátky zvané sacké. Vlasy nosily dlouhé do copu spletené, někdy na drdol zamotané.

Na nohou nosily nízké střevíce na kterých bývaly na nártích vyšíváné karafiáty. Také nosily soukenné s koženou podevší. Na vesnicích nosily na nohou v létě také pantofle a punčochy různých barev.

Nábytek v každém statku za stolem v rohu na lavici stávala almárka, dělaná do tříhran "Koutnice" u té bývalo místo nejpřednější, tam sedával Hospodář o svatbě posadily tam nevěstu a ženicha. V ní byly věci nejcennější jako modlitební knihy, důležité spisy a podobné, byla vždy opatřená dobrým zámkem.

Skříně neb jak se říkalo almary, mívaly jen zámožnější, v chudších rodinách mívaly truhle. Takové skříně bývaly s dvojíma dveřmi. Nahoře rovné dole se zásuvkou, obyčejně tmavomodro natřené s všelijakými květy na dveřích.

Lavice bývala na těch dvou stranách, kde byla okna, obyčejně s lenochem, který sahal až po okenní polštáře. Natřená bývala tmavočerveně neb tmavomodře.

Římse byla na stěně nad okny na ní bývaly rozestavený talíře, níže na hřebec visely hrnky, obrazy o římsu bývaly opřeny a svrchů uvázány, většinou na skle malované.

Židle bývaly s nohy zavrtanými, říkaly jim lenušky, lenoch byl z desky vyřezaný a do sedadla zapuštěný.

Truhle stávala u dveří v koutě z měkkého dřeva, hnědo neb tmavomodře natřená, všelijakými květy zdobená. Uvnitř bývalo přítruhle, dole zásuvka v té mívaly ženské uloženy svoje poklady.

Kamna zaujímala někdy celou čtvrtinu světnice. Stávala v rohu u dveří, obyčejně se do nich přidávalo z kuchyně neb jiné místnosti.

Veškerá jídla se vařila v hrncích, které se tam posunovali buď po vidlách neb i někde měli vozíky k tomu zřízeny, na konci tyček byli dvě malá kolečka na ten konec se hrnec postavil a do pece posunul. Vedle kamen stávala pec na chleba, na které mládež i starší odbývaly večerama besedy, vypravovaly se pohádky a různé příběhy. Kamna ta bývala bez plotny u některých nebývala ani pečící roura a která ji měla, byla celá hliněná. Dnes již se žádná chaloupka bez sporáku neobejde. Tehdá žili lidé mnohem skromněji než nyní. Koláče se pekávaly jen o svátcích. Některý rok se ani dostatek bramborů nevypěstoval následkem roboty a pak to ani tehdejší zemědělec neuměl.

Stůl býval obyčejně s tvrdou tabulí, buď javorovou neb jasanovou, spodek býval měkký, nohy skřížem zapuštěné, uprostřed příčkou spojené. Do rozšíření petroleje se příbytky osvětlovaly loučemi, které se dělaly většinou z borového dřeva.

Předkové naší povahou byli mírní, dobrosrdeční ve věcech náboženských snášenliví. Bývali rádi veselí, v zimě scházivali se za dlouhých večerů na besedy a přitom mnohý veselý kousek provedli pro zasmání. Též hudbu milovali a o posvícení neb ostatních si mnohý dědeček rád zatančil, aby prý se jím příštím rokem podařil len. Ženy, rádi zpívaly. Měl - li některý peníze, tehdá ještě záložny nebyly půjčil je sousedovi bez svědků a jakých - koli úpisů a nebál se, že mu je zapře. Bylo více poctivosti jako nyní. Politických štvanic nebylo. Věřily v různá strašidla, duchy a čáry, dosud snad najdou se lidé, že tomu věří.

Zvyky a obyčeje našich předků:

Přišel - li na svět nový občan, dělali v některých krajích celé hostiny, sešli se přátelé a sousedé, jedlo se a pilo jako o svatbě. U zámožnějších o svatbě bývalo zvykem, že mládenci jezdili hosti zváti na koních a při tom se střílelo z pistol. O svatbě jezdili na žebřinových vozích, bohatě opletených a pentlemi ozdobených. Nejvíce žertu a veselí nadělaly ženy, když vezly nevěstě peřiny, někdo se přistrojil za žida a šel je od nich kupovat, někdy je při tom i dosti potrhaly.

Při pohřbech se u obého vyznání ten večer před pohřbem odbývalo zpívání, byly na to předříkávači, kteří se shromážděnými napřed zpívaly a pak se modlily, to se ovšem muselo tak zapít.

Na Vánoční svátky se všecko těšilo, zvláště chudé dívky bývaly podělovány při koledě ovocem, koláči a podobným. Vánoční stromeček se rozšířil na venkově teprve koncem osmnáctého stol.

Ostatky bývaly správně nazvány bláznivé svátky, obyčejně po dva dny byly muziky a se tancovalo. Ve středu chasa provozovala různou maškaru, přistrojila některého chasníka za medvěda a za žida, schnala nějakou hudbu, chodila po vsi a stržené peníze se večer propily. Ve středu chodily ženské s dřevěnou břitvou, místo mýdla měli sníh, mužské holiť za čež ovšem musily zaplatit.

Velikonoční mrskut se zachoval do dnešní doby a snad se barvení Velikonočních vajíček udrží mnohé pokolení.

Večer před Filipem Jakubem bývalo odpradávná zvykem pálení čarodejnic. Zvyk ten se zachoval asi od středověků, kdy ženy bývaly označeny, některá jako čarodejnice a pak upáleny. Pozdější pálení čarodejnic se změnilo na zábavu pro mládež, kde na vyvýšeném místě se zapálil oheň a při zvuku harmoniky chasa tančí a zpívá a oheň přeskakuje až dosti pozdě v noci.

Před svatým duchem v sobotu večer měla chasa zvyk hrouchat karabáči, které si k tomu schválně připravila. Obyčejný prostraněk, připevněný na krátkou násadku na tenkém konci šňůrka a štrapec, nejvíce hrouchal hedvábný, to dávalo rány jako z pušky. Zvyk ten z větší části již vymizel, pouze se udrželo okrášlování domů ratolestmi.

Dožinky: některou neděli ku konci žní uspořádala chasa taneční zábavu. Odpoledne se přistrojilo několik mláďenců za sekáči a děvčata za odběračky a jeli povozem a hudbou na některé pole - posekly a svázaly několik snopů a s tím se vrátili za zvuku hudby do hostince, kde bylo pokračováno dále v zábavě.

Posvícení: na podzim když bylo částečně po práci slavivalo se takzvané "Posvícení". Na horách obyčejně o Havle, kolem 18. října, svobodná chasa prováděla v pondělí maškara "stínání berana". Nejstatnější chasník byl za kata a měl ještě dva u sebe, bývaly všichni červeně oblečení. Stály u máje, kterou si postavili obyčejně u některého hostince. Beránek býval uvázan u máje, kde nad ním byl vynášen rozsudek. Někteří jezdili na koních, jeden červeně oblečený přijel k máji, přinesl mu ortel smrti. Druhý celý v bílých šatech, žádal pro něho milost. Nakonec daly beránku na hlavu provaz, za který mu krk natáhly a takzvaný kat ho ťal šavlí. Tato tyranie byla kolem r. 1870 úřady zakázána - neb se často přitom přihodilo neštěstí. Než se šlo k máji obešli s muzikou celou vesnici, někteří byli přistrojeni za židé, jiní za komínáře a tropily různé žerty pro zasmání. Celé okolí se maškary zúčastnilo. Stínání bylo sice zakázáno, ale posvícenské maškary se dosud ještě někde provozují - kat má ovšem meč nyní dřevěný a beránek se zabíjí řezníkem. O poslední neděli při kácení máje bývala znovu podobná zábava. Děvčata napekla buchet neb cukroví a okolo půl noci pořádaly hostinu pro hochy přičemž každý dal na talíř nějaké peníze, které pak obyčejně připadly hudebníkům.

Obecní volby r. 1928:

Při volbě do obecního zastupitelstva v červnu r. 1928 se dohodly obě strany, Republikánská a Lidová na společné kandidátce.

Zvoleni byli: Křištof Jos., starosta, rep; Lidmila Jos., Nebola Jos., rep; Kukla Anton., lid; Buřval Ján, rep; Hanus Jos., lid; Prudký Fr., rep; Kadlec Anton., rep; Ehrenbergr Ján, lid.

Obecní knihovna:

Veřejná knihovna Obecní byla založena v r. 1921, téhož roku dostala od národní Osvěty a Ministerstva Školství dar 56 svazků knih a další knihy pořizuje si z Obecního příspěvku. V r. 1925 měla knihovna již 60 knih, v r. 1928 bylo 80 knih a ku konci r. 1932 jest 129 svazků knih. Knihovna byla r. 1927 a r. 1932 Okresním Revidentem prozkoumána a všechny knihy za správné uznány.

Revizi provedli pan řídící J. Petr z Dlouhého a pan odborný učitel Rozsypal.

Knihovna je od založení umístěná u p. Jana Buřvala čis. 4, kterýž byl zvolen obecním zastupitelstvem za knihovníka a řídí ji až do dnešní doby to jest 20. února 1933.

Záznamy ze starých knih:

Něco bližšího o založení Obce se dosud nepodařilo zjistit. Velkostatek dolní Rožínka odpověděl na naši žádost ze dne 14/4 1928, že v Perštýnském archivu ničeho nenašly.

Nejstarší zprávy máme z Muzejní kroniky v Nov. Městě, kde je psáno:

Dle Jiřího Volného bylo v Pasekách r. 1842 29 domů a 151 obyvatelu, z toho 69 mužů a 82 ženy. Patřily k duchovní správě do Jimramova a byl tam starý dvůr.

Osada utrpěla roku 1804 - 1805 vpádem Francouzů a r. 1817 postižena byla velkou neúrodou, způsobenou pozdním táním sněhu. Sníh ležel až do června. V r. 1842 byla většina obyvatelů náboženství evangelického. R. 1866 za války s Prúsy, když Rakouská armáda ustupovala z Čech k Vídni, táhla také část vojska Rakouského přes Paseky, ale dlouho se nezdržela poněvač Prúsové také se dlouho nezdržely. Brzo odtáhli za Rakušany. Do té doby jezdilo se po cestě zvané uhelnice až do Věcova.

Pověsti a báje:

Majitelem spáleného dvora za dávných dob dle pověsti byl pan Štarkovský, který bydlel na nyní zbořeném hradě v Štarkovicích, od něho prý dolní část Pasek nese jméno Štarkov.

R. 1830 v lese jihovýchodně od Pasek v Hivině zastřelil revírník Marzik ze Stříteže obrovského vlka, který je na Perštýně vycpanej dosud k vidění. Vlk vážil 88 starých funtu, na onom místě stojí marmorový kámen s nápisem. O něco výše nad tím na vrcholku zvaném u nové boudy, staří lidé tam říkají dosud u sv. Anny, dle dosud žijících pamětníků stávala kaplička. Na sv. Annu tam bývala každý rok pouť se zábavou. Později v létě prý se tam tancovalo každou neděli. Sjíždělo se tam panstvo z celého okolí z Rožinky a Bystřice, při tom jak obyčejně v lese se páchala velká neplecha. To trvalo tak dlouho až jednou když byly v nejlepší zábavě se jím objevilo nějaké zjevení a všechno se rozutíkalo. Od té doby se tam více zábavy nepořádaly. Budova sama časem se rozpadla, nyní znát jen základy a sklepní zdi.

Dle pověsti prý chtěli na těch místech založit dědinu, dvě budovy jsou tam odtud převezeny a sice čís. 1 a 5, které snad stály u lipky byly ze dřeva a tak se dali převést. Josef Sklenář žijící nyní v Poličce o tom ze svých pamětí ledacos vypravuje což se ani psát nehodí. Na čís. 35 ve dvoře býval před Sklenářem Vraspír, ten se jednou učil létat, udělal si z peroutek křídla, vlez na sýpku do okna a odtad chtěl létat, mával křídly a třeba že měl padák ze starého deštníka přece se notně potloukl. Od té doby lítání nechal.

Obec měla původně pěkné razítko uprostřed několik mladých stromků a pařez skoro jako nynější nové. Aleksandr Smělý za jeho starostování z neznámé příčiny nechal udělat jiné s Německým tekstem (Parsik Rož.), které bylo až do r. 1902, kdy star.

Josef Laštovica nechal zhotovit nynější nové a tomo Německé přišlo k zavrnutí. Ono nejstarší je uschováno v Muzeu v Nov. Městě.

Do r. 1848 byli naši předkové povinni své vrchnosti obdělávat zdarma její statky neb jak lid říkal odbývat robotu. Místo platu dostaly často na záda karabáčem od drába, když některý robotník se někde opozdil neb málo pracoval. Naše obec patřila vrchnosti Dolní Rožinka. Robotu odbývalo pěší, koně tehdá asi žádný nadržel, svá pole obdělávaly dobyt看em hovězím.

Dle zachované listiny nadepsané (Vyvázání z roboty) byl Jiří Havlík čís. 4 r. 1849 v květnu osvobozen od roboty a sice 12 dní pěší práce a 4 kuřata, která ročně dodával za roční poplatek 6 zl. 2/3 krejcara ve stříbře. Tento obnos byl mu předeepsán na 20 roků dopředu. Rolníci, kteří měli koně odbývaly v seti a žňách 2 - 3 dni roboty s potahem týdně, svoje pozemky obdělával až mu zbyl čas někdy i v noci neb v neděli. Není div, že jím na jejich polích málo narostlo, a že ani sedláci neměly co jest. Mimo práce musily z větších statků odvádět různé dávky - drůbež, kuřata, husy, třený len i přízi nepředanou a podobné. Psávalo se, že Císař Franc Josef milostivě robotu zrušil, ale ve skutečnosti ji zrušil lid sám. Když r. 1848 se celé Rakousko Uhersko zbourilo, Uhry Čechy i sama Vídeň a panovnický rod se tam necítil dosti bezpečným, ujel do Olomouce a tam Císař Ferdinand se vlády vzdal ve prospěch svého synovce 18 letého Frant. Josefa. Tomu ovšem nic nezbylo než dát lidu co mu dávno patřilo.

Tehdý se podobalo, že se Monarchie rozpadne. Uhry byly přemoženy za pomoci Ruského vojska. Vůdce vzbouřenců Ludvík Košut ujel do Itálie, kde teprve před válkou zemřel.

Válka světová r. 1914-1918:

Nad říší Rakousko - Uherskou panoval od r. 1848 císař František Josef. Za jeho vlády panovaly v Rakousku Němci, v Uhrách Maďaři. Ostatní národové levanští byli utlačováni. I proti sousednímu Srbsku vystupovalo Rakousko nepřátelsky, proto r. 1878 po válce Ruska s Tureckem způsobilo, že Bosna a Hercegovina dána pod zprávu Rakouska, ač na země ty mělo Srbsko nárok jako na území bývalého velkosrbska. Když pak r. 1908 si Rakousko země přivlastnilo, nastal mezi oběma státy poměr napjatý.

Poměr ten se ještě přiosřil, když po druhé Balkánské válce 19 při jednání o mír v Bukurešti se Rakousko postavilo proti Srbsku nechtíc mu přiznati žádný přístav v Jaderském moři. Jisto je, že Rakousko s Císařem Vilémem již r. 1914 bylo odhodláno k válce.

Srbsko především mělo býti nějak vyprovokováno. Proto na cí radu se tak stalo není známo, uspořádány v červnu 1914 v Bosně na hranicích Srbska manévry jíchž se měl zúčastnit i následník trůnu a tak došlo k atentátu v Sarajevě 28. června. Teď poznal Vilém, že nadešla doba válčit o světovou nadvládu Němců o níž dávno snili. Vražda Sarajevská jím přišela právě vhod. Pod tímto dojmem bylo také možno získat Císaře Fr. Josefa, který již starý nejevil chuti na konci života vésti válku. Dne 2. července vypovědělo Rakousko Srbsku válku a mobilizovalo několik armádních sborů. Císař Vilém vypověděl válku Rusku, které chránilo napadené Srbsko a tak vznikla válka světová, dne července byla mobilisace všeobecná. Trudno zpomínat na hrozná utrpení žen, matek a malých nevinných dětí. Kdo mohl by zapomenouti těch bolestných scén na nádraží, zvláště r. 1914 při odjezdu otců neb synů. Jistě každý z nás viděl ten nezapomenutelný obraz, kdy otec stojí u vlaku, objímá svou plačící ženu a děti. Vlak mnohdy měl již jeti, ale žena a děti nechtěly se otce pustit. Srdce pukalo muži žalostí. Když musel se rozloučit s těmi jež byly radosti jeho života a mnohý z nich ve strašlivé předtuše cítil, že vidí je naposled. A od nádraží viděli jste potáceti se utrápenou, uplakanou ženu, která pro slzy ani na cestu neviděla a vedle ní plačící děti. Doma pak těmto opuštěným nastaly nové těžké chvíle ustavičného strachu, rozčilení a očekávání zdrcujících zpráv z bojiště. A tisíce došlo těch strašných smrt oznamujících lístků polní pošty. Co následovalo po takovýchto zprávách v rodinách nelze pérem vypsati, to možno jen vycítiti z mnoha obětí skončivších v blázinci nebo samovraždou. Během několika měsíců byla veškerá branná moc povolána a pak začaly odvody těch, kteří byly v míru uznáni za neschopné. Odvádělo se každé 2 měsíce, došlo i na nejstarší ročníky přes 50 roků a mladí od 18 roků. Nejhuře bylo mužům na frontách, kde řádila rychlopalná děla, strojní pušky a stravné plyny, kde každou hodinu mohl čekat smrt. Vojáci se musely zakopávat do podzemních a skalních děr v kterých někdy stála voda a tam hynuly hladem, žízni a nemocemi. Rakouská armáda při prvním vpádu do Srbska si počínala jako dravá zvěř, vše co bylo živé a neuteklo bylo povražděno až tehdejší Ruský car o tom zvěděl a proti tomu zakročil. Podobně v Belgii a kam vtrhli všude byla poušť.

Krajiny se proměnily ve hřbitovy, vlaky nestačily vozit nemocné a raněné. Kde dříve kvetly stromy a bujely lány obilí tam byla hrozná podívaná, zmizely celé lesy, háje ba zmizely celé vesnice a městečka. Běda lidem v krajích, které zabraly neb Maďaři. A jak bylo doma? Na první dvě léta stráveny byly zásoby a pak byl všude hlad. Nebylo chleba ani mouky, nebylo prádla, obuvi a šatu přišla strašná dražota. Na Českém venkově byli ustavičné soupisy přiznání a rekvizice jímž České země byli přímo vyloupeny. Rekvizovalo se za asistence vojáků, kterým se musí přiznati, že měli více citu než ti, kdo k nám poslaly. Bralo se vše, obilí, dobytek ne pro náš chudý lid jak nám říkaly, ale pro pány, vojevůdce a důstojníky a podobné pány. Velká část oněch zásob se nerozumným uschováním zkazila, na frontách při ústupu se celé zásoby polily petrolejem a zapálili. Kdo by byl měl žít podle vypočtené dávky, ten by jistě byl zemřel hlady. Uschované obilí buď sežraly myši a neb je i lidé pokradli a pak mlynář bez lístka nesměl semlet a když semlel dal toho jen polovic a mleč musel mlčet. Ještě

hůře bylo ve městech, tam ubohé matky celé hodiny často v mrazu stály na frontách, aby se dostaly k potravinám. Později bylo potravin tak málo, že se lidu ani suchého chleba nedostavilo. Děti slábly tělesně a umíraly nejhůře bylo těm, které válkou osiřely.

Vzhláště spojené státy severo - americké byly pobouřeny jejich bezcitností když bezohledně potopovaly i obchodní jejich lodi, tehdy ještě státu neutrálního. Amerika několikrát varovala, aby šetřilo jejich lodi s cestujícími nevojáky a když se tomu vysmálo, vypověděla mu válku a převezla do Francie v krátkém čase dobře vyzbrojenou armádu. Též Anglie zasáhla do války s větším počtem vojska vyzbrojeného ocelovými tanky, a tak společně s armádou Francouzskou pod velením generála Focha obrátila Němce na ústup a byli by táhli až na Berlín, kdyby mu to uzavřením míru nebylo překaženo. Rakouská armáda se rozpadla sama většina byla zajata Italským vojskem.

Konečně po čtyřech letech spravedlivý osud stihl ty, kteří tolik zlého přivedli na lidstvo. Císař Frant. Josef nespatriil již porážky Rakouska, ale jeho následník Karel pozbyl trůnu i koruny, říše jeho se rozpadla. Zpupný císař Vilém musel se vzdát trůnu. Oddychlo si lidstvo. Zajásali sme my Čechové a všichni utlačovaní národové v Rakousku. Na jeho troskách založily sme svoji Republiku. Za to věčně zůstaneme vděční našemu Osvoboditeli a naším statečným Legionářům. Dnes není jistě jediného uvědomělého Čecha, který by neznal zásluh jakých se na osvobození národa dobyli.

Hned v prosinci r. 1914 odjel Masaryk do Itálie, aby navázal styky se státníky čtyř dohody. Měl však v úmyslu se vrátit opět domů, ale obdržel zprávu od spisovatele Machara, že je na něho vydán zatykač. Odjel tedy do Švicar a odtud do Francie. V Paříži z Čechů žijících ve Francii a Anglii utvořen národní výbor, v jeho čele stál Masaryk. Úkolem této instituce bylo předně informovat Francii a Anglii o našich poměrech v Rakousku a našich tužbách. Nebyl to úkol snadný uvážíme - li, že před válkou v těch zemích byli sme skoro neznámi. Štěstí bylo, že Masarykovo jméno bylo v celém vzdělaném světě známo a že pomoci svých přátel měl přístup ku všem diplomatickým kruhům v Evropě i v Americe. Hlavními pomocníky Masarykovými byli Dr. Eduard Beneš a Dr. Milan Štefanik. Když Francie a Anglie uznala Národní radu za řádného zástupce Českého státu, bylo potřeba má - li náš stát bráti podíl na zisku z vítězství, postavili se po bok čtyřdohodě aktivně k uskutečnění toho bylo potřeba zřídit vojsko, které jak známo měli sme již v Rusku, ale bylo potřeba by bylo i ve Francii a Itálii. Nezbylo tedy Masarykovi než aby zajel do Ruska a část armády dal převést do Francie. V době, kdy Masaryk přijel do Ruska byl již rozvrat jak v Ruské armádě tak i mezi Čechy. Měl tady těžké poslání, za to tím větších zásluh sobě získala, že svou výmluvností a láskou přivedl mnoho zajatců do Českých legií a část jich dal převést do Francie. Masaryk získal sobě mezi vojáky neobmezené důvěry a lásky všeobecně říkali mu náš tatíček. Z Ruska jel Sibiří do Japonska a odtud do Ameriky, aby získal Wilsona pro naše zájmy, neboť věděl, že Amerika bude mít při mírovém jednání hlavní slovo. Též se třeba zmínit o našich Legionářích, které možno právem nazvat Blaničtí rytíři. Jejich činy považovaly nepřátele za div a zázrak. Představte si, že vojín, který tolik nesčetných muk vytrpěl v zákopech a přečkal tolik smrtelných hrůz a nyní zajetím dostal se do bezpečí a mnohy i dobrého postavení, vrací se sám dobrovolně do válečných hrůz a k tomu ještě nebezpečí, že v případě zajetí bude týrán a oběšen. Kdo dovede pochopiti tuto obět. Již v říjnu r. 1914 čeští dobrovolníci bojovali v zákopech v Champagni, v květnu r. 1915 zúčastnili se ofensivy v Artois a pak bojů u Souckesu. P. 1916 bitvy u Remeše 17. dubna 1917 potom u Verdunu. Tak proslavily české jméno v celém nepřátelském světě.

V Rusku v slavné bitvě pro naše čechy u Zborova bojovalo 5 000 Legionářů. Rusové přemluvení od bolševiků frontu opustili s náboji i strojními puškami, čechové však z boje neutekli pod velením poručíka Čecha a Husáka odráželi útoky i sami přešli k útoku. Co útrap později prodělaly v Rusku na Sibiři, to moje péro popsat nedovede. V Itálii počaly se Československé Legie zřizovat naposled. Důležitý úkol konaly tam české zahraniční listy, do

zajateckých táborů posílané. Zrovna tak jako jejich bratři v Rusku poznal, že národ náš domoci se může svobody a samostatnosti jen zvítězí - li čtyř dohoda. A za svobodu národa odhodláni byli dáti vše? Svůj mladý život, i trpěti třeba i ta jetěžší muka, před takovými lidmi třeba se poklonit. Rakouští vojevůdcové zajatí legionáře strašně mučili. Spisovatel Suchý, který jel italským bojištěm píše:

Zde stály šibenice na níchž dýchalo tolik českých reku, kteří se dovedli obětovat za společnou věc všeho kulturního světa. Nejedna moruše zaslechla jejich tichý poslední vzdech, aby nikdo z katanů nezajásal, že rekovná síla hrdinova je zlomena. Budíž vám, kteří ste věřily ni na chvíli nepochybovali a své životy kladli na oltář vlasti, lechká tato cizí země. Nejpěknější vysvědčení Legiím dal jejich tvůrce Masaryk když pravil že jejich hrdinná mysl, jejich láska k svobodě a obětavá věrnost k národu vydobila nám celé naše osvobození.

Jména padlých ve světové válce:

Sklenář Bohumil, nar. 16/8 1890 v čís. 23. Zemřel 9. listopadu 1914 na tyfus v klášterní nemocnici v okresním městě Lancut v Haliči a je na tamějším hřbitově pochován.

Řádek František, nar. 1/8 1888 v čís. 15. Onemocněl na ruské frontě r. 1914 a je tam též pochován ve Voroněři v Rusku 3/5 1915.

Vašík František, nar. v Konikově v čís. 31. Byl raněn na Italské frontě střepinou granátu do nohy, ač mu byla noha amputována, přec zemřel v Lublani v nemocnici 19/1 1917.

Černý Josef, nar. 17/4 1896 v Rož. Pasekách. Padl na Italské posici u Sant Vita 15/6 1918 je pochován u Vile ssant Rossa.

Metela František, nar. v Hlubokém ku konci války byl zajat na Italské posici a cestou do zajetí onemocněl a jelikož se mu nedostalo lékařského ošetření na cestě zemřel.

Události 1904 - 1916:

Roku 1904 a 1908 byla léta velmi suchá, takže oves a vůbec jařiny velice suchem byli poškozený, že se někde v kopcích ani na setí nesklidilo. Na čís. 15 byl do r. 1909 obchod se smíšeným zbožím a výčep lihovin a piva. Býval více navštěvován než který - koli jiný hostinec v obci. Majitelem byl Fr. Řádek a jeho žena Čeňka. Uvedeného roku obchod a usedlost prodaly a odstěhovaly se do Zvole, kdež si pronajaly znovu obchod. Majitel zemřel r. 1911 v Bohdalci.

V roku 19.. zařídil Ján Ehrnbergr na čís. 22 obchod se smíšeným zbožím a prodej lihovin v uzavřených lahvích. Živnost onu provozoval až do konce r. 1913. Na to koupil čís. 19 na kterém onu živnost dosud provozuje. Prodej tabáku vymohl si r. 1928.

V r. 1913 podala naše obec s Konikovem do té doby spojená žádost o osamostatnění, ale tehdejší okresní hejtman Hroneš ji zamítl. Avšak po válce r. 1919 hejtman Jiříček sám spojené obce upozornil, aby si žádost podaly a také je sám podporoval a tak se toho roku hravě dosáhlo, že naše obec se stala samostatnou.

Ve válce v r. 1915 v létě bylo počasí v našem kraji velice deštivé, takže ženy vesměs, které byli většinou samy doma nemohly úrodu skliditi, pro samé nepříznivé počasí. Obilí vlhké sklizeno ve stodolách se kazilo a brambory též tím utrpěly, velká většina jich shnilo.

V r. 1916 sníhstál dříve jako jiná léta tak, že se v březnu u nás vláčilo a selo. Asi 20. dubna napadlo mnoho sněhu, který zůstal přes čtrnáct dnů, čímž zaseté jařiny mnoho utrpěly

ROK 1927

R. 1926 vyhynuly v naší obci vesměs všechny žita, ačkoliv zima byla dosti mírná, ještě na jaře se podobalo, že se některé zachová, ale v dubnu a květnu bylo velmi studeno a deštivo, tak se některé vytratily úplně. Vyšetřovací komise s p. senátorem Sáblíkem slíbila občanům podporu se zemských prostředků. Ale pro nedostatek peněz nedostaly ani slíbené osivo. Dne 13. května téhož roku se dostavil mráz, dosáhl 14 °C, postihl celou střední Evropu, natropil mnoho škody na stromech, které byli právě v květu. Hlavatice zmrzly, seli se ještě jednou, ale přesto řepy bylo dosti, zvláště brambor byla dobrá úroda.

ROK 1927

Dne 5. prosince 1927 k ránu se dostavila sněhová bouře, která natropila mnoho škody na ovocných a lesních stromech. Na čís. 26 utrhla vichřice část střechy na nové budově na několik metrů a do značné vzdálenosti odnesla.

ROK 1928

R. 1928 koupila obec dvě ruční stříkačky "berlovky" od firmy Hrček a Neugebauer z Králova Pole. Obnos za ně hradila většinou z milodaru a sice od firmy "Bratří Etlů" Svitavy 500 Kč, od Rolnické pojišťovny 30 Kč, od Slavie 50 Kč.

Na čís. 21 Fr. Zavadil vypověděl živnost hostinskou, kterou jeho předkové po staletí provozovaly. Dne 17. března vyhořela budova Fr. Břeňka čís. 9, která se více nestavěla.

Do rána dne 17. dubna napadlo mnoho sněhu a chumelilo až do 20. - setí počalo až v květnu. Léto bylo velmi suché zvláště červen, červenec. Obilí usychalo předčasně. Z toho sucha se naláhlo mnoho hmyzu, zvláště housenek zvaných můry Gamma, byly zelenavé 2 až 3 cm dlouhé, nejvíce řádily v lenách, řepě a bramborech. Dle záznamů zde byly r. 1865 také v takovém množství, začátkem září nastalo chladné a deštivé počasí a to je zničilo úplně. Podzim byl dosti dlouhý a pěkný.

ROK 1929

R. 1929 druhé polovici ledna a ještě v únoru byli velmi silné mrazy a dosáhly až 10 °C. Většina zvěř pomrzla a i srnky, které nebyli dobře krmeny zhynuly mrazem a hladem. Ovocné stromové pukalo mrazem, zvláště kůra, celé aleje mladších stromů uschly a ještě některé v pozdějším období od toho zhynuly. Podzim byl pěkný, suchý až do 10. prosince. Téhož roku počala nynější všeobecná hospodářská krize, veškeré polní plodiny klesly na ceně tak, že hospodáři neztržily ani na hnojiva.

ROK 1930

Počasí:

Jarní měsíce v r. 1930 byli velmi suché, ještě i červenec tak, že tím jařiny i žita uzrály předčasně. Žně počaly ještě v červenci, ale začátkem srpna nastalo studené deštivé počasí, které trvalo až do 20. srpna. Lijáky natropily mnoho škody, žita byla většinou v mandelinkách, které napřed vichřice poválela a pak řádně rozmokly - co bylo na zemi položený porostlo úplně. Po 20. srpnu nastalo zlepšení počasí, takže se v krátkém čase všechno sklídilo.

V neděli dne 26. října 1930 počalo silně sněžití, byla přitom silná vichřice a trvalo to ještě 27. a 28. Sněhová bouře zvyvracela a polámala celé parcely lesů a i mnoho ovocného stromové. Veškerá doprava byla několik dní zcela přerušena. V říjnu téhož roku se vyhazoval sníh na silnici na mnoha místech a odklízely nalámané stromy přes silnici k Novému Městu. Podobná pohroma se opakovala dne 30. prosince téhož roku a ještě začátkem ledna 1931. Sníh přimrzl na stromech s větrem dolámal a vyvracel co ještě stálo. Praskot kmenu bylo slyšeti na velkou vzdálenost, samo i v naší obci.

Fotografie znázorňuje vyvrácený les zvaný "Zeleniny" v Roženeckém lese p. Vladimíra Mitrovského.

V zdejší obci provozuje se tkaní koberců, které společně dováží do Jimramova z občanů Fr. Vašík. Aby se dříve ráno vyjelo, sváží je někteří tkalci večer před odjezdem k jmenovanému do stodoly. Stalo se, že také pět koberců se ztratilo, které patřili Adolfovi Sedláku věc dostalo četnictvo a soud. Jmenovaný jemůž koberce patřily se nad tím strachoval a trápil, což měla za následek, že skončil tragickou smrtí, dne 12. ledna r. 1930.

Úředníci Velkostatků domácím lidem od spracování nabízely velmi nízkou mzdu, za kterou nebylo možno pracovat ani chvoji nechtěly nechati, raději povolaly cizí dělníky ze Slovenska, kterým platily mzdu mnohem vyšší.

Dne 28. února 1930 zemřel Ján Sklenář ve věku 79 roků.

Do čís. 8 k Hanusom se přiženil Josef Skryja z Nové Vsi u Města dne 3. března 1930 při sčítání lidu 152 osob.

Rok 1931

Počasí a úroda:

Roku 1931 napadlo hodně sněhu, začátkem března, byly silné mrazy, až do 20., dosáhly až 20 °C, pak se několik dní oteplilo a od 29. počalo opět mrznouti a sněžit silné noční mrazy trvaly až do 20. dubna. Sníh padl na neumrzlou půdu, ležel až do jara, čímž se žita vypařila, ačkoliv po stání sněhu se ještě zelenaly, jakmile na ně osvítilo slunce, tak se ztrácely. Ostatní pak zničily dubnové mrazy a větry tak, že ani hospodářům na setí nezůstalo. Jařice na setí byla hledaná - platila se až 180 Kč za jeden metrický cent. Setí počalo koncem dubna, jarní měsíce květen a červen byli hodně teplé a suché. Přes to sena na vlhčích lukách bylo dostatek. Žně počaly začátkem srpna, ale od 8. počalo pršet tak, že ani žita se nesklidila, ranější ječmeny a ovsy, které byly posečené rostly na řadech. Nebylo možno ničeho z toho ukliditi, sotva jeden den se slunko ukázalo v týdnu - jařice rostly na stojatě.

28. září se počasí zlepšilo a pak se teprve sklízelo co se nezkažilo neb neshnilo. Žitné slámy nebylo a jařiny se pokazily, následkem toho dobytek velmi oblaciněl tak, že se ani prodati nemohl, jelikož nebylo kupců. Na podzim koupil slušnou krávu za 500 Kč, snad tím je ta světová krize dovršena. Podobně i vepřový dobytek v téže míře poklesl.

7. dubna přiznal se Josef Vávra na Štarkov do čís. 23 ke Sklenářom.

8. dubna zemřela Anna Zavadilová, roz. ve Svatce ve věku 82 roků.

19. září přiznal se Fr. Prutký na Štarkov do čís. 5 ke Krištofom.

V září prodaly Fr. a Anna Bednářovi Jos. a Antonii Bukáčkovým pozemek čís.... parc.v trati od shora u "Březiny".

V říjnu pronajala obec honitbu na dalších šest roků, do konce r. 1937 panu Vladimíru Mitrovskému za roční nájemné 200 Kč a každé čís. má dostati ročně 4 metry chvojí, jakož i škodu od zvěři způsobenou má velkostatek hraditi.

19. listopadu koupily Fr. a Božena Prutkých pozemek parcelní čís. 446 ve výměře 3 ha 32 á od Jos. a Fr. Sedláčkových z Michova.

Na podzim r. 1931 koupil Havlíček Ludvík od Bartoně Jos. pole v katastrální obce Konikova ve výměře

Rok 1932

Počasí a úroda:

Zima byla r. 1932 dosti mírná, až teprve v druhé polovici února napadlo trochu sněhu, takže se teprve vozily hnoje. Kolem Josefa sníh stál a bylo dosti pěkné počasí, ale 9. dubna se ochladilo a do rána napadlo spousta sněhu, že i doprava k Novému Městu byla přerušena. Po 15. dubnu se dělalo již na poli setí, šlo dosti rychle ku předu, neboť celé setí nepršelo, až teprve na Boží Vstoupení trochu namoklo. Žita přezimovala celkem dobře, poněvadž půda od podzima byla umrzlá za to však jetele se většinou vytratily.

Začátkem žní kol 20. července začalo pršet, trvalo to až do 10. srpna, ranější žně se tím opozdily a pak se udělalo pěkně a vše se v krátké době sklidilo. Takže do konce srpna bylo vše doma. Podzimní počasí bylo velice pěkné, v noci častěji přišla vláha a ve dne bylo opět pěkně. Úroda byla dosti slušná, ale ceny hospodářských výrobků byly velice špatné, takže se

nestržilo ani na zaplacení umělých hnojiv na kterých dosud žádná sleva není. Platilo se za jeden metrický cent žita 90 Kč na podzim po Vánocích však již jen 60 Kč. Oves byl průměrně stále kol 60 Kč, brambory se platily 16 Kč.

Obecní volby r. 1932:

V červnu provedená byla volba do obecního zastupitelstva. Strany byly dvě a dohodli se na společné kandidátce a sice Republikánská a Lidová.

Zvoleni byli: Nebola Jos., starosta rep.; Lidmila Jos., náměstek, lid.; Buřval Ján ml., rádni, rep. Do obecního zastupitelstva členové: Prutký Fr., rep.; Ehrenberger Ján, lid.; Sklenář Adolf, rep.; Hanus Jos., lid.; Kukla Anton., lid.; Krištof Jos., rep.

Vávra Jos. čís. 23 rozšířil stodolu a dal na ni novou vazbu a krytinu.

Prutký Fr. postavil novou kolnu pod stodolu od luk.

Zobač Jaroslav se v témže roku oženil s Růženou Lamplotovu z Konikova - kolářskou dílnu zařídil téhož roku.

Dne 22. září 1932 koupil Fr. a Anna Paulišovi od Jindřicha Roušara hostinec čís. 2 v Rož. Pasekách. Jmenovaný jest narozen na Studnicích, jeho žena rozená Pečínková tamtéž.

Dítky jejich: syn František, dcera Anna, dcera Marie, dcera Emilie, syn Bohumil a syn Josef, naroz. v Rož. Pasekách.

Dne 17. listopadu zemřela Marie Bukáčková, roz. Koutníková ve věku 65 let.

Dne 7. prosince vyhořel hostinec čís. 2 Fr. Paulíše. Oheň vznikl o 1. hodině v noci ve stodole. Škoda byla krytá pojištěním.

Rok 1933

Počasí a úroda:

R. 1933 byla zima mírná a sněhu napadlo málo, začátkem dubna stál a setí na horách počalo až po 20. dubnu. Téhož roku byly stále samé mlhy v zimě z nichž na stromech rostlo jíní, jehož stále přibývalo, které později na ovocných stromech i v lese mnoho škody nadělalo, zvláště kde byly lesy prořídle od poslední pohromy z r. 1931.

Jaro bylo dosti chladné, chodily ranní mrazy, takže se mohlo seti pouze odpoledne, čímž se jarní práce poněkud zdržovaly. Podobné deštivé počasí bylo i na sena, která se sekla o něco později než jiná léta, poněvadž pro chladné počasí a zimu pomaleji rostla. Žně i sklizení brambor se odkrývaly velmi pěkně, zvláště žita narostlo jako málo který rok.

V červnu byl zde v obci revizor účtů p. Kulfánek z Nového Města, schledána byla hotovost kolem 3 000 Kč.

Adolf Sklenář čís. 13 si postavil novou hospodářskou budovu. Předešlý rok si napálil cihel, za zimu navezl kamení a po setí začal stavěti a koncem října téhož roku se do nové budovy nastěhoval.

V témže roku postavil Jos. Zich čís. 25 novou kůlnu pro hospodářské stroje a vozy, při obytné budově, směrem k silnici.

Rok 1934

Dne 28. ledna přiženil se do čís. 10 k Sedlákom Fr. Topinka z Odrance z čís. 23.

Zemřeli:

V březnu zemřel v Kasáně u Štěpánova Adolf Kukla, syn Anton. Kukly z Rož. Pasek ve věku 24 roků. Měl se ženiti, avšak před svatbou onemocněl na zápal plic a té nemoci podlehl. Pochován je na hřbitově ve Štěpánově.

Dne 10. dubna zemřela Emilie Zavadilová čís. 21, roz. Novotná z Michova, ve věku 49 roků.

Dne 17. dubna zemřel Jos. Brablec čís. 24, ve věku 75 roků.

V dubnu byl zdejší rodák Emil Stehlík instělován za Faráře v Rovečném.

R. 1934 nevybírala naše obec žádné přírážky. Veškeré vydání hradilo se z hotového jmění, která měla obec z dřívějších let jako přebytek, čímž tento vyčerpán.

Dne 2. srpna přiženil se Štěpán Vraspír, narozen ve Strachujově k Stehlíkom do čís. 20.

Počasí a úroda:

Letošní jaro počalo již v březnu a počátkem dubna se již dělalo v poli, byli velmi teplé dny. Do května bylo vše zaseto, byli horka jako v srpnu, po 20. se několik dní ochladilo. V červnu byli opět vedra, všechno téměř usychalo, sena se sekly po 10. neboť následkem sucha hynuly na stojatě. Konečně 25. června přišel toužebně očekávaný déšť, který již hynoucí úrodu částečně vzkřísil. Žně počaly po 20. červenci a v krátkém čase bylo vše sklizeno. Také v měsíci září bylo teplé letní počasí. Podobně i v druhých podzimních měsících při nížinách se pásal dobytek do 20. listopadu. V některých krajích, kde celé léto ani nepršelo byla katastrofa suchem způsobená mnohem větší, takže byl nedostatek velký píce, čímž bylo nuceno mnoho dobytka vyprodati za velmi nízké ceny. Sníh napadl až po Novém roce, do Vánoc byly samé mlhy.

Rok 1935

Úroda:

Na sklizeň z r. 1934 zřídila vláda obilní monopol, aby se zajistila cena hospodářských výrobků a předešlo se lichvaření obilím.

Monopolní ceny v r. 1934 - 1935 byli:

žito	120 Kč
oves	105 Kč
pšenice	145 Kč
ječmen	120 Kč
brambory jedlé	30 Kč
brambory průmyslové ..	20 Kč

Tyto ceny byli na podzim a v pozdějších měsících byli přiměřené příplatky.

Vepřový dobytek prodával se kolem 9 Kč mrtvé váhy a i také hovězí dobytek měl slušnou cenu, zvláště mladší. Platilo se za mladší krávu až i 3 000 Kč.

Počasí:

Na jaře stál sníh již v březnu, ale v dubnu opět sněžilo a přelo až do 21. dubna. Pak se začalo pracovat na polích za častých bouřek a dešťů. 1. května se tak ochladilo, že padal sníh a bylo 5 °C pod nulou. Dle pražské stanice Meteorologické nebyla taková zima 160 let v květnu znamenána. Dne 22. května se oteplilo a přišel déšť teprve začala příroda pracovat.

Sklizeň:

Sena a jetelů narostlo dosti, ale následkem katastrofálního sucha dalších letních měsíců byla sklizeň žita proti předešlému roku slabší a jařiny zůstaly celkem krátké.

Žně počaly ještě v červenci, úroda brambor a tuřínu byla o mnoho slabší jak léta jiná.

Na podzim se objevil sníh, ale za několik dní stál, za zimu se na saních ani nejezdilo, na místo sněhu přelo a kolem Vánoc se oralo a vozily hnoje. Toho není na našich horách pamětníka.

Volby do poslanecké sněmovny a senátu 1935:

Volilo se 99 členů, z toho obdržely - strana Republikánská	61 hlasů
- Strana Lidová	34 hlasů
- Národní demokraté	2 hlasy

Při volbě dne 26. května do zemského zastupitelstva:

- Strana Republikánská	58 hlasů
- Strana Lidová	34 hlasů
- Národní socialisté	2 hlasy

Do okresního zastupitelstva:

- Strana Republikánská	57 hlasů
- Strana Lidová	33 hlasů
- Sociální demokraté	1 hlas
- Národní demokraté	2 hlasy
- Národní sjednocení	1 hlas

Josef Hanus čís. 3 postavil novou stodolu a na podzim vykopal nad stavení novou studnu, na stavbu se připravil o rok dříve.

V červnu koupili Jos. a Anna Lorencovi z Věcova usedlost čís. 20 od Čeňka Stehlíka, který se odstěhoval do Sedliště. Jmenovaní mají jednoho syna Josefa, narozeného 6. srpna 1922.

9. listopadu oženil se Fr. Zavadil čís. 21 podruhé s Fr. Hornášovou z Rouvného.

Na Štěpána 25. prosince sehrála místní osvětová komise divadlo "Nevěsta".

Dne 14. prosince 1935 se vzdal první prezident "Osvoboditel" Československé Republiky T. G. Masaryk svého úřadu.

Nový prezident p Dr. Eduard Beneš, byl zvolen dne 18. prosince 1935.

Rok 1936

Dne 13. března zemřel Adolf Kunc čís. 7 ve věku 81 let.

Oddáni byli dne 10. července Jos. Preisner z Kuklíka čís. 74 s Annou Taubrovou čís. 7.

Počasí a úroda:

Zima v tomto roku byla mírná, na saních se jezdilo jen několik dnů v únoru. Většinou jen přeprchalo a v nižších polohách se vozily hnoje a zaorávaly. Tak mírnou zimu, aby na horách nebyl sníh nikdo nepamatuje. V nižších polohách měli v měsíci březnu vesměs polozasety, v naší obci za duben bylo až na brambory vše hotovo. Květen byl dosti vlašný, často zarpchalo, ku konci měsíce přicházely i bouřky a žita, která byla již dosti odrostlá před květem polehla. Později za stálých dešťů a větrů lehla úplně, na žně opět přšelo a žita, která byla dána na pokládky úplně porostla. Podzim byl velmi studený a i dosti brambor lidem pomrzlo.

Jos. Zich čís. 25 prodal svoji usedlost velkostatku "Nové Město". Pole zvaná "Na Brejlovým" koupil Arnošt Němec z Konikova.

Pozemky od čís. 9 rozparceloval po částkách. Louku od silnice koupila Anna Ptáčková z Věcova, parcel. čís. 160/1, 186, 186/1

Dále koupili: Jos. Preisner 180, 188, 189, 185.
Fr. Topinka 186/2, 160/1, 189
Jos. Stehlík z Konikova 186, 187, 189, 438
Ludvík Havlíček 187, 188, 189, 462, 438/1
Adolf Zich z Konikova 174, 184, 184/1

Skryja Jos. čís. 8 postavil novou stodolu při svojí budově s horní strany.

Dne 21. září schořela budova Fr. Bednáře čís. 1 při požáru uhořely 3 kusy hovězího dobytka, jedna koza, pět selat a veškerá drůbež, též celá sklizeň. Škoda byla z části krytá pojištěním.

Dne 3. a 4. listopadu se vyměřovala silnice přes naši obec od Jimramova k Novému Městu.

Dne 7. února sehrála M.O.K. divadelní hru "V Černé rokli".

Dne 8. března uspořádala Obec s M.O.K. oslavu 86. narozenin presidenta "Osvoboditele" T. G. Masaryka. Řeč přednesl p. Adolf Sklenář a školní děti přednesly pěkné básně.

Mládež sehrála jednoaktovku ze svět. války "Na stráži".

Dne 6. listopadu sehrála Místní Osvětová komise s úspěchem divadelní hru "Zločin a svědomí".

Rok 1937

Dne 30/1 se narodil Josef Preisner, čís. 7, Zobačová Jarmila dne, čís. 17.

Dne zemřela Blažena Tichá, čís. 14, ve stáří 9 měsíců.

Oddáni byli Marie Prosecká čís. 27, provdala se za Svobodu, obuvníka z Bystřice n. Pernšt.

K vojsku odvedeni:

Fr. Šauer, čís. 28

Boh. Kukla, čís. 16

Karel Zobač, čís. 17

Počasi a úroda:

V lednu byly silné mrazy. Koncem ledna a celý únor sněžilo, takže po mnoho roku tolika sněhu nebylo. Po 10. březnu sníh z větší části stál, pak se opět ochladilo a celý duben byl studený a deštivý. Polní práce započaly až koncem dubna. Další jarní měsíce byli pro osení velmi příznivé, dosti teplé vždy v čas přišel vydatný déšť, takže některé jařiny až polehly.

Podobné pohodlné počasí bylo i v létě, vše se mohlo suché skliditi, zvláště na otavy začátkem září bylo teplo jako v červenci. Ještě v listopadu bylo pěkně až na sv. Martina přišel první sníh, ale ležel jen týden. Později vždy napadlo trochu sněhu, ale brzy stál a tak se to opakovalo až do Vánoc.

Dne 14. září ve středu zemřel pan prezident Osvoboditel T. G. Masaryk.

Dne 21. září byl v Lánech pochován. Pietní vzpomínku na úmrtí presidenta Osvoboditele vykonala obec dne 20/9, při které promluvil řídící Fr. Libra z Odrance.

Ludvík Bednář koupil dne 14. dubna hostinec od Fr. Pauliše čís. 2 i s pozemky. Od čís. 1 půdu z větší části rozprodal a sice:

 Jos. Bukáček z Rož. Pasek 290/1, 291, 292, 293, 295

 Ladislav Bednář z Věcova 290/1, 285/1, 282/1, 286, 288/2

 Fr. Dostál z Věcova

V říjnu pronajala obec honitbu p. Vladimíru Mitrovskému na dalších šest roků a sice: od 1. ledna 1938 do konce prosince r. 1944. Za roční nájemné 200 Kč a každé číslo dostane ročně 4 m³ chvojí.

Josef Bukáček čís. 26 postavil novou stodolu na témže místě ve větším rozsahu.

Rok 1938

11. června se narodila Drahomíra Bednářová, čís. 2. Jaroslav Skryja dne , čís. 8. Tichá Věra dne 7. července, čís. 14.

Téhož roku v obci nezemřel žádný.

K vojsku odveden také nikdo.

Dne 25. ledna večer mezi 20 a 23 hodinou objevila se na obloze rudá záře směřem k západu, podobná obrovskému požáru, chvílemi v té záři byli obrovské pruhy světlé. Lidé nevěděli co to má znamenat, až přišla zpráva z radia, že to byla polární záře, která byla daleko viditelná v celé střední Evropě. Podobný zjev žádný nepamatoval.

Kadlec Antonín provedl stavbu obytných místností, které byly ve spodku ze dřeva a přistavěl nový výměnek.

Dne 21. května provedla naše armáda s úspěchem obsazení hranic. V několika hodinách nočních dopravila všechno vojsko z městských posadek na hranice a na jejich místa povolala záložníky. Dne 23. září byla všeobecná mobilisace do 40 roků.

Počasí a úroda:

V únoru napadlo mnoho sněhu, začátkem března roztál a bylo pak velmi pěkné počasí jako v létě, až do 26. března. Stromy již se rozpouštěly, ale pak přišly mrazy a sněhové vánice, horší jak v zimě, takže květ v poupatech pomrzl a následkem toho nebylo skorem žádného ovoce.

Dne 20. dubna bylo 8 °C pod nulou a ještě 5. května bylo pět stupňů mrazu. Měsíc červen byl dosti příznivý, teplý, často zapršelo, takže senách na lukách narostlo jako jiná léta.

Žně začaly počátkem srpna za pěkného počasí, ale od 15. srpna počalo pršet a při tom bylo velmi teplo a pařlivo, což trvalo celé tři týdny, takže v několika dnech obilí rostlo na stojatě i v panákách. Co nebylo svezeno ve stodolách bylo z velké části zničeno. V září a začátkem října na klizení bramborů bylo počasí dosti příznivé.

Osvětová komise v naší obci se hrála na Štěpána dne 26. prosince divadelní hru "Bouřliváci v naší vesnici".

Rok 1939

Zemřeli:

Dne 30. ledna v Brně Kryštof Josef čís. 5, ve věku 31 roků. Fr. Bednář ve věku 81 let - 1940.

23. února se narodila Prutká Ilča čís. 5. Buřvalová Věra čís. 4, dne 24. února.

Prosecký Ján čís. 27 přiženil se téhož roku do Velkých Janovic. Prosecká Julie provdala se 10. dubna do Pohledce za Louba. Anton. Kadlec se oženil v červenci s Josefou Topinkovou z Michova. Růžena Zobačová čís. 17, provdala se v listopadu za Ludvíka Plaiznera do Vlachovic čís. 24.

Nebola Emil za přispění otce Jos. Neboly postavily novou výměnkářskou budovu při čís. 15. Dne 15. března byla v 6 hodin ráno připojena Republika k Německé Říši jako Protektorát.

Počasi:

V lednu sníh tál a bylo do 20. teplé jarní počasí, pak se opět ochladilo a půda umrzla - v březnu napadlo mnoho sněhu, největší vánice byly po 20. březnu a ještě po 30. se vozily hnoje na saních. Začátkem dubna sníh dosti rychle tál a bylo několik teplých dní. Měsíc duben byl studený, ale bez deště, za to v květnu bylo zima a hodně přšelo. V červnu bylo počasí dosti příznivé až do 26. června. Tohoto dne přišla velká bouře s krupobitím, čímž byla veškerá úroda zvláště žita velmi poškozena, na některých místech úplně zničena. Co ještě zůstalo bylo dovršeno dne 12. srpna zase krupobitím, že občané zdejší obce neměli ani dostatek osiva na setí, ani obilí na živobytí. Měsíc říjen byl deštivý a veškerá polní práce a setí ozimin se hodně zdrželo, také celý listopad ještě přšelo. Na podzim, následkem válečných událostí bylo zavedeno zásobování obyvatelstva potravinami, šatstvem, obuví atd. na lístky. By i méně majetným se dostali ke koupi a zamezilo se lichvaření. Ceny látek a obuvi značně stouply, při některém zboží až o 100 %. Zemědělské produkty stouply nepatrně, platilo se rolníkům na podzim za žito a ječmen kolem 140 Kč, pšenice 160 Kč, oves 110 Kč, brambory jedlé 40 Kč, průmyslové 25 - 30 Kč, maso vepřové 12 - 14 Kč, hovězí 10 - 12 Kč, máslo 14 Kč.

Tyto zápisy jsou posledními zápisy v r. 1939 a do r. 1951 vůbec. V psaní kroniky nikdo nepokračoval z důvodů, které vylíčeny dále. Byl to arci ohlas politických událostí, okupace a jiné důvody, které zamezily psaní kronik veřejných. Zato se psaly mnohde kroniky soukromé - bohaté, poněvadž doba od r. 1938 do r. 1945 i dále byla nabita událostmi, které zasáhly hluboce do života světa, států, národů, zemí, měst, obcí i jednotlivců. Aby proto! nezůstala obci, již tato kronika patří, nenahraditelná mezera v pamětech, a aby se mohlo řádně pokračovati, ujal sem se úkolu doplniti a dopsati zápisy z let 1939 - 1945 do této pamětní knihy.

Činím tak se vzpomínkou na velikého syna našeho národa, posledního biskupa Jednoty Československé, učitele národů a proroka - Jana Amose Komenského, který ve svém "Kšaftu" uvedl tato slova:

" Vlasti milá! Národe český! Na rozžehnanou požehnání vyhlašuji od Hospodina Boha tvého, abys Ty přece byl a zůstával ratolestí rostoucí, ratolestí rostoucí podle studnic, ratolestí rostoucí na zeď Živ buď, národe, posvěcený v Bohu! Neumírej, muži Tvoji ať jsou bez počtu. Požehnej, ó, Hospodine, rytířování jeho a v práci rukou jeho zalib sobě. Zlomuj ledví nepřátel jeho a těch, kteří ho nenávidí, aby nepovstali Tvoji zajisté nepřátelé poníženi budou, ale ty po vyvýšenostech jejich šlapati budeš. " (5. Mojž. 33, 6, 11, 29.)

" Věřím i já Bohu, že po přijetí vichřic hněvu, hřichy našimi na hlavy naše uvedeného, vláda věcí tvých, k tobě se zase navrátí, ó, lide český."

Národ náš nabyl poznovu ztracení svobody. Co mu bylo vytrpěti, nechť stručně poví následující stránky!

Ve Věcově dne 10. srpna 1951.

Tomáš Maršálek,
řed. školy

R. 312 po Kristu bylo jednomu pohanskému císaři při jeho pronásledování křesťanů prvních řečeno k znamení kříže: V tomto znamení zvítězíš! A zvítězil, poněvadž křesťanství znamenalo lásku, znamenalo zvrát v dosavadním duchovním životě lidstva.

Od r. 1933 začal v Německu nadutý šílenec propagovati také nový řád, jehož znakem vnějším byl kříž lomený - čili hákový. Byl to symbol násilí, krutosti, vražd a loupeží.

Prozřetelnost předem stanovila tomuto řádu a symbolu svoje tiché, ale jisté: V tomto znamení nezvítězíš!

Ježíš - ne Cíсар! řekl T. G. Masaryk

V létech 1938 - 1945 visel nad naší vlastí těžký mrak, hrozící záhubou a zkázou všemu, co česky mluvilo a cítilo. Český lid - podle příkazu svého druhého presidenta, Dr. E. Beneše - se vtáhl do ulity mlčení, tichého vzdoru a neochvějné víry ve spravedlnost dějin. Hrdinové domácího odboje se ujali organisování záchranného díla. Mnozí zaplatili svoji odvahu životem. Mnohým se podařilo uprchnouti za hranice vlasti. Ti pak pracovali na osvobození vlasti. Společnému úsilí však svobodomylných sil světa se pak podařilo zvítěziti nad fašistickým morem. Čest a sláva budiž jejich dílu a jejich památce!

Šest roků vládl hákový kříž:

Němci vyškrtli našemu pokolení ze života šest let, již jsou nenávratně ztracena. Po okupaci od 15. 3. 1939 visel život našeho národa na vlásku. Ad. Hitler rozbil podvodem a násilím naši republiku. Několik protestů v mezinárodním světě k tomuto faktu a proti tomuto zločinu bylo vše, čím nám svět "pomohl". Kdyby se byl Hitler spokojil s tímto výsledkem, 2. jest - zabráním Rakouska v r. 1938 a rozbitím Československa a nehnal se za dalšími výboji a násilnostmi, byl by býval osud našeho národa uvnitř "Grossdeutschland" nepochybně v jedné či ve dvou generacích spečetěn.

Leden 1938:

Podvědomý i vědomý strach z mocného Německa a také jiné důvody způsobily, že během měsíce ledna vyjádřili přátelství" nebo jinak se setkali s Hitlerem a jeho smečkou tito "statníci": rumunský min. předseda Goga, polský min. zahraničí plk. Bech a jihoslovanský min. předseda Stojadinovič.

Únor 1938:

Hitler byl jmenován vrchním velitelem německé branné moci a jeho ministrem zahraničí Ribbentrop. Není možno se vyhnouti těmto podrobnostem, poněvadž tyto věci rozrušovaly

neustále náš pokojný, pracovitý a vlastenecky cítící lid, který pilně budoval svoji drahou vlast a celou svojí bytostí se o ni bál....

20. února prohlásil Hitler v říšském sněmu: "Ve dvou státech, které s Německem sousedí, žije 10 milionů Němců, kterým bylo proti jejich vůli mírovými smlouvami zabráněno, aby žili sjednoceni s ostatním německým lidem v Německé říši.....

Mezi zájmy, které má Německá říše, je také právo poskytovat ochranu těmto Němcům".

To byla jasná řeč! Rakousko, Československo a Polsko měly příležitost přemýšlet o svých osudech.

Říjen 1938:

3. října začíná Hitler obsazovati postupně 6 pásem v Československu. 5. října prezident Beneš se loučí rozhlasovým projevem s čs. obyvatelstvem a 22. října opouští Československo. Odletěl letadlem do Londýna. Ve svém projevu na rozloučenou nabádal čsl. obyvatelstvo, aby šetřilo svých sil, neboť jich bude ještě potřebovat. Řekl, že má svůj plán

Fašističtí nepřátelé republiky z domácích řad použili tohoto obratu k hanobení pres. Beneše a posměchu: mám svůj plán - aeroplán.

Pozoruhodné je, že celé mnichovské komedii a zrady se nezúčastnilo SSSR, které naopak jasně odsoudilo mnichovský diktát a stálo - věrno smlouvě, kterou sjednal Dr. Beneš ještě jako čsl. ministr zahr. s vládou sovět. země - do poslední chvíle za námi. Poněvadž nesplnila Francie sověje závazky, nemohl ani Sovět. svaz tyto splnit, neboť byly vázány na sebe.

Němcům však rostla chuť dále měrou vpravdě německou. 24. října podal něm. min. zahraničí Ribbentrop v Berchtesgadenu polskému vyslanci Lipovskému návrh na řešení gdanské otázky a tzv. koridoru, to jest území, kterým sahalo Polsko k moři, ale přes které museli Němci, cestující do Východních Prus, cestovati v zaplombovaných vagonech. V listopadu zaslal Dr. Beneš z Londýna určitý vzkaz českoslov. politikovi do Prahy.

30. listopadu provedena byla v Praze volba nového presidenta ČSR. Zvolen byl Dr. Hácha, dosavadní president nejvyššího správ. soudu, který také ve svém projevu odsoudil Československo jako stát, který nebyl schopen života.

Československý lid se těžce sbíral z utrpné rány, ale věřil dále.... pracoval pilně, ale tíseň a obavy z další budoucnosti přece jen zanechávaly stopy. Lid sestupoval ke svým kořenům....

ROK 1939

Polský ministr zahraničí rozmlouval dne 5. ledna v Berchtesgadenu o německém návrhu řešení otázky koridoru. Polsko se zaplétá do sítě.

27. ledna zaslal Dr. Beneš prostřednictvím čs. vyslanectví vzkaz některým politickým činitelům do Prahy.

Osudný březen:

10. března oznamuje německý poslanec Ernst Kundt, že letošní 12. březen, Den hrdinů, je také pro Němce v Československu svátkem. Německé domy mají být ozdobeny vlajkami hnutí a čsl. státními vlajkami. 11. března pozval Hitler do říšského kancléřství k poradám všechny vrchní velitele, velící generály a admirály.

Den hrdinů neproběhl klidně. Na Jihlavsku, Brněnsku a Ostravsku napadli němečtí ordneři českou policii a několik mužů zranili.

14. března sněm zvolený na Slovensku totalitním způsobem se sešel v Bratislavě a odhlasoval odtržení Slovenska od Československé republiky a na rozkaz Hitlerův tlumočený Tisem, zrádným lůďáckým knězem - politikem, prohlásil slovenskou samostatnost. Němci v Česku uspořádali v noci na dnešek tzv. pochod k hranicím. O 16. hodině tohoto dne odjíždí Hácha a Chvalkovský do Berlína, kde na pres. Háchu byl činěn surový nátlak, aby podepsal německý ortel pro české země. Zatím k večeru obsadila již německá vojska Frýdek a Ostravu.

15. březen- Den úzkosti, hrůzy, strachu. V noci a ráno metelice. Německá vojska připravená na hranicích vnikají do zemí českých ze všech stran. V noci na 15. březen odletělo z ruzyňského letiště 14 čs. zpravodajských důstojníků. Časně ráno vysílá čs. rozhlas tento rozkaz hlavního štábu:

Všem velitelstvím!

Z příkazu ministra národní obrany, dejte ihned všem podřízeným velitelstvím tento rozkaz prezidenta republiky:

Německé vojsko, a to jak pěchota tak i letectvo zahájí obsazení republiky dne 15. března o 6. hodině. Tomuto postupu nesmí být nikde kladen odpor, protože nejmenší incident bude mít nedozírné následky a bude proti vám zakročeno se vši brutalitou. Všichni velitelé očekávají příchod německého vojska u svých jednotek a podrobí se všem pokynům, které jim budou dány. Jednotky budou odzbrojeny. Vojenské a civilní letectvo musí zůstat na svých místech a protiletická obrana nebude aktivována. Žádné letadlo nesmí být ostřelováno. Žádné letadlo ani vojenské ani civilní nesmí opustit letiště.

Během dne vstoupila německá vojska do českých zemí.

16. března telegrafuje Dr. Beneš Rooseveltovi, Chamberleinovi, Daladierovi, Litvinovovi a Radě společnosti národů o příkoří, které se stalo Československu.

Hitler vydal na Pražském hradě proklamaci o kulturní autonomii Čechů. Na Pražském hradě byl uvítán německými studenty a z okna přehlédl zástupy německých příslušníků Prahy.

17. března pak byl fanatickými davy německých lidí sehnaných z celé Moravy vítán na Dominikánském nám. v Brně.

18. března podala vláda Sovětského svazu vládě německé protest proti obsazení ČSR.

Dr. Beneš protestoval proti německému násilnému činu v americkém rozhlase a na chicagské univerzitě.

23. března byla provedena v Polsku částečná mobilisace. 27. března zaslal pres. Roosevelt dr. Benešovi odpověď.

6. dubna byla uveřejněna záruční smlouva britsko - polská a 13. dubna dává Anglie a Francie Rumunsku záruku o nedotknutelnosti hranic. Jak se ukázalo v událostech, které následovaly, nepřekazily tyto záruky záměry nacistů, ale byly přece hřebem do rakve německé rozpínavosti.

Hitler vypověděl německo - polskou smlouvu z 26. 1. 1933 a německo - anglickou smlouvu o tonáži válečných lodí. 30. dubna se utvořila v Krakově československá voj. skupina.

V květnu byla sjednána mezi Německem a Itálií dohoda o voj. spolku. Podepsána byla v Berlíně. V tomto měsíci vypluly první transporty Čechoslováků z Gdyně do Francie.

28. května přijat byl Dr. Beneš prezidentem Rooseveltem. 19. června přistála loď Sobieski s prvním transportem Čechoslováků ve Francii a 30. července loď Castel - holm s Čechoslováky z Polska přistála v jiném francouzském přístavu.

1. srpna přistála další loď (Chromý) s Čechoslováky z Polska v Boulayne zur Mer.

Mezi Německem a Itálií čilé jednání. Hrabě Cians, ital. ministr zahraničí jedná v Berchtesgadenu a v Salcburku. Odjíždí 13. srpna do Itálie. Anglicko - francouzská mise přijíždí do Moskvy. Zatím německý rozhlas štvě proti Polsku. Tvrdí, že ve východním Horním Slezsku byla provedeno hromadné zatčení Němců.

21. srpna posílá Dr. Beneš vzkaz do Prahy a ohlašuje bezprostředně hrozící a neodvratnou válku a její průběh. 24. srpna byla podepsána v Moskvě německo - sovětská smlouva o konzultaci a neútočení.

25. srpna DNB oznamuje: Německé dopravní letadlo se státním sekretářem Stuckardem, jako cestujícím, bylo ostřelováno polským protiletectvým dělostřelectvem. Anglo - francouzské voj. poselstvo opouští Moskvu. Mezi Hitlerem a Daladierem jsou vyměňovány dopisy. Hitler se zajišťuje, aby měl kryta záda při svém chystaném novém zločinu.

28. srpna oznamuje německá rozhl. kancelář DNB, že polské oddíly překročily hranice u Ratiboře. Nastala přestřelka s oddíly německými. Velká Británie je ochotna zprostředkovat přímé jednání mezi Německem a Polskem. DNB hlásí nové incidenty. Tyto incidenty byly vyvolávány oddíly německými (zločinci a trestanci) převlečenými do uniforem polské armády. Německo žádá, aby byl v koridoru proveden plebiscit. 30. srpna Polsko mobilisuje a v Berlíně byla utvořena ministerská rada pro obranu "Říše" v čele s maršálem Goringem.

Září 1939:

1. září napadli Němci Polsko a za 18 dní voj. tažení učinili z této země - nám bratrsky nejbližší, ale nepřátelsky v nejhorších pro nás chvílích se chovající - pustinu. V Protektorátě pak začalo toho dne hromadné zatýkání Čechů. 2. září Mussolini nabízí pokrytecky své prostřednictví. Ve Francii všeobecná mobilisace. Byla ovšem zbytečná, poněvadž Francie byla prožrána zradou. 3. září vypovídají Anglie a Francie Německu válku. President polské republiky vydal dekret o zřízení Legie Čechů a Slováků. Dr. Beneš přihlašuje Československo do řad spojenců. 9. září začala bitva o Varšavu, 14. 9. vstupují Němci do Gdyně, 15. 9. padl Přemysl. Šest set čsl. vojáků opouští francouzskou cizineckou legii a odjíždí do Francie, kde se tvoří čsl. armáda.

17. září je Rudá Armáda na pochodu do Polska. Dr. Beneš pronáší rozhlasem první výzvu do boje (19. 9.). Hitler mluvil v Gdansku. 22. září byla určena německo - sovětská demarkační čára. První čára přes rozpočet Hitlera! 24. září provádí Luftwaffe prudké nálety na Varšavu, která se 27. září vzdala - z velké části rozbombardována a 28. září bylo Polsko rozděleno mezi Německo a Sovětský svaz.

2. října byla sjednána dohoda o obnovení čsl. armády ve Francii. 5. října shlížel Hitler Varšavu z letadla a 6. října mluvil před říšským sněmem o ukončení tažení v Polsku.

14. října provedla německá ponorka útok na angl. loďstvo v přístavu Scapa Flow a potopila bitevní loď Royal Oak.

Anglie pocítila první německý letecký útok na Británii a to na loďstvo ve Firth of Forth.

Listopad 1939:

8. listopadu měl Hitler v mnichovském pivovaře řeč, po níž těsně! vybuchl pekelný stroj. Němci se radovali, že prozřetelnost zachránila Hitlera. Obyvatelstvo německé národnosti z Estonska, Litvy i SSSR bylo na základě zvláštních smluv přesídleno do Říše.

17. listopadu se ustavil čsl. Národní výbor se sídlem v Londýně. Den nato, 18. listopadu započala německá letadla shazovati do moře magnetické miny. V životě národa má 17. listopad 1939 ještě jiný závažný smysl. K. H. Frank, vládce Protektorátu s šl. Neurathem zničili základ české kultury uzavřením vysokých škol a pozatýkáním velikého množství studentů které odvěkli do Ruzyně, týrali je a pak jich mnoho odvezli do koncentračních táborů v Německu. České listy toho dne (18. 11. 1939) přinesly toto sdělení:

ČTK - Praha 17. listopadu.

Po jistou dobu se pokouší skupina českých intelektuálů v součinnosti s uprchlým exprezidentem Benešem menšími nebo většími akty odporu rušit klid a pořádek v Protektorátu Čechy a Morava. (pozn. Protektorát Čechy a Morava byl zřízen dekretem "Vůdce" ze dne 15. března 1939). Bylo při tom zjištěno, že osnovatelé těchto aktů odporu jsou zvláště na českých vysokých školách. Protože se 28. října a 15. listopadu tyto živly daly strhnouti, aby násilně postupovaly proti jednotlivým Němcům, byly české vysoké školy zavřeny na tři roky. Devět pachatelů bylo zastřeleno a větší počet účastníků vzat do vazby. Tolik zpráva rozhlasová.

Studentstvo totiž 28. října chtělo oslavit státní svátek, ale němečtí provokatéři vyvolali srážky, při nichž byl Němci postřelen J. Opletal, který pak v nemocnici zemřel a při pohřbu nové incidenty dokončily osud studentů...30. listopadu vypukl ozbrojený konflikt mezi Sověty a Finskem.

Prosinec 1939:

Dr. Beneš má rozhlasový projev o studentských masakrech. 20. prosince uznává britská vláda Českoslov. národní výbor. Německé "duše" z Itálie v počtu 185 000 se stěhují do Říše na základě italsko - německé dohody. V našich zemích začíná vládnouti teror. Lidé nejsou jisti před Gestapem, které zatýká (v noci), odváží české lidi do svých doupat, mučí je, vyslýchá a houfně posílá do koncentračních táborů.

Když německé vojsko obsadilo v březnu české země, měli několik týdnů u nás pravý ráj. Kurs marky byl stanoven 1 : 10, t. j. za 1 M - 10 Kč. Německý voják jde kupovat za Marku rohlíky, potřeboval na to plachtu. Byloť u nás za 1 Kč 5 rohlíků tehdy. Němci doslova žrali: cukrárny, uzenářství a potravinářské obchody byly za krátký čas vyjedeny a mnoho Němců leželo s těžkými zažívacími poruchami z "přežrání" a z velkého dřívějšího "blahobytu" v nemocnicích.

ROK 1940

(7. 10. 1951)

1. ledna vznikla 1. čsl. divize ve Francii. 30. ledna prohlásil Hitler v berlínském Spartpalastu: první fáze tohoto boje jest skončena a druhá začíná.

8. února prohlásilo německé vrchní velitelství OKW, že od počátku války bylo již potopeno 1,5 milionu bruttoregistrovaných tun nepřátelského lodního prostoru. 11. února byla sjednána německo - sovětská hospodářská smlouva. Dne 16. února překvapil britský torpedoborec Cossack německou loď Altmark, která kotvila v norském fjordu a osvobodila zajatce z této lodi.

12. března podepsalo Finsko mír se Sovětským svazem v Moskvě.

19. března odstoupil francouzský min. předseda Daladier.

Duben 1940:

Spojenci oznámili Norsku, že položili do jeho vod miny. 9. dubna přepadla Německo svými vybranými oddíly Dánsko a Norsko. V Norsku se bojuje o přístav Narvik mezi vojsky britskými a německými, poněvadž britské oddíly přispěchaly norským vojákům na pomoc, aby bránily nejsevernější přístav - Narvik.

Květen 1940:

9. května svrhla německá Luftwaffe první pumy na britský ostrov (u Canterbury).

10. května 5 hod 35 min ráno začala německá armáda s útokem na Holandsko, Belgie a Lucembursko. Britská vojska vstoupila do Belgie. Chamberlain odstoupil a britským min. předsedou se stal W. Churchill. Němci rychle postupují Belgií, přešli Albertův kanál a zničili letecky město Arras ve Francii. Na Německo byly svrženy první britské pumy.

13. května pronesl W. Churchill v dolní sněmovně řeč, v níž mimo jiné pravil:

"Chtěl bych sněmovně opakovati, co jsem řekl těm, kteří vstoupili do této vlády. Nemohu nabídnouti nic než krev, trampoty, slzy a pot. Máme před sebou zkoušku nejtěžšího druhu. Máme před sebou mnoho, mnoho dlouhých měsíců, plných boje a utrpení. Tázete se, co je naší politikou? Odpovídám vám: Vésti válku na moři, na zemi a ve vzduchu veškerou svou mocí a ze všech sil, které nám Bůh může dáti, vésti válku proti nesmírnému tyranství, nad něž není horšího v temném, žalostném seznamu lidských zločinů."

5. května město Liége a 14. května byl německými bombardéry těžce bombardován Rotterdam. 15. května kapitulovala holandská armáda a francouzská fronta byla obnažena. 16. května prorazili Němci Maginstom linii u Maubenge. Tím tato hráz a nadějná pevnostní stavba, ve kterou Francie tolik spoléhala, se stala hrotem jejím i peněz na ni vynaložených.

17. května padl Brusel a 18. května se do německých rukou dostal i přístav Antverpy.

Maršál Pétain se vrátil z Madridu, kde byl velvyslancem a vstoupil do Reynandovy vlády jako státní ministr a místopředseda ministerské rady. Ve francouzském vrchním velení nastupuje po Gamelinovi Weygand. 23. května Britové vyklidili Boulogne. začíná boj o přístav (a kanál) Calais. Britové ho hájí v počtu 1 brigády proti dvěma německým divizím.

28. května belgická armáda kapitulovala a Narvik se octl v rukou Němců.

Červen 1940:

3. června byla dokončena evakuace vojsk z Dunkirku: odvezeno bylo 211 532 zdravých mužů, 13 053 raněných a nemocných a 112 546 mužů spojeneckých vojsk, mezi nimi větší počet Čechoslováků. 5. června provedli Němci ofenzivu na Sommě a Aisně. 6. června odstoupil fr. min. zahraničí Daladier. Den nato byla ztečena Němci Weygandova linie.

10. června ohlásil Mussolini, že Itálie vstupuje do války po boku Německa a ital. vojska napadla Francii z jihu. Fr. vojska ustupují za Marnu a fr. vláda opustila Paříž. 2. čsl. pluk navázal dotyk s nepřítelem u Coulommiers. 13. června volá Reynand v pařížském rozhlase:

"Poraněná Francie má právo obrátiti se k jiným demokraciím a říci jim: mám právo vůči Vám! Dnes večer adresuji opětou a poslední výzvu pres. Roosveltovi. Dnes jde o život Francie. Přes atlantický oceán musí přijíti mračna válečných letadel a zničiti sílu zla, která ovládá Evropu!"

V Norsku byly ukončeny boje pravidelných armád. 14. června vstoupila německá vojska do Paříže. 17. června maršál Pétain utvořil vládu a oznámil, že Francie požádala o příměří.

18. června řekl Churchill ve sněmovně: Hitler ví, že nás musí zdolat na tomto ostrově nebo že ztratí válku.

19. června mluvil Dr. Beneš v londýnském rozhlase:

"Také Sovětský svaz je si vědom toho, že i nacistické Německo i fašistická Itálie mají své zabijácké plány proti němu a proti všemu, co leží na východ a jihovýchod od německých hranic Události evropské jdou a půjdou tudíž dál. Vyčkávejte jich v klidu a důvěře."

20. června požádala Francie Itálii o příměří a dne 21. června byly odevzdány v lese u Compiègne zástupcům Francie podmínky příměří. Hitler slavil "vítězství a odvetu" s takovou radostí, že si neodpustil ani, aby svoji pekelnou radost neprojevil poskoky. Francie pak 22. 6. podepsala smlouvu o příměří s Německem a 24. 6. s Itálií. 25. 6. od 1 hod 35 min národní smutek. Německá vojska se octla až u Španělska.

Čs. vojsko odjíždí do Séte.

28. června byl uznán britskou vládou generál de Gaulle za vůdce všech svobodných Francouzů. Koncem června obsadili Němci anglické ostrovy v průlivu.

Události se valí šíleným tempem:

1. července se vzdalo Rumunsko anglo - francouzské záruky.

2. července končí OKW svou souhrnnou zprávou o průběhu operací ve Francii větou: "Zbývá již jen jeden nepřítel- Anglie." Vláda Francie sídlí v městě Vichy. Přerušila styky s V. Británií.

Dr. Beneš seznámil dne 9. července brit. min. zahr. věcí lordu Halifaxovi, že se utvořila prozatimní čsl. vláda. Hitler nabízí Anglii "ukončení bojů" neboť nevidí důvodů, jež by mohly nutit pokračovat v tomto boji. Ale Anglie 20. 7. odmítla tuto lišáckou nabídku. 21. 7. uznala br. vláda prozatimní čsl. vládu a navázala s ní styky.

Litva, Lotyšsko a Estonsko se připojily k SSSR. 26. 7. byli u Hitlera státníci rumunští a 27. 7. bulharští. 3. 8. se stala Litva svazovou republikou. 8. 8. nastal začátek bitvy o Velkou Británii. V Anglii jsou sestaveny již dvě stíhací letecké perutě - čís. 310 a 311.

24. 8. prožil Londýn první nálet. 30. 8. Ribbentrop a Ciano rozhodli o nové hranici mezi Rumunskem a Maďarskem. Rumunsko ztratilo Sedmihory.

Září 1940:

4. září vyhrožuje Hitler v Berlíně Anglii: "Wir werden ihre Stadte ausradieren!" A v tříměsíční ofenzivě, která začala 7. 9. chtěli Němci toto "vygumování" provést.

V Africe útočí Itálie na Egypt, když v srpnu zaútočila na Brit. Somálsko.

15. 9. bylo sestřeleno nad Anglií za jediný den 185 německých letadel. 16. 9. byla zrušena celní hranice mezi Německem a Protektorátem.

27. 9. byl v Berlíně podepsán pakt tří mocností (tři lupičů a pirátů): Německa, Japonska a Itálie. 30. 9. bylo vysíláno Churchillovo poselství do ČSR, že Mnichovská dohoda je zničena: "Bitva, kterou my dnes ve Velké Británii bojujeme není pouze bitvou naší. Je to také vaše bitva...Duch svobody je nesmrtelný. Nemůže býti zničen."

V říjnu pronesl Hitler v říšském kancléřství řeč k frontovním rolníkům, ve které tyto připravoval na dlouhou válku. 16. 10. má Londýn 220. letecký poplach. Po celý říjen probíhají různá diplomatická jednání a schůzky....Hitler - Franco, Mussolini - Hitler, Pétain - Hitler. 29. října vpadly italské oddíly do Řecka. Britské oddíly přistály tamtéž.

6. listopadu byl zpět zvolen pres. USA F. D. Roosevelt. 8. 11. Hitler mluví v Mnichově a praví, že zásoby munice jsou tak veliké, že bylo nutno v mnoha oborech zastavit výrobu. Od 8. do 14. listopadu dlel na poradách v Berlíně zahr. min. SSSR V. Molotov.

14. 11. provedla německá letadla těžký nálet na venkovské město Coventry a Goebbels oznamuje, že také jiná ang. města budou "koventrována".

Maďarsko, Rumunsko a Slovensko přistoupilo k paktu tří mocností.

9. prosince započala britská ofensiva v Africe. Bylo dobyto Sollumu, Sidi Barrani a Fort Capuzzo.

ROK 1941

V lednu tohoto roku se počaly německé letecké oddíly usazovati v Itálii. Britové dobyli Bardie. Byla sjednána německo-sovětská smlouva hraniční (jak ji Němci dodrželi, uvidíme dále) a německo - sovětská smlouva o přesídlení Němců z SSSR.

Ostrov Malta jest soustavně bombardován z italských základen. V Africe Angličané a Australané dobývají místa na pobřeží Středozemního moře. 30. ledna prohlásil Hitler ve Sportpalastu: "Wir haben jede Moglichkeit von vornherein einkalkuliert." (Máme každou možnost předem vypočítanou) 14. února jugoslávský ministerský předseda Cvetkovič a ministr zahr. věcí Cincar - Markovič jeli k Hitlerovi. V Africe opět anglické a australské jednotky tlačí Italy a postupují.

1. března přistoupilo Bulharsko k paktu tří a 2. března německá vojska vtrhla do Bulharska. 6. března má Londýn 500. letecký poplach. V Albanii se rozvíjí italská ofensiva.

Důležité události:

Americký senát přijal zákon o pronájmu a půjčce a 11. března jej podepsal pres. Roosevelt. 15. března se USA rozhodly postoupit Anglii 99 torpedoborců. Britové 16. 3. obsadili ztracenou Berberu v Brit. Somálsku. Japonský ministr zahr. Matsuoka je na cestě do Evropy. Zastavil se v Moskvě 23. 3. Cvetkovičova vláda oznámila, že přistoupila k paktu tří 25. března. 26. března jest již Matsuoka v Berlíně.

27. března vypukla v Jugoslávii revoluce. Král Petar II. se ujal vlády. 28. března Cvetkovičova vláda uprchla ze země. 29. března dostává Jugoslávie slib pomoci od USA. Matsuoka je na cestě do Říma. 31. března v Jugoslávii mobilisace. V dubnu - následkem zasazení německých vojsk na africké bojiště - britské oddíly byly nuceny vyklidit Benghasi a Agedabii. 4. dubna byl Matsuoka přijat Hitlerem po návratu z Říma. Británie uvalila blokádu na Francii. 6. dubna vpadla německá vojska do Jugoslávie a Řecka. 7. dubna byl podepsán sovětsko - jugoslávský pakt o přátelství. V Maďarsku nová vláda.

8. dubna provedlo 800 letadel Luftwaffe surový útok na Bělehrad a Skopii. Jugoslávská vláda uprchla z Bělehradu. Anglie přerušila diplomatické styky s Maďarskem. Němci postupují rychle v Řecku a dobyli Soluň. Matsuoka je znovu v Moskvě.

V Řecku byly zasazeny britské oddíly. 11. dubna jsou Maďaři na pochodu do Jugoslávie. Italské a německé oddíly se spojily u Ochridského jezera a triumf nad hrdinným vojskem řeckým slavili společně. Italské vojsko totiž bylo ze svého tažení do Řecka soustavně poráženo. Němci obsadili Dernu v Africe.

12. dubna dobyli Záhřebu (Zagreb) a utvořili z Chorvatska samostatný stát. Gen. Kvaternik převzal voj. velení a náčelníkem státu se stal Dr. Ante Pavelič. Jsou nazýváni "kvislingovci" podle norského fašisty a zráda země Quislinga. 13. dubna německé pancéřové síly vnikly do Bělehradu.

Mezi SSSR a Japonskem byl podepsán pakt o neutralitě. V Africe dobyli Němci Capuzza a Sallumu, brzy nato Bardie.

Němci vnikli do Sarajeva - a 17. dubna jugoslávská armáda kapitulovala. V Řecku Němci úžasně postupují. Britské oddíly opustily Řecku. 26. dubna připluly první britské lodi do Amerických přístavů k opravám podle zák. o půjčce a pronájmu.

Květen 1941:

Provedena byla demobilisace řecké armády. J. V. Stalin se dne 7. května stal předsedou rady lidových komisařů. 8. května varuje Matsuoka Ameriku, že při nepřátelských činech USA proti Německu bude Japonsko postupovat podle spojeneckých závazků.

10. května přistál ve Skotsku náměstek Hitlerův Rudolf Hess. Tato událost vyvolala v celém světě úžas! a byla příčinou různých dohadů. Hess byl zatčen a držen jako válečný zajatec - a v r. 1945 v Norimberku odsouzen k trestu smrti. Tohoto dne byl proveden těžký nálet na Londýn, při němž byla poškozena budova sněmovny. V Anglii vzniká třetí peruť 313 stíhací, složená z čsl. letců. V Africe byl zajat Italský velký pán Vévoda z Aosty. Němci bojují o Krétu a dobyli tohoto ostrova 31. května. 24. května potopila bitevní loď německá Bismark největší bitevní loď anglickou Hood. Ale za 3 dny byl Bismark potopen angličany.

1. června byla ukončena evakuace britských oddílů a řeckých bojovníků z Kréty. Nad Síríí a Libanonem byla zavedena britská blokáda. 4. června přistály amer. oddíly v Grónksu. Pres. Dr. Beneš žádá v dopise pres. Roosevelta o uznání čs. vlády v Londýně. Anglie oznámila, že její letci se bodu školit v USA. Britské oddíly vstoupily do Sírýe. Amerika uzavřela německé pohledávky v USA.

Chorvatsko přistoupilo k paktu tří. Japonský vyslanec odcestoval z Londýna a USA vypověděly německé konsulární úředníky a jiné zaměstnance, tzv. pátou kolonou ze země. Němci uzavřeli v říši i v obsazených zemích americké konsuláty, což učinila též Itálie. Amerika uzavřela v důsledku toho všechny německé a italské konsuláty. V Sýrii se bojuje o Damašek.

22. červen - den velikého překvapení pro celý svět:

..

HITLER PŘEPADL SOVĚTSKÝ SVAZ

W. Churchill prohlásil v rozhlasové řeči napadený Sovětský svaz za spojence Velké Británie. Také Itálie vyhlásila Sovětskému svazu válku.

Rumunský náčelník státu gen. Antonescu vyzval rumunský lid k boji a stal se také vrchním velitelem německo - rumunských vojsk.

V Karelii bojují bok po boku finské a německé oddíly proti SSSR. Slovenská Tisova vláda přerušila styky se Sověty. Němci postupují do nitra Rusi a všichni přátelé Sovět. svazu se chvějeme obavami, co se vše stane - ale také věříme, že útočník bude určitě ztrestán a zahnán. Věříme v genialitu Stalinovu a v moudrost ruského lidu, který již tolikrát dal na pamětnou všem, kteří si dovolili překročit hranice Svaté Rusi. Maďarsko přerušilo styky s SSSR. Němci dobývají město za městem - Grodno, Brest Litevský, Vilno a Kovno, kde zuřila bitva 2 dny. A to: španělská modrá divize, norská standarta Nordland a Holandsko - vlámsko valonská Westland. 28. června prohlásil pres. Dr. Beneš v projevu z Londýna o vpádu Německa do SSSR: "Vítězství Německa a Itálie je definitivně pohřbeno."

V červenci se odehrálo pak toto:

1. 7. jsou Němci již v Berlíně Riga je v moci Němců. 3. 7. měl rozhlasový projev maršál Stalin:

"Hitlerovci se zmocnili Litvy, značné části Lotyšska, západní části Běloruska a část záp. Ukrajiny.

Rumuni překročili v postupu proti SSSR řeku Prut. 5. 7. Němci dosáhli Dněpru na východ od Minska. Města Kolomyja a Stanislav padly do rukou Maďarů. 6. 7. jsou Maďaři již na řece Dněstru. Černovice padly. 8. 7. se americké oddíly vylodily na Islandu. Itálie a Německo sjednalo smlouvu o společné hranici v Jugoslávii."

Ministr amerického válečného loďstva Knox oznámil, že americké válečné lodi smějí střílet na podezřele manévrující lodi osy.

11. 7. padl Vitebsk a jugoslávští povstalci vypálili první výstřel proti německým vetřelcům v Bele Cerkvi v Srbsku. 12. července byl podepsán anglo - sovětský pakt o vzájemné pomoci. Spojenci obsadili Syrii. 15. července italské divize jedou na východní bojiště. Smolensk padl 16. 7. do rukou Němců. Velvyslanec Sovět. svazu v Londýně Majskij píše pres. Dr. Benešovi stran úpravy styků mezi oběma zeměmi až do konce války.

18. 7. byla podepsána československo - sovětská alianční smlouva proti Německu na dobu této války a zároveň byla podepsána smlouva o vytvoření čs. voj. jednotek v SSSR. 20. 7. byl jmenován J. V. Stalin komisařem pro obranu. Dva dny nato, 22. 7. proveden byl první německý letecký útok na Moskvu.

Srpen 1941:

7. srpna provedlo sovět. letectvo první nálet na Berlín. 11. 8. podepsali Churchill a Roosevelt Atlantickou chartu, na americké lodi Augusta v Atlantiku. Admirál Darlan se stal fr. ministrem obrany. 14. 8. Němci dobyli Krivého Rogu a obklíčili Oděsu. 17. 8. padl válečný přístav Nikolajev na Černém moři. 21. 8. Němci dosáhli Chersonu, který padl a do rukou Němců se dostal také Novgorod. 26. 8. padl Dněpropetrovsk.

Září 1941:

Z. Beaverbrook a Hopkins sjednávají v Moskvě program britských a amer. zásilek válečného materiálu SSSR. Židé v Německu musí nosit na prsou žlutou hvězdu s nápisem: Jude (hvězdu Davidovu). 8. 9. dobyli Němci Šlislburgu na Ladožském jezeře, čímž je Leningrad obklíčen ze souše.

Amerika stanovila defenzivní námořní pásmo, které není přístupné lodím Osy. Od 17. září je ang. letectvo činné v SSSR. Němci dobyli města Poltavu. 19. září se octl Kyjev v německých rukou a 21. září již něm. hordy stály u Azovského moře. Rusové bojují proti strašnému náporu.

25. září započali Němci útočit na poloostrov Krym. Byl utvořen fr. nár. výbor. Tvoří se Osmá britská armáda, která pak notně zatopila vojskům Osy v Africe.

27. září byl jmenován zástupcem říšského protektora v Čechách a na Moravě Rainhard Heydrich. Byl to mladý nacist, který za svoje schopnosti a činnost hrdlořeza jak v Německu samém, tak i v jiných zemích dosáhl hodnosti generála policie aj.

Uvedl se u nás tím, že dal vyhlásit náhlé právo a dal postupně popraviti úředně přiznaných 662 osob. S jeho příchodem do Prahy nastala doba největší presekuce Čechů.

1. října dochází do naší vlasti vzdušným éterem poselství pres. dr. Beneše k Heydrichovým masovým popravám: "Odplata, která jistě přijde, bude strašná!"

3. října dobyli Němci Orla a Hitler mluvil o podmínkách, které mu kladl Motolov. 5. 10. se začíná bitva o Moskvu. Skončila se dne 6. 12. neúspěchem Němců. RA se pokouší vylodit u Leningradu. 12. 10. padl Brjansk. 16. 10. Rusové vyklidili Oděsu. 15. 10. jsou Němci již v Taganrogu. 24. 10. padl do německých rukou Bělograd a Charlov. A hrnou se dál přes

šíji Perekopskou na Krym, padla Kramatorskaja....

Listopad 1941:

Finsko postupuje proti SSSR po boku Německa. 4. 11. zaslala Amerika Finsku notu, aby vystoupilo z války. 6. 11. prohlásil J. V. Stalin: "Nepřítel napíná všechny síly, aby se zmocnil Leningradu a Moskvy před příchodem zimy, neboť ví, že zima mu neslibuje nic dobrého." Američané potopili německou loď Odemvald. Litvinov byl jmenován velvyslancem ve Washingtonu.

8. 11. se chvástá Hitler ve své řeči:

"Obsadili jsme dosud 1, 670. 000 čtvereč. km. Pro nás pracuje oblast s 250 miliony, se spojenci s 350 miliony lidí. A my je dovedeme zapřáhnout do práce!"

16. listopadu provedli Rusové mohutný výpad z obklíčeného Leningradu.

18. listopadu odevzdal Dr. Hácha ve svatováclavské kapli Heydrichovi sedm klíčů ke korunovační klenotnici a obdržel tři z nich k opatrování.

Němci postupují: obsadili Kerč - město a přístav, Jaltu na Krymu, dobyli Rostova.

21. listopadu započala velká tanková bitva u Sidi Rezegh. Skončila 6. 12.24. 11. vstoupili komunisté do čs. Státní rady, kde podal dne 25. 11. pres. Beneš exposé. 25. listopadu proveden byl ruský protiúder na Ukrajině a 28. 11. dobyla RA zpět Rostova. Téhož dne byli Němci vykázáni z Afgánistánu.

Prosinec 1941:

2. prosince provedli Rusové nový výpad z Leningradu. Krátce nato vypověděla Anglie válku Finsku, Maďarsku a Rumunsku. 7. prosince přepadli Japonci letadly z letadlových lodí a živými ponorkami am. loďstvo v přístavu Pearl Harbouru na Havajských ostrovech a způsobili američanům pravou pohromu. Velká Británie a Amerika vypověděly Japonsku válku. Japonci dokonale na válku připraveni, rozmáchli se k ohromným akcím, přistáli na Filipínách, na Malajském poloostrově a vstoupili do hlavního města Thaje Bankoku. Japonské vojsko se vylodilo ve Wake a Guamu.

11. 12. Hitler oznámil v říšském sněmu, že Německo a Itálie vyhlásily válku USA. 14. 12. totéž učinily: Bulharsko, Chorvatsko, Slovensko, Rumunsko a Maďarsko.

16. prosince oznamuje čs. vláda v notě spojencům, že Československo je ve válečném stavu se všemi státy, které jsou ve válce s Velkou Británií, Spojenými státy a Sovětským svazem. Válka s Německem a Maďarskem trvá od chvíle, kdy se tyto státy dopustily lupy proti Československé republice.

Tohoto dne jest také započat německý ústup na východní frontě.

19. prosince převzal Hitler vrchní velení nad hroutící se východní frontou. 21. prosince vydal Hitler svolání ke sbírce teplých šatů pro vojáky na frontě. 24. prosince dobyli spojenci Benghasi v Africe. 27. 12. útočí Britové na norské pobřeží u Vaagso a Maaboy. 29. 12. Rudá armáda dobyla zpět Kerče a Feodosie na Krymu.

Za zmínku stojí také to, že všichni státní zaměstnanci museli v tomto roce předložit doklady o svém arijském původu (o nežidovském původu) až do pradědů a že všichni legionáři, t. j. osoby starší 45 let, byli dáni do pense.

2. prosince 1941 vydala poštovní správa výnos, jímž bylo všem poštovním úřadům uloženo, aby daly rozhlasovým předplatitelům připevniti na ladící knoflík aparátu cedulku s tímto nápisem: "Pamatuj, že poslouchání zahraničního rozhlasu je zakázáno a trestá se káznicí nebo smrtí!"

Ale nepomohlo nic. Zakázané ovoce nejlépe chutná. Poslouchalo se dál - třeba i pod peřinou.

ROK 1942

V lednu tohoto roku se ve svět. měřítku udály tyto zajímavosti:

26 národů podepsalo pakt ve Washingtonu. V Africe byla spojenci dobyta Bardia. Japonské vojsko vtáhlo do Manilly, hlavního města Filipín. Američané převzali ochranu Austrálie, poněvadž Japonci počali tento světadíl ohrožovati a měli cht' obsaditi ji. Britové dobyli Sollumu a Halfaye a Rudá armáda dobyla Možajska. Na Krymu dobyli Němci druhou protiofensivu.

Japonci přistáli na Nové Guinei, Rabaulu a ostrovech Šalamounových a obsadili také Bismarkovo souostroví. Německé ponorky se potulují v amerických a kanadských vodách.

26. ledna přistály am. oddíly v Severním Irsku. 29. ledna dobyli Němci zpět Benghasi a velitel Osy (vojsk Osy), Rommel, byl povýšen na generálobersta.

V Protektorátě byla rozházena ministerstva, bylo utvořeno ministerstvo hospodářství a práce. Bylo to učiněno záměrně, poněvadž ztráty na frontách a potřeba totálního nasazení vyžadovala stále více a více pracovních sil - otroků. Němci tak ničili národy a hlavně inteligenci. Dktoři práv a inženýři pracovali v tzv. Todtově organizaci s lopatou v ruce a v továrnách, kde postudem doby nebylo ani dost materiálu a čas se ubíjel všelijak.

Pro všechny zaměstnance nastala starost pro připravované zkoušky z němčiny, které se skládaly v dubnu. Kdo zkoušku nesložil, byl potrestán tím, že mu byl "zaražen" platový postup. A nesměla se podle nařízení překládat do češtiny jména německých míst. Muselo se psáti: Jedu do Berlin, přijel jsem z Munchen.

Únor 1942:

V únoru se stal zrádce norského národa Quisling ministerským předsedou. Japonci přistáli na Mollukách. Jihoamerické státy přerušily diplomatické styky se státy Osy (Německem, Itálií a Japonskem). Britové v Africe vyklidili Dernu. Německé válečné lodi Scharnhorst, Gneisenau a Prine Eugen vyrazily z Brestu a za noci propluly průlivem.

14. 2. svolal Hitler hlavní štáb k přezkoušení hotových příprav k obsazení Švédska. Útok, od něhož bylo upuštěno, mělo provést 45 divizí pod velením von Bocka.

15. února se vzdala pevnost Singapur v Malajsku. Angličané pozbyli tak důležitý bod a přístav. Japonské padákové oddíly přistáli na ostrově Sumatře. Také přistáli na ostr. Timaru.

V Ankaře v Turecku byl spáchán nezdařený atentát na německého vyslance von Papena.

V březnu podnikli Rusové ofensivu na Herčské šíji. Japonci postupují na ostrovy Sundské.

V dubnu nás překvapila zpráva, že uprchl z německého zajetí fr. generál Girand. Brit. provedli nálet na Augsburg v Německu za bílého dne. 16. dubna čs. posádka přeletěla poprvé Atlantik.

Květen 1942:

Tento měsíc znamená pro český národ mnoho. 26. května podepsal Molotov smlouvu o spojenectví ve válce a o spolupráci a vzájemné pomoci po válce. Smlouva platí 20 let.

27. 5. byl smrtelně zraněn hrdinnými parašutisty z Anglie vyslanými - českými hochy kat Heydrich. Téhož dne bylo vyhlášeno stanné právo. Kat českého národa byl převezen do nemocnice na Bulovce a v pancéřovém voze jej přijel navštívit sám Fuhrer. Nastalo dusné ticho a příšerné očekávání, co z toho vyplyne. Němci, zpočátku překvapení a desorientovaní, začali - když se nedělo ničeho více se strany Čechů - vymýšlet a provádět odvetu. Ta pozůstávala z vražd, poprav, vypalování a ničení obcí a stálého zastrašování.

Červen 1942:

4. června ve čtvrtek podlehl Heydrich svému zranění. Zůstala po něm vdova - bestie se dvěma "kluky". Němci vydávali výzvy k pátrání po vrazích, četníci chodili s fotografiemi pozůstatků po atentátnících do každé domácnosti a každý musil potvrdit, že ony věci nezná a že je neviděl. Bylo pak dále pátráno po lidech, kteří nejsou policejně přihlášení. Čechy sveřepých něm. vojáků přicházely do obcí, konaly prohlídky. Roty vojska něm. prohledávaly lesy, pole - střílely do obilí a hledaly vrahy "vraha". Hrůza a strach šly naší vlastí.....

Kdo neměl legitimaci občanskou - byl v hrozném nebezpečí, že bude popraven. Gestapo pracovalo dnem i nocí. Vězení a mučírny se plnily - popravy rostly, vyhlášky rudé je oznamovaly. 10. června oznámil pražský rozhlas tuto hroznou zprávu:

"Za pátrání po vrazích SS - Obergruppenfuhrera R. Heydricha byly zjištěny nezvratné důkazy, že obyvatelstvo obce Lidice u Kladna, poskytovalo podporu a pomoc okruhu pachatelů, který přichází v úvahu. Příslušné důkazy byly zjištěny bez pomoci místního obyvatelstva, třebaže na věc bylo dotazováno. Stanovisko k atentátu, tímto projevené, je zdůrazňováno ještě dalšími činy Říši nepřátelskými, jakými jsou na příklad: nálezy protistátních tiskovin, skladišť zbraní a munice, ile gální vysílačky a neobyčejně velké množství zboží, jež podléhá řízenému hospodářství a okolnosti, že v aktivních službách nepřátelských v zahraničí jsou obyvatelé jmenované obce.

Protože se obyvatelé této vesnice svou činností a podporou vrahů SS - Obergruppenfuhrera Heydricha co nejhrušším způsobem provinili proti vydaným zákonům, byli dospělí muži zastřelení, ženy dopraveny do koncentračního tábora a děti dány na náležité vychování. Budovy v obci byly srovnány se zemí a jméno obce bylo vymazáno!"

Tolik stručná zpráva rozhlasová.

Kolik hrůzy, žalu, bolesti se však za ní skrývá! Celý den vraždění, pálení, výbuchů, jáсотu a ožralství vrahů, úzkost matek a dětí a dusno po všech místech vlasti.

24. června se totéž stalo s obcí Ležáky na chrudimsku. Myslili - li Němci, že tímto činem odvrátí český národ od touhy a boje po svobodě a za svobodu, strašně se zmýlili. Zničili Lidice, ale po celém světě vyrostlo několik Lidic nových. V Americe, v Anglii tu horníci angličtí dali podnět ke sbírce na vybudování Lidic nových. A na ruské frontě naše jednotka sebrala mezi sebou obnos na postavení tanku, který nesl jméno Lidice a který splácel Němcům jejich hanebný čin. Za Heydrichovu smrt požadoval Hitler 30 - 40. 000 českých hlav.

Útočníci na Heydricha našli bezpečný úkryt v kryptě pod kostelem sv. Cyrila a Metoděje v Praze. Avšak vyšetřování, zatýkání a pátrání, hrozby a násilí přece jen pomohly najít cestu i

sem/ přidružila se k tomu i slabost jednoho jejich společníka, který při myšlence na situaci a následcích - sám se udal a své spolupracovníky označil na čet. stanici a pak na Gestapu. Dne 18. června došlo k obležení celé čtvrti - Karlova nám. v Praze, k boji s ukrutnými v kryptě a jejich smrti když hasičům se podařilo vsunouti do sklepního okna hadici a chrlit spousty vody do krypty. Hrdinové, kteří se statečně bránili vidouce, že se utopí, volili dobrovolnou smrt a zastřelili se. K. H. Frank osobně přihlížel a pobízel. A pak řídil pomstychtivou práci. Na africké frontě zatím Němci úspěšně postupují a ženou se do Egypta. 24. června jsou 50 mil za hranicemi Egypta.

Červenec 1942:

V červenci pak dobyli němci Sevastopole na Krymu, Rusové vyklidili Rostov a Němci dosáhli v Egyptě El Alameinu. Am. letectvo se po prvé zúčastňuje letecké ofensivy proti Německu. Byl to důsledek v červnu Molotovem sjednání dohody v USA o zásadách vzájemné pomoci ve vedení války proti agresi.

Srpen 1942:

1. srpna se ujímá generál Montgomery velení nad Osmou armádou. 5. srpna byl formálně likvidován Mnichov. Stalo se tak dopisem ministra Edena ministru Masarykovi, jenž odpovídá:

"Mnichovská dohoda může být nyní považována mezi našimi státy za mrtvou."

Němci dobyli Vorošilovska.

Pres. Beneš řekl v rozhlasovém projevu:

"Odčinění Mnichova a jeho důsledků stalo se mi od posledních čtyř let snad už jediným cílem života."

Na Rusi se Němci hrnou dál na východ. Dobyli Krasnadaru a Maikopu na Kavkaze 9. 8.

17. 8. zahájili pak ve všech směrech útok na Stalingrad. Toto město se pak stalo legendárním v druhé svět. válce. Němcům se podařilo postoupiti až k Volze severně od Stalingradu. Tím bylo město odříznuto od vlastních sil na severu. Toho dne byl vykonán první ryze am. nálet na evropskou pevninu. A Američané provedli zkušební devítihodinové vylodění u Dieppe ve Francii. 28. 8. Rudá armáda začala ofensivu v kraji stalingradském.

Září 1942:

3. 9. biskup Gorazd, farář Číkl, kaplan Petřek a starší Sonnevend- pravoslavního kostela v Praze v Bartolomějské ulici byli (po mučení, vyslýchání a soudu) popraveni pro ukrývání parašutistů, kteří provedli útok na Heydricha.

23. srpna začala ruská protiofensiva severozápadně od Stalingradu.

29. srpna píše de Gaulle v dopise ministerskému předsedovi Šrámkovi, že Francie zavrhuje Mnichov.

Říjen 1942:

23. 10. začala bitva u El Alaménu, jež znamenala konec postupu Němců na Egypt a aj jejich obrácení na ústup.... 26. 10. USA uznávají plně a definitivně čs. provisorní vládu v Londýně. 27. 10. byl vydán dekret, jímž se mění čs. státní rada, přiblížila se parlamentu.

Listopad 1942:

3. listopadu Němci ustupují z Egypta a 7. 11. je nápor Němců na východ u Stalingradu definitivně zastaven. 8. 11. přistálo spojené vojsko anglo - americké v severní Africe. Velení provádí g. D. Eisenhower. 11. 11. kapitulovaly fr. síly v Alžíru a v Maroku. Němci obsazují tzv. neobsazenou Francii a přes Sicílii a Sardinii proudí do Tuniska. 12. 11. nastává úplný útek Němců z Egypta. Něm. útoky na Stalingrad byly obnoveny. Hitler trvá na tom, že města musí být dobyto - předem hlásil do města, že již Stalingrad padl.

Britská Osmá armáda dobývá Tobruku a Gazaly. 17. 11. jest Osmá armáda v Derně. 19. 11. započala ruská ofensiva u Stalingradu, která vyřadila velkou část něm. dělostřelectva v tomto úseku. Rusové podnikají boj s nepřátelskými zálohami u Stalingradu. 20. 11. vstoupili Britové do Benghasi. 21. 11. byli Němci u Stalingradu obchvázeni na obou křídlech. RA dobývá Kalače na Donu. 23. 11. jest něm. šestá armáda, již velel g. (několikadenní maršál) von Paulus, plně obchvávena. 27. 11. vnikli Němci do města Toulounu ve Francii, kde se fr. loďstvo - nemohlo uniknout - potopilo. Celá Francie jest tedy obsazena nepřitelem.

Prosinec 1942:

3. prosince prohlašuje čs. vláda v Londýně, že Dr. Beneš zůstává pres. podle ústavy, až bude moci býti provedena volba. 13. 12. dobyli Brit. Ageily v Africe. Mezi brit. vojsky bojují také Čechoslováci. Fr. ministerský předseda Laval - zrádce Francie - byl u Hitlera. 24. prosince byl zavražděn fr. admirál Darlan v Africe. 29. 12. dobyla RA Kotelinkova.

Všecky tyto události - zde suše podávané - znamenaly pro nás ohromné vypětí nervové. Na jedné straně strach a hrůza doma - na druhé straně touha vědět, co se děje ve světě, posloucháním rozhlasu. Nápor nacistů na celý národ, tušení toho, že Němci chtějí český národ zničit - nebo přestěhovat na Sibiř - události na frontách a jiné věci, to vše se slévalo v jakýsi proud, který tlačil lid a způsoboval, že se lid český tlačil do fronty, do houfu, že cítil člověk s člověkem, že si lidé pomáhali, že vztahy mezi lidmi nabývaly lepších kvalit. Pomáhal jeden druhému - radou, živobytím a udržováním víry ve vítězství Pravdy a v porážku surových nacistů.

ROK 1943

Rudá armáda zahájila útok na obklíčenou 6. něm. armádu. Generál Leclerc dobyl dne 13. ledna po velkém pochodu pouští měst Murzuku a Sebhy. Byl to v dějinách válečnictví jedinečný výkon, kdy fr. vojska přešla poušť Saharu od jihu k severu.

14. ledna sešly se dvě velké osobnosti k poradám: pres. Roosevelt a pres. Churchill setkali se v Casablance, kde vydali prohlášení, že s mocnostmi Osy se nebude vyjednávat, ale že se od nich žádá bezpodmínečná kapitulace. Na africkém bojišti Osmá armáda dobývá Bueratu a 18. ledna byl prolomen něm. obklíčovací kruh kolem Leningradu. 20. ledna byla 6. něm. armáda u Stalingradu rozražena na dvě části. 23. ledna 8. armáda jest již v Tripoli.

25. 1. vydal maršál Stalin denní rozkaz o úspěšné dvouměsíční ofensivě, za které RA postoupila o 400 km. 27. 1. byly am. těžké bombardéry poprvé nad Německem bombardujíc Wilhelmshaven. 29. 1. Osmá armáda překročila hranice Tunisu. 30. 1. provedli Britové první nálet na Berlín za bílého dne. Téhož dne byl jmenován velkoadmirál Donitz vrchním velitelem něm. válečného loďstva. Vyznamenal se bezohledností a pirátskou surovostí, neboť vydal rozkaz něm. námořníkům, aby se nezdržovaly zachraňováním tonoucích z těch lodí, které potopili. 1. čs. prapor odjel na sovětsko - něm. frontu. 31. ledna velitel 6. něm. armády u Stalingradu, polní maršál Paules se vzdal se 16 generály. Osmá armáda dobyla Zuary.

Únor 1943:

1. února se vzdaly poslední zbytky něm. 6. armády. 2. 2. pak maršál Stalin blahopřeje v denním rozkaze maršálu Voronovovi a gen. plukovníkovi Rokossovskému k úspěšnému dovršení likvidace nepřátelských vojsk, obklíčených u Stalingradu. Během měsíce února rudá armáda obsadila Kursk, dobyla Krasuodaru, Rostova, Vorošilovgradu a Charkovu.

Březen 1943:

V březnu provedli spojenci veliký letecký útok na Berlín. Rusové postupovali a obsadily Ržev, Vjarmu a Bělorod. 8. 3. odehrála se bitva u Sokolova, jíž se zúčastnil 1. čs. polní prapor, základ to československé brigády v SSSR. V této bitvě padl nadporučík Jaroš, hrdina SSSR. 11. 3. odvolán byl z Tunisu maršál Rommel poněvadž nesplnil Hitlerovi jeho plány v Africe. 8. armáda útočí na Maretovu linii.

Duben 1943:

První armáda začala útočit v severním Tunisu a Osmá armáda obsadila Sfase. 12. 4. začala něm. propaganda s podvodem katynským. Katyn je město na Ukrajině blíže Polska. V lesích u tohoto města našli Němci v této době několik hromadných hrobů, v nichž bylo po usmrcení střelou do týla pochováno mnoho příslušníků bývalé polské armády. Němci tvrdili, že tento zločin spáchali Rusové (GPU). Předložili o tom spoustu dokladů a vodily tam lékařské komise ze všech možných států a okupovaných zemí.

Lékařské kapacity vydávaly pak o tom zprávy v novinách a dovozovaly, jací zločinci vládnou v SSSR. Po dobytí těchto míst rudou armádou hroby znovu otevřeny a komise lékařů svobodného světa zjistily nadevšecko pochybnost, že zločin v katynském lese provedli Němci sami. Němci také ohlásili (15. 4.), že dokončili Atlantský val.

Květen 1943:

Spojenci dobyli Tunisu a Byzerty a mocnosti Osy byly vypuzeny z Tunisu. Fr. ministerský předseda - zrádce Laval - se dohodl s něm. ministrem Sauckelem o pracovním nasazení Francouzů v Německu. Němci musí vysílat stále svoje lidi na fronty a do Německa odvlékají na práci do nebezpečných míst příslušníky národů z okupovaných zemí. Čistokrevní Němci hynou po tisících na frontách a Německo samo se stává mravenišťem lidí sehnaných z celé Evropy. Němcům otročí Rusové (zajatci), Poláci, Čechové, Slováci, Francouzi, Holanďané, Belgičané a jiní národové.

11. června spojenci se zmocnili Pantellarie a 12. 6. dobyli Lampedusy. Jsou to ostrovy ve Středozemním moři mezi Afrikou a Itálií.

Červenec 1943:

Události dostávají rychlejší spád:

5. 7. zahájili ofensivu v obvodu Orlu a Bělgorodu směrem na Kursk. Nasadili 1/7 německých tankových divisí, 3 motorisované a 18 pěších.

10. 7. spojenci přistáli na Sicílii.

13. 7. Němci vyvraždili a vypálili obec Český Malín na Volyňsku.

19. 7. první spojenecký nálet na Řím.

23. 7. něm. ofensiva směrem na Kursk likvidována.

25. 7. Mussolini byl sesazen a zajat.

26. 7. italská fašistická strana byla rozpuštěna.

Srpen 1943:

V srpnu Rusové dobyli Orlu, Bělgorodu, definitivně osvobozen Charkov a Taganrog. 28. srpna zemřel za záhadných okolností bulharský král Boris III. Spojenci dobyli na Sicílii města Taorminy. Itálie stojí před invazí spojenců.

Září 1943:

3. září Itálie podepsala přijetí podmínek příměří. Téhož dne britské a Kanadské oddíly přistály na italské pevnině. 9. září přistáli spojenci v zátocě Salernské. 10. 9. italské válečné lodí připluly k ostrově Maltě a vzdaly se spojencům. Němci obsadili Řím. 13. 9. němečtí padákoví myslivci osvobodili Mussoliniho ze zajetí a odvezly do Německa. Rudá armáda během září vstoupila do Novorossijska, osvobodila Brjansk a obsadila Smolensk. Němci evakovali ostrov Sardinii, ale obsadili Split a Korfu v Jaderském moři. 30. 9. 1. čsl. samostatná brigáda v SSSR pod velením plukovníka Svobody byla poslána na frontu na Ukrajinu.

Říjen 1943:

1. října vypověděla Itálie válku Německu.

14. 10. se ujal úřadu říšského protektora v Praze Dr. Frick. Koncem října Rudá armáda dobyla Melitopole a osvobodila Dněpro-

petrovsk.

Listopad 1943:

Spojenecké armády v Itálii postupují vpřed. Němci na ústupu všecko ničí. 5. 11. bombardovali Vatikán a sváděli to na spojence. Čs. ministerská rada schválila text sovětsko - československé smlouvy a zmocnila vyslance Zdeňka Fierlingra k podpisu. 6. listopadu vojska 1. ukrajinského frontu na úsvitě Kyjeva. V rozhlase maršála Stalina byla jmenována 1. čsl. brigáda jež byla vyznamenána řádem Suvorovovým II. třídy. 12. 11. Němci přistáli na Lerosu. 14. 11. fašistický sjez ve Veroně. 18. 11. začátek vzdušné bitvy o Berlín, která trvala až do 24. března 1944.

28. 11. byla konána Teheránská konference, na které se sešli k poradám Stalin, Roosevelt a Churchill. Rusové osvobodili Gomel.

Prosinec 1943:

1. 12. vydána byla teheránská deklarace. 4. 12. konána byla konference v Káhiře mezi Rooseveltem, Churchillem a tureckým prezidentem Inonum. 12. 12. byla podepsána československo - sovětská smlouva o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci. Stalo se tak v Moskvě v Kremlu. Smlouvu sjednal a podepsal prezident Dr. Beneš a vyslanec Fierlinger. 21. 12. vysílala Moskva projev pres. republiky. Rudá armáda osvobodila Znamenku, Čerkasy a Žitomír. V Charkově byly 19. 12. popraveni první 4 váleční zločinci, po provedeném soudním řízení. Ang. loďstvo potopilo u Severního mysu německý křižník Scharnhorst.

Závěr roku 1943:

Němci ustupují na všech frontách, spojenci postupují a tlačí Němce do jejich "vlasti". Český národ s novými nadějemi a vírou očekává svůj den.

ROK 1944:

Němci se bojí nové zimy jako strašného přízraku. Rudá armáda drtí nepřítele spolu s vražednou účastí počasí. Vstoupila do Bělej Cerkve. I. čs. brigáda byla za svoje bojové zásluhy vyznamenána řádem Bohdana Chmelnického prvního stupně. Osvobozen byl Korovgrad a 27. 1. byl zcela uvolněn Leningrad. V Itálii spojenecká vojska začínají bitvu o Casino (vrch a klášter) a 22. 1. provedeno bylo přistání na jih od Říma. Města Nettuno a Anzio byla obsazena 24. ledna. V Africe pátá armáda dobyla Minturna.

Únor 1944:

V únoru zahájili Němci ofensivu proti Anziu. Na východní frontě stálý postup RA zatlačuje něm. vetřelce na západ. Obsazena byla města Nihopol a osvobozena Staraja Rusa a Krivoj Rog. Spojenci provedli první koordinovaný útok na Německo se základem v Itálii.

Březen 1944:

1. 3. započala ruská ofensiva na 1. ukrajinské frontě. 6. 3. RA zahájila ofensivu na 2. ukrajinské frontě. Osvobodilo města Cherson, Nikolajev, 30. 3. dobyla Cernauti a 31. 3. vstoupila RA do Rumunska. 6. března provedly am. bombardéry těžký útok na Berlín.

Duben 1944:

7. 4. byl RA osvobozen Kovel. 8. 4. RA porazila Němce v předhoří Karpat a dosáhla státní hranice Československé. Do 15. 4. RA dobyla Seretu, osvobodila Oděsu, Simferopol a Tarnopol. 10. dubna vyzval čs. ministr Slávik rozhlasem Národní výbory všude v Čs., aby byly připraveny vzít do svých rukou správu svých věcí.

Květen 1944:

1. května vydán byl rozkaz maršála Stalina, v němž se praví: RA dosáhla Českoslov. státních hranic v délce více než 400 km a osvobodila tři čtvrtiny okupované sovětské země. 8. 5. byla sjednána dohoda mezi čsl. správou a sovět. vrchním velením o správě v ČSR po vstupu sovět. vojsk na čs. území. V Itálii spojenci postupují pomalu proti zuřivě se bránícímu nepříteli, jemuž velí gen. Kesselring. 18. 5. dobyli Britové Cassina a 22. 5. byla zahájena ofensiva u Anzia. Kanadáné překročili Hitlerovu linii. Pátá a Osmá armáda zahájily ofensivu na řekách Rapido a Carigliano.

Červen 1944:

4. června spojenci obsadili Řím. Němci založili tzv. čestný štít Protektorátu Čechy a Morava. 6. 6. - krátce po 1. hod začala invase spojenců do Normandie mezi Cherbourgem a Caen. 8. 6. bylo v moci spojenců již město Bayeux. 12. 6. navštívil min. předseda Churchill vylodovací základny v Normandii. Vylodovací oddíly byly tak vybaveny, že si s sebou vezly i betonové části vylodovacích mol (hráze přístavní). Obojživelná plavidla dopravovala vojska na pevninu evropskou zatímco letecké svazy ovládaly vzduch nad prostorem vylodovacím a dál do vnitrozemí. 15. června o 23. hod 40 min. začali Němci pálit na Londýn raketovými střelami, tzv. V1.

16. června provedli am. nálet na Bratislavu a na Vídeň. Den nato se spojenecká vojska vylodila na ostr. Elbě a během 2 dnů je vyčistili. 21. 6. invasní vojska započala útočit na přístav Cherbourg, který byl dobyt 27. 6.

30. 6. začali spojenci útok na město Caen. Zlomen byl německý odpor na poloost. Jabourgu. RA postupuje na celé frontě Baltického moře k moři Černému. Zahájila útok proti Finům na šíji Karelské, dobyla Viipury, útočí mezi Vitebskem a Magilevem. Osvobodila Vitebsk a svedla bitvu na řece Berezíně. 28. 6. byl osvobozen Magilev a Německo oznamuje úředně, že Ribbentrop navštívil Finsko a přislíbil mu voj. pomoc.

Červenec 1944:

Ale Německu je hůře a hůře - neboť ku příkl. v Protektorátu jest dne 1. 7. vypsáno provádění sběru staré obuvi pro dělníky.

Na východní frontě se odehrály tyto události: Němci utekli ze Slucku, Poloch a Minsk byly osvobozeny, Baranoviči též, padlo Vilno, Pinsk a RA útočí směrem na Lvov. Provádí také of. u Tarnopolu a Lucku - místa, která jsou známa mnohému našemu vojáku z dob 1. sv. války. Osvobozeno Grodno, Pskov, dobyto Lublina a bojuje se ve Lvově (24. 7.). Němci sami hlásí, že "vyrovnali" frontu na východě a vyklidili Lvov, Brest Litevský, Bjabystok a Dvinsk.

RA se koncem července nachází již na Visle. 7. 7. převzal na západě velení místo maršála Rundstedta maršál Kluge (nad německými vojsky). 8. 7. Am. útočí na La Haye de Puits a 10. 7. jest Caen v moci spojen. Vojsk. 16. 7. jest Mussolini u Hitlera. Osmá armáda vnikla do Arezza. 17. 7. provedli Ang. veliký útok u Caen. V Tichém oceáně dobyli Am. ostr. Saipanu. 18. 7. byli Němci vytlačeni z Ancony, 19. 7. ztratili Livorno. Bojují se pouliční boje ve městě St. Lo ve Francii.

20. července 1944 spáchán byl atentát na Hitlera (pumou) v jeho hlavním stanu. Atentát se nezdařil, spiklenci byli zaskočeni a pozatýkáni a po mučení surově popraveni. Hitler měl jen porouchanou ruku. 21. 7. mluvil k "národu":

"Vidím v tom pokyn Prozřetelnosti, že i nadále musím pokračovat ve svém déle a proto v něm pokračovat budu."

22. 7. byly za noci bombardovány Pardubice. 25. 7. vydal Hitler výnos o zesíleném totálním nasazení. Mnoho mladých lidí bylo vydáno v nebezpečí života v ohrožených místech. Němci budovali zbrojařské továrny v tunelech (Loučky u Tišnova) i v jeskyních (Kůlna u Sloupu). Avšak podzemní spojení se zahr. odbojem oznamuje spojencům všechna místa a tito pak letecky ničí Hitlerovo válečné značení.

Na Normandii byl proveden veliký spojenecký útok. 27. 7. bylo popraveno 5 Čechů pro účast na vybudování Národních výborů, odsouzeni byli 10. června.

Američané prolomili něm. frontu u Sant Lo a Němci v Normandii se odsunuli do prostoru Countances. 31. 7. bylo město Avranches v moci spojenců. Německý min. propagandy Goebbels prohlásil: "Válka nabude jiné tvářnosti."

A měl pravdu - válka nabývala tvářnosti takové, že Němcům z ní začalo být horko.

Srpen 1944:

Spojenci konají důležitou konferenci v Dumbarton Oaks. Němečtí ministři konferují o pracovní totální mobilisaci. Chybějí pracovní síly (otroci), neboť fronty pohlcují tisíce životů "kulturtragrů" denně. Spojenci ve Francii pronikli na jih od Avranches. Novým náčelníkům něm. gen. štábu se stal Guderian. Prohlásil, že na východě jest poslední období defenzivního (obraného) boje.

1. srpna vypuklo polské národní povstání ve Varšavě - trvalo do 2. října - které Němci ukrutně potlačili. Spojenci ve Francii vyrážejí k dalšímu postupu. Hitler provádí velikou čistku v důstojnickém sboru. Am. pěkně využili vlonu u Avranches a zahájili pohybovou válku. A zahájili 7. 7. útok na jih od Caenu, 8. 7. útočili na Lorient a Brest, dobyli Le Maus a 12. 7. Němci vyklizují Normandii. Churchill byl návštěvou u vojsk v Itálii.

14. srpna podala protektorátní vláda K. H. Frankovi návrhy k totálnímu válečnému nasazení. Osoby, kterých se věc týkala, snažily se všelijakým způsobem uniknout nasazení do Říše. Schovávaly se, přecházely k partyzánům, mrzáčily se (otec syna- prsty) a pod.

8. srpna bylo popraveno 8 členů spiknutí proti Hitlerovi Spojenci ve francii rychle postupují. Během měsíce postoupili a obsadili:

Falaise, Dinand, Cannes, osvobozen Orléans, St. Maló, bylo dobyto Toulounu na jihu Francie (válečný přístav), u Mautes překročili Seinou (řeku) a 24. 8. vojska gen. Leclerca vtrhla do Paříže. 25. 8. vstupuje gen. de Gaulle do osvobozené Paříže. Kanadčané se zmocnili Rouenu. Spojenci se vylodí ve Středozemním moři v prostoru Touloun - Cannes.

19. srpna byla vyhlášena drastická válečná opatření v Protektorátě. 21. 7. odcestovala z Londýna čsl. delegace s min. Němcem, aby převzala civilní správu na čsl. území osvobozeném RA. 24. 7. vyzval král Michal rumunskou armádu, aby zastavila boj proti spojencům a 25. 7. vypovědělo Rumunsko válku Německu.

29. 7. vypuklo slovenské nár. povstání. Něm. vrchní velení přikročilo k voj. obsazování Slovenska. Čsl. vojska na Slovensku spolu s partyzánskými oddíly se postavily Němcům na odpor. Hrdinné povstání bylo Němci udušeno. Luďácká vláda v čele s katol. knězem - pres. tzv. Slovenského státu Tiszem - dala Němcům plnou moc k potlačení odporu.

31. 7. RA pochoduje do Bukurešti.

Září 1944:

1. září hlásí bratislavský rozhlas, že slovenští vlastenci zastavili v Turčianskom Sv. Martine rychlík Budapešť - Berlín, v kterém bylo 17 vysokých něm. důstojníků, mezi nimiž 2 generálové. Vlastenci všechny tyto důstojníky postříleli.

2. 9. prorazila Osmá armáda něm. frontu v Itálii. 3. 9. vyzvali Finové Němce, aby do 15. září vyklidili severní Finsko.

Osvobozen byl Brusel, Antverpy, jsou v moci spojenců, osvobozen Liege, Ostende (Belgie) a započato s útoky na přístav Dunkirk. 5. 9. vypověděl Sovětský svaz válku Bulharsku. Spojenci svádějí těžké boje o vstup do Pádské nížiny. Rumuni pronikají do Sedmihrad. 8. 9. vypovědělo Bulharsko válku Německu a RA překročila rumunsko - bulharské hranice. Započínají boje ve východních Beskydách. Dne 8. září také započala sovět. ofensiva na Dukelský průmysl - hájený urputně Němci. Této ofensivy se zúčastnil také 1. čsl. sbor pod velením plk. Svobody L. 9. 9. vydal Dr. Beneš rozhlasovou výzvu k boji. 11. 9. překročili Am. severně od Trieru německé hranice. Smyčka kolem brlohu zločince Hitlera se počíná bezpečně stahovat. 14. září dobyla RA varšavského předměstí Prahy.

15. září vnikly am. oddíly do tzv. Siegfriedovy linie, to jest betonového pásu podobném linii Maginotově. Dobyli Maastrichtu.

17. 9. vysadili spojenci parašutisty v prostoru Arnheim - Nijmegen - Eindhoven. Byli však obklíčeni něm. vojsky a zajati - a krutě s nimi bylo nakládáno.

19. 9. mají spojenci v rukou Brest, sovobodili Nancy a britské oddíly jsou na břehu Rýna u Nijmegen.

22. září dobyli Kanadčané Boulogne, Rusové Tallinu a osmá armáda Rimini.

Říjen 1944

První srážky Finů s Němci. Němci se brání u Vel Varadínu, vedou se boje u Temešváru a Zelezných vrat. Němci brání vstupu R.a. do nížiny uherské. Ale pro Němce jest to již marný boj. Spojenci přistáli v Patrasu v Řecku. Rudá armáda zahájila postup na sever od Aradu k i

Debrecínu. 1. českoslov. sbor překročil na Dukelském průsmyku čs. hranice a vstoupil na půdu čsl. republiky.

7. října se objevily sovětské pancéře v ústí řeky Tisy

8. října se strhla velká pancířová biva u Debrecína a trvala 2 dny.

Na západě zasadilo Německo do boje divise lidových granátníků. Bojuje se o Cáchy. Kadaňané se vylodili v ústí Šeldy. 9. října Churchill a Eden navštívili Moskvu.. Vrátili se dne 19. října. 13. října zemřel maršál Rommel.

15. října maďarský náčelník státu Horthy dal přečíst v peštském rozhlasu prohlášení, že nemá smyslu dát si ničt zemi v ústupových bojích prohrané války a vyzval armádu, aby zatavila boj s Rusi. Němci hlásí vyklizení Řecka a některých ostrovů v Egejském moři.

18. října Rusové překročili hranici východního Pruska. První apel německé lidobrány ve Východních Prusích. Vojska 4. ukrajinské fronty překročila Karpaty a postoupila do Československa o 20 - 50 km na frontě 275 km. Odehrávají se boje u Krajeva, Kragujeva a u Bělehradu. Bylo dobyto Debrecína a Rakouská armáda postoupila až k Horní Tise.

20. října vtáhli Rusové do Bělehradu. 21. října podepsal německý velitel Cách bezpodmíněnou kapitulaci. Byla oznámena poprava 30 členů národních výborů v ČSR.

22. října pronikli Rusové k Norským hranicím 27. října osvobodila R. ar. Užkorod.

30. října promluvil D. Tiso v Basnké Bystrici, kolébce slovenského povstání, kterou nacisté dobyli.

Listopad 1944

1. listopadu byli Němci v Jugoslavii zatlačeni na linii : severní Makedonie, Vardar, Skoplji, Prištinu, Kraljevo, odkud k západní Moravě a do Chorvatska; drží tedy jen jakýsi pás území, po kterém z poloostrova Balkánského utíkají. Hrdinní Jugoslávci pod vedením Josipa Brože - Tito vyhánějí surové vetřelce ze země.

8. listopadu byl na Slovensku zajat Němci českosl. generál Viest. Německé vrchní velení oznámilo, že organisované povstalecké hnutí na Slovensku se zhroutilo a je rozdrčeno. Němci také oznámili, že použili v útocích na Londýn zlepšené raketové zbraně, tzv. V2 (faci zwei).

Spojenci útočí dále na Německo ze západu. Odehrává se bitva na lotrinských hranicích, spojenci útočí u Met, během listopadu se odehrála nová bitva u Cách. Francouzové obsadili Belfort a byly osvobozeny Mylkúsy a Mety. Taktéž příjezd do Autveprského přístavu byl uvolněn. 11. listopadu jest již Rudá armáda v Maďarsku a odehrávají se boje před Budapeští. Ve filmových týdenících předvádí Němci boje na řece Dunaji a ukazují, jak Rudá armáda ničí. Zatím systematicky "berou roha" a ustupují před R. A.

12. listopadu britští letci potopili německou bitevní loď Tirpitr v Tromso.

13. listopadu přečetl šéf gestape Himmler v Mnichově Hilterovo poselství, v němž se mluví o zradě.

14. listopadu bylo v Brně popraveno pět Čechů pro pokus překročit slovenskou hranici - neboť tím se dopustili zločinu! Proti Frankovu nařízení z 15.9. t. r. Téhož dne se konalo na pražském hradě ustanovující shromáždění výboru pro osvobození národů Ruska. Předsedal mu generál Vlasov, který hrál také úlohu - ale nedokončenou - v pražském povstání a byl v SSSR souzen a popraven. 18. listopadu Rudá armáda útočí mezi Peští a Miškolsem.

20. listopadu provedli Američané těžký letecký útok na Brno. Ulice Údolní, Obilní trh, Ponáske, Komárov a Židenice byly těžce postiženy.....

Prosinec 1944

Spojenci zlikvidovali německé předmostí západně od řeky Maasy. Němci ve snaze zabránit postupu Spojenců a ze vzteku nad neúspěchy - protrhali hráze, které holandské obyvatelstvo těžce vybudovalo na obranu proti moři a zaplavili území mezi Arukeimem a Nijmegenem.

6. prosince dobyli Spojenci Ravenny v Itálii. Ta již leží v Pádské nížině na břehu Adriatického moře. Velká úzkost nastala v tomto měsíci - neboť česká mládež zemědělských ročníků 1921 - 23 jest povolávána na zákopové práce a jest nasazována na území říše poblíž Protektorátu.

9. prosince jest Rudá armáda na břehu Dunaje severně od Budapešti - ve Vacově.

16. prosince v 5 hod 30 minut se začala poslední německá ofenziva (protiofenziva) na západě a to v Ardenách mezi Vysokým Vennem a sever Lucemburskem.

27. prosince bylo z úředních míst německých oznámeno, že čeští muži do 45 let budou nasazeni k zákopovým pracím na území protektorátu.

Rudá armáda bojuje v předměstích Budapešti.

29. prosince započaly spojenecké letecké útoky palubními zbraněmi na území Čech a Moravy. Byli to tzv. "kotlaři", kteří těžkými kulomety z letadel odstřelovali hlavně jedoucí vlaky a ničili lokomotivy. Na nádražích velkých měst se kupily řady zničených lokomotiv. Co to pro Němce a jejich přísun či odsun znamenalo, jest nebolestným.

30. prosince vypovědělo Maďarsko válku Německu. Hitlerův sen o tixicileté velkoněmecké říši se rozplývá a německá nadutost splaskává.

Ku konci roku 1944 jest již jasně viděti, že Německo válku prohrává, jest slyšeti blízko vybuchující pumy svrhované spojeneckými letadly na Vídeň, Vídeňské Nové Město, Sence a jiné města - bylo možno zahlédnouti na obloze stříbrné ptáky - americké létající pevnosti - přeletující od severu k jihu či od západu k východu.

V našich krajích začíná intenzivní činnost partyzánu, kteří v týlu nepříteli pomáhají bojujícím armádám k vítězství. Přepadávají kolony německé, vyhazují mosty, odstraňují zrádce, kolaboranty a Němce v místech, kde tito žijí a škodí českému obyvatelstvu a připravují cestu k vítězství.

Ve zdejších krajích pracovala skupina Petrovského - komandýra (Zachar a Ilja) a odbojově pracovala skupina gen. Svatoně, který spolu s kapit. Soškou z Nového Města padli při přepadnutí hájenky, v níž byli ukryti (v Kutinách). Čeští lidé nahromadňované na zákopy trpí zimou a hladem - spí v zimě ve stodolách a mnoho jich umírá na zápal plic.

Všichni však již věříme a jsme přesvědčeni, že vítězství je ne dosah ruky. Vydržet!! Po partyzánech pátrají oddíly SD a němčtí četníci - přidělení každé četnické stanici. Ale obyvatelé vesnice - českých chaloupek - se vyznají v ukrývání hostů a v klamání nepřítelů. Prožívají neuvěřitelné chvíle napětí a vyvinují bystrost i důvtip. Jsou ovšem i oběti. Ale i ty vedou k vítězství.

ROK 1945

Rok vítězství spojenců - rok opětného nabytí svobody.

Leden 1945

1. ledna vydal A. Hitler provolání: Hodina vítězství přijde! Němci provádějí protiofensivu v Maďarsku směrem na Stoličný Bělehrad. Rudá armáda vykonává tyto činy:
12. ledna začíná velikou ofensivou směrem od Visly.
14. ledna osvobozen Radan
18. ledna osvobozena Warszawa
19. ledna dobyt Tylže
24. ledna jest město Hlivice v moci R. A.
25. ledna R.a. překročila na několika místech řeku Odru. Obklíčeny jsou města Poznaň, Bydhošť, Toruň - o města se bojuje.
27. ledna byla osvobozena Klajpeda (Memel)
28. ledna je R.a v Pomořanech
31. ledna vtrhla R.a. do provincie Braudenburské. (Zle matičko, zle Brandenburci zde!). Jaký obrat nyní! Ruské vojskou je dnes v Brandenbursku a trestá potomky těch, kteří kdysi loupili a pálili v Čechách! Kolo osudu se točí a otočilo se úplně !! Hitler ještě 30. ledna promlouval ke svým lidem v rozhlasu a řekl: "V tomto boji nezvítězí vnitřní Asie, nýbrž Evropa!" Což řekl správně!

Spojenci na ostatních frontách postupovali taktéž: Znovu dobyli Larsche, Britové útočí od Littardu k řece Maase, Francouzi zahájili ofenzivu ve Vogesách a 26. ledna německá vojska v Ardenách zahánána byla za hranice Německa. 18. ledna R.a. dobyla Lodž a Krakov.

20. ledna bylo podepsáno příměří Spojenců s Maďarskem (v Moskvě).
19. ledna byl jmenován člen protektorátu vlády Bienert předsedou této vlády místo Krejčího.

Únor 1945

1. února oznámilo vrchní německé velení, že pohotovostní zálohy byly zasazeny. Činy Rudé armády:

Dobyla Toruň, 6. února překročila Odru u Vratislavě a 15. února toto město Rak. arm. obklíčila, město Poznaň v moci Rak. arm. 23. února vydal J. V. Stalin rozkaz k armádě, v němž uvedl: " Za čtyřicet dní ofensivy v lednu a v únoru zahnila Rak. arm. Něnce ze 300 měst. Osvobodilo zcela Polsko, značnou část Československa a vyřídila Maďarsko Probila si cestu do Braniborska, Pomořanska a k přístupům Berlína."

Činy Spojenců na Západě a Jihu Evropy:

2. února Francouzi dobyli Colmaru.
4. února byla osvobozena Belgie. Britové a Kanadské oddíly zahájily ofenzivu u Nijmugenu;
12. února dobyt Cleve a Gennep. Téhož dne se američané zmocnili Prumu.
17. února Rohrbach byl obsazen Američany
19. února Skotové a Kanadáné dobyli Gochu
23. února zahájili američané útok od Čech směrem k Rýnu a Dusseldorfu.
25. února byla města Duren a Julich v moci Američanů

Ostatní události:

13. února byla Budapešť úplně v moci R. arm.
14. února provedli američané letecký útok na Prahu.
16. a 17. února oznámil pres. E. Beneš v londýnském rozhlasu: " Mluvím k vám dnes v této válce z Velké Británie naposled".
19. února byl pohřben obětí leteckého útoku na Prahu

24. února bylo v Mnichově čteno prohlášení Hitlerovo: " Ještě v tomto roce nastane dějinný obrat!" Jak prorocká slova! Opravdu - Vůdce viděl a cítil dobře. Obrat se blížil nezdržitelně.
25. února se ministerský předseda čsl. vlády v Londýně, Šrámek loučí v londýnsk. rozhlase a podává účet činnosti čsl. vlády v zahraničí.
Dr. Chvalkovský, protektorátní vyslanec v Berlíně zahynul při náletu na Berlín.
28. února dobyli Rusové Nového Štětína na Odře.

Březen 1945

Úspěchy Spojenců v březnu:

1. března Američané dobyli Munchen - Gladbach
2. března byli již v Trieru a Krefeldu
7. března bylo německé vojsko v úseku Dusseldortaf - Kolín n. R. zahnáno na východní břeh Rýna. Americká 3. armáda pod velením gen. Pattona překročila Rýn po nezničeném mostě u Remagennu. Spojenci dobývají Kanteu, Bonnu,
11. března odstraňují německé předmostí u Wesselu na Rýně
17. března dobývají Koblence
19. března město Woems a Saarbruchen jsou v moci Spojenců
21. března Spojenci vstoupili do Ludwingshovenu
23. března maršál Montgomery počal se svou armádou překračovati Rýn mezi Reesem a Weselemni. Spojenci dobyli Mohuče a Němci přiznali, že Spojenci překročili Rýn a Openheimu.
24. března jsou Američané v Darvustadu
29. března byli Američané v Manuheimu. Kanadčané překročili německé hranice.
14. března byla na Německo svržena první desítitunová puma.

Úspěchy Rudé armády v tomto měsíci jeví se takto:

- Stolp v Pomořanech se octl v moci R. a. 9. března a 17. března bylo dobyto město Brandenburger 27. března jest již R. arm. u Opavy a německá zpráva oznamuje : Sovětský průlom, pokus o průlom na Moravskou Ostravu byl zmařen.
30. března R. arm. dobyta Kostřina (na cestě k Berlínu).
28. března také padlo města Gdyně a Gdansko.
18. března byl proveden největší letecký útok na Berlín za bílého dne. Výsledek: troky, trosky.
27. března dopadla na Anglii poslední raketová střela
28. března byl poslední letecký poplach v Londýně.
- Němců se zmáhá nezvozita a zoufalství...ale jdou za vůdcem dál. Při této příležitosti dlužno se zmíniti také o nejsmutnější věci této války a koncentračních táborech. V Německu bylo zřízeno veliké množství tzv. Konzentrationslagerů, ve kterých za nelidských, nehygienických a hrozných podmínek hynuly tisíce nejlepších lidí všech národů Evropy. O hlasu, bití, týrání, posměchu, špatném oblečení, ve všech, při těžké práci, zimě - čekali na smrt. To byl konečný cíl těch, kteří se do K.t.pod komandem surových Esesáků dostali. Smrt mohla nastati : ukopáním, ubitím, hladem, nemocemi, vysílením, zastřelením, oběšením, otrávením v plynových komorách, skočením ze 60 m vysoké skály v lom, po násilné operaci a jinak. Každý tábor měl krematorium, jehož komín dýmal ve dne v noci - celé dny, měsíce a roky a šířil široko - daleko odporný zápach páleného masa lidského. Nejhrůznější tábor byl v polském městě Osvětimi nedaleko Krakova (Osvěčinu), kde byly speciální plynové komory a

kde hynuli hlavně Židé. Byly tábory mužské a zvláštní ženské (Rawensbrüch), kde např. byly vězněny ženy z Lidic. V různých těchto táborech zahynulo velké množství nejlepších českých lidí... Smutně proslulý byl k.t. z Buchenvodu, který byl osvobozen Američany a Angličany v dubnu 1945, a který ukázal západu německou kulturu v celé ohotě ve formě hromad na kost vyhublých lidských koster. Tábor Osvětinu osvobodila R. arm..

Němci při ústupu vyklizovali tyto tábory a ubohé vězně - hladové a otrhané honili na jiná místa (tzv. transporty smrti) nebo je v kruté zimě vozili v otevřených vagonech z míst ohrožených a mrtvé vyhazovali po trati z vozů. A ubožákům dosud žijícím nesmělo býti podáno ani sousto – opovážlivec byl ihned Esesákem zastřelen. Dauteovo peklo bylo zájem proti K.L.

Duben 1945

3. dubna obsadili Američané Hammu a Kassel.

4. dubna byla R. arm. osvobozena Bratislava a na půdě osvobozené republiky Československé - v Košicích - byla jmenována první čsl. vláda s předsedou Zdeňkem Fierlingem

Bojuje se již o Rožnov pod Radhoštěm. Rudá armáda:

9. dubna vstoupila do Královce - města, založeného Přemyslem Otakarem II.

13. dubna dobytí Vídně

21. dubna byla Rud. arm. již v předměstích Berlína.

26. dubna bylo Brno osvobozeno Rudou armádou. U rozbitého německého domu zřízen byl prozatímní hřbitůvek padlých hrdinů rudoarmějců.

30. dubna dobyla Rud. arm. Moravské Ostravy.

Spojenci na ostatních frontách:

4. dubna Francouzi vstoupili do Karlsruhe

9. dubna provedli Francouzi velikou ofensivu v Itálii

10. dubna dobyli Nannoveru a

11. dubna Američané dobyli Essenu.

16. dubna vstoupili Američané do Norimberku, kde se organisovaný odpor sloučil, skončil 20. dubna

23. dubna dosáhli Spoj. Pádu v Itálii

24. dubna Himmeler nabízí, že by se Německo vzdalo Velké Británii a Spojeným státům

26. dubna se Rudá armáda a americké oddíly setkaly na Labi v Torgau. 5. armáda dobyla Verony, byly obsazeny Bremen a italští partyzáni ovládli Milán. Byl také zatčen maršál Pétain.

27. dubna jsou Američané v Padově (Ital.)

28. dubna popravili italští partyzáni Mussoliniho v Miláně a pověsili ho hlavou dolů.

29. dubna byla podepsána bezpodmínečná kapitulace německých vojsk v Itálii (v Casertě), stanoví, že nepřátelství se zastavuje dnem 2. dubna.

Američané vstoupili do Mnichova - hnízda Hitlerova nacistického hnutí a britská vojska překročila Labe u Hamburku. Britská letadla přistávají v Holandsku

30. dubna vstoupili Američané do italského města Turina.

9. dubna byla spojen. letci potopena německá loď Admiral Scheer.

11. dubna - po celodenním boji byl osvobozen Hodonín - město, rodiště Masarykovo

12. dubna zemřel prez. USA - J. D. Roosevelt.

16. dubna byla pak potopena spojen. letci poslední německá bitevní loď Lützov.

17. dubna - vyšly poslední protektorátní noviny v Brně

Podle statistiky zahynulo ve Velké Británii při náletech od počátku války 146.760 civilních osob. A v Londýně sám činil počet obětí nepřátel letec. útoků od poč. války 80.307 osob.

Květen 1945

Květen - slavný květen- měsíc ukončení druhé světové války.

1. května Němci ohlásili smrt Hitlerovu. Přesto však smrt tohoto netvora není dosud vyjasněna a zůstává záhadou, poněvadž mrtvola H. nebyla nalezena.

Velkoadmirál Dönitz se prohlásil Hitlerovým nástupcem.

2. května o 15. hodině zavlál nad Berlínem prapor vítězství Sovětského Svazu. Předešlého dne se spojily novozélandské oddíly s oddíly maršála Tita v Monfalsone. Novozélandčané jsou dne 2. dubna v Terstu.

3. května kapituloval Hamburk

4. května 1. a 19. armáda německé se vzdaly Američanům a Americká 5. armáda překročila Brenner a spojila se se 7. armádou.

5. května ustupující Němci postříleli 40 lidí v moravské vsi Javoříčku a ves vypálili. Tohoto dne započalo povstání v Praze. Trvalo 5 dní - až do 9. května, kdy zuřící SS oddíly Němců a zbytky Wehrmacht byly zneškodněny Rudou armádou - tankisty gen. Rybalka.

Veškeré německé vojsko v Holandsku, severovýchodním Německu, v Dánsku, na ostrově Hellgolandu a ostrovech Frysšských kapitulovala.

6. května kapitulovalo město Vratislav s generálem Nichofem a 40.000 muži armády. V 18. hod. vyvěsilo bílý prapor a vzdalo se R. arm. 7. května byla v Remeši (Francie) o 2 hod. 41 min. podepsána bezpodmínečná kapitulace něm. branná moci. Ratifikace byla podepsána v Berlíně dne 9. května

Rudá armáda obsadila město Frývaldov, Frýdlant, Olomouc, Zábřeh, Šumperk, Přerov, Hranice, Jaroměřice, Znojmo, pak Most, Duchcov, Teplice - Šánov; v Rakousku Holabrun a Štokeraavu. V Německu pak R. arm. stanula na březích Labe severně a jihovýchodně od Magdeburgu. V moravském městě Třešti (u Jihlavy) , která se dne 5. května osvobodila, přijeli esesáci z Jihlavy a popravili na náměstí 47 osob.

Delegace českosl. vlády, t.j. min. Nosek, gen. Svoboda, dr. Stránský, Laušmon a Hála - přijela do Brna. 8. května pres. rep. odjíždí z Košic. Staroměstská radnice - zapálena německým dělostř. bombardováním - hoří. Americká vojska překročila Vltavu.

9. května provedli ještě nálet na Prahu svazy německých bombardérů. byl to poslední nálet v této válce. Maršál Stalin vydal rozkaz maršálu Koněvovi a generálu Petrovi o dobytí Prahy. Bylo provedeno ve 4 hod. ráno.

Bylo také osvobozeno Jevíčko a Němci uprchli z Adamova, kde byli vedoucími ve velkých průmyslových závodech (zbrojovce).

Maršál Stalin v projevu k národům Sovětského svazu sdělil mezi jinými: " Jedna skupina německých vojsk na území Československa stále ještě se vyhýbá kapitulaci. Ale já doufám, že Rudé armádě se podaří přivést ji k rozumu ."

V Moskvě a v celé naší republice slavil lid "Den vítězství"

11. května obsadila vojska 1. ukrajinské fronty Rakovník, Kladno, Brandýs, Mělník, Lysou, Mladou Boleslav - Bouzov, Jičín, Hořice, Jaroměř.

V obvodu Kamenice a Rokycany se spojila tato vojska s vojsky americkými. Vojsko 2. ukrajinské fronty dobyla: Vlašim, Tábor, Pelhřimov, Soběslav a u Českých Budějovic se

spojilo s Američany. 12. května byl prez. rep. dr. Beneš slavnostně uvítán v Brně. Němci kapitulovali na ostrově Krétě. Henlím spáchal sebevraždu v koncentračním táboře.

15. května hláší sovětská informační kancelář, že přejímání zajatých německých vojáků je na všech frontách skončeno.

16. května přijel prez. rep. do Prahy a ujal se svého úřadu na Hradě. Za pomoci R. arm. a vlastenců nastala doba nápravy váleč. škod. Odklízely se trosky, uvolňovaly se komunikace, opravovaly se mosty, vše v radostném nadšení pracovalo na tom, aby co nejdříve nastal normální život a aby zmizely všechny upomínky na hrozná léta okupace a války. A dílo se zdařilo.....